

Integraal beheerplan openbare ruimte 2022-2025

Een duurzaam beheer en onderhoud van de openbare ruimte in Hollands Kroon

Colofon

Integraal beheerplan openbare ruimte 2022-2025

Status: Definitief

Uitgave

Gemeente Hollands Kroon

Versie 1.1 – 11 februari 2022

W: www.hollandskroon.nl

E: info@hollandskroon.nl

Ambtelijk Opdrachtgever

College van B&W gemeente Hollands Kroon

Redactie

Team Arealbeheer, gemeente Hollands Kroon

Fotografie

CycloMedia Technology B.V.

Gemeente Hollands Kroon

Foto voorzijde: Bovenwiel in Wieringerwaard (bron: Cyclomedia Technology B.V.)

Disclaimer

Alle teksten en illustraties in dit plan zijn, voor zover bij ons bekend, vrij van rechten. Mocht u toch menen rechten te ontlene aan bepaalde teksten en illustraties, neemt u dan contact met ons op.

Hoeveelheden en data genoemd in deze rapportage zijn dynamisch en aan veranderingen onderhevig. Er kunnen daarom geen rechten aan worden ontleend.

Verwijzingen naar websites, documenten of wettelijke bepalingen in dit document zijn aan veranderingen onderhevig. Er kunnen daarom geen rechten aan worden ontleend.

Voorwoord

Eind 2017 werd het eerste integraal beheerplan openbare ruimte en gebouwen vastgesteld door de gemeenteraad van Hollands Kroon. Het doel was om te komen tot een effectieve inzet van de beschikbare middelen om de leefomgeving in Hollands Kroon in de toekomst duurzaam en efficiënt te onderhouden. De looptijd van dit eerste integraal beheerplan liep tot en met 2021.

In het voorliggende beheerplan is de meest actuele informatie te vinden hoe Hollands Kroon het beheer en onderhoud van de openbare ruimte heeft geregeld. Naast de behaalde resultaten van de afgelopen 4 jaar, geeft het ook een actueel inzicht in de kwantiteit, de kwaliteit, de kosten en de wijze waarop het onderhoud aan de openbare ruimte de komende 4 jaar wordt uitgevoerd.

Met vriendelijke groet

Theo Groot

Wethouder openbare ruimte

Inhoudsopgave

1	Inleiding	9
1.1	Algemeen.....	9
1.2	Doelstelling	9
1.3	Vertrekpunt	9
1.4	Filosofie	9
1.5	Waarom integraal?.....	10
1.6	Status en reikwijdte	10
1.7	Looptijd.....	10
1.8	Aanpak.....	10
DEEL 1: ALGEMEEN		13
2	Organisatie	15
2.1	Taken en bevoegdheden	15
2.2	Resultaat Gerichte Afspraken.....	15
2.3	Beleidscyclus.....	16
3	Beheer.....	17
3.1	Proces	17
3.2	Onderhoud	17
3.3	Kwaliteit.....	21
3.4	Prestatie indicatoren	23
3.5	Benchmarks	24
4	Areaal.....	27
4.1	Huidig areaal.....	27
4.2	Kwaliteit.....	27
4.3	Vervangingswaarde	28
4.4	Financiën	28
DEEL 2: BEHEERPLANNEN		33
5	Riolering.....	35
5.1	Algemeen.....	35
5.2	Resultaat.....	35
5.3	Kaders	35
5.4	Normen en richtlijnen	36
5.5	Kwantiteit	37
5.6	Kwaliteit.....	39
5.7	Onderhoud	40
5.8	Beheeractiviteiten	40
5.9	Financiën	45
5.10	Knelpunten en risico's	46
5.11	Ontwikkelingen.....	47
6	Infrastructuur	49
6.1	Algemeen.....	49
6.2	Resultaat.....	49
6.3	Kaders	49
6.4	Kwantiteit en kwaliteit	52
6.5	Onderhoud	55
6.6	Financiën	62
6.7	Knelpunten en risico's	63
6.8	Ontwikkelingen.....	63

7	Openbare verlichting.....	65
7.1	Algemeen.....	65
7.2	Resultaat.....	65
7.3	Kaders.....	65
7.4	Normen en richtlijnen.....	67
7.5	Kwantiteit en kwaliteit.....	68
7.6	Onderhoud.....	68
7.7	Financiën.....	71
7.8	Knelpunten en risico's.....	71
7.9	Ontwikkelingen.....	71
8	Civiele kunstwerken.....	73
8.1	Algemeen.....	73
8.2	Resultaat.....	73
8.3	Kaders.....	73
8.4	Normen en richtlijnen.....	74
8.5	Kwantiteit en kwaliteit.....	75
8.6	Onderhoud.....	77
8.7	Financiën.....	79
8.8	Knelpunten en risico's.....	79
8.9	Ontwikkelingen.....	79
9	Openbaar groen.....	81
9.1	Algemeen.....	81
9.2	Resultaat.....	81
9.3	Kaders.....	81
9.4	Normen en richtlijnen.....	83
9.5	Kwantiteit en kwaliteit.....	84
9.6	Onderhoud.....	85
9.7	Financiën.....	89
9.8	Knelpunten en risico's.....	89
9.9	Ontwikkelingen.....	89
10	Speelplaatsen en terreinmeubilair.....	91
10.1	Algemeen.....	91
10.2	Resultaat.....	91
10.3	Kaders.....	91
10.4	Normen en richtlijnen.....	92
10.5	Kwantiteit en kwaliteit.....	92
10.6	Onderhoud.....	93
10.7	Financiën.....	95
10.8	Knelpunten en risico's.....	95
10.9	Ontwikkelingen.....	95
11	Water.....	97
11.1	Inleiding.....	97
11.2	Resultaat.....	97
11.3	Kaders.....	97
11.4	Onderhoud.....	99
11.5	Normen en richtlijnen.....	99
11.6	Kwantiteit en kwaliteit.....	99
11.7	Onderhoud.....	100
11.8	Financiën.....	101
11.9	Knelpunten en risico's.....	103
11.10	Ontwikkelingen.....	103

12	Havens	105
12.1	Algemeen.....	105
12.2	Resultaat.....	107
12.3	Kaders	107
12.4	Normen en richtlijnen	108
12.5	Kwantiteit en kwaliteit	108
12.6	Onderhoud	108
12.7	Financiën	109
12.8	Knelpunten en risico's	109
12.9	Ontwikkelingen.....	109
13	Begraafplaatsen	111
13.1	Inleiding	111
13.2	Resultaat.....	111
13.3	Kaders	112
13.4	Kwantiteit en kwaliteit	112
13.5	Onderhoud	112
13.6	Financiën	113
13.7	Knelpunten en risico's	113
13.8	Ontwikkelingen.....	113
14	Overige objecten	115
14.1	Inleiding	115
14.2	Fiets- en wandelroutes	115
14.3	Openbare kunst en herdenkingsmonumenten	115
14.4	Bushaltes	116
14.5	Dijktrappen.....	116
14.6	AED's.....	116
14.7	Stroomkasten	116
15	Afvalbeheer.....	117
15.1	Inleiding.....	117
15.2	Beleid.....	117
15.3	Afvaldumpingen	119
16	Energiebeheer	121
16.1	Inkoop duurzame energie.....	121
16.2	Verbruik	121
16.3	Water	121
16.4	Financiën	121
DEEL 3: PROJECTEN		123
17	Projecten Openbare Ruimte	125
17.1	Algemeen.....	125
17.2	Filosofie	125
17.3	Proces projecten en beheer	125
17.4	Communicatie	126
17.5	Financiën	126
17.6	Integrale herinrichtingsprojecten.....	127
17.7	Nieuwbouwprojecten.....	127
17.8	Vervanging bruggen.....	129
17.9	Overige projecten	129

Dorpsstraat Nieuwe Niedorp (bron: Cyclomedia Technology B.V.)

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Eind 2017 stelde de gemeenteraad van Hollands Kroon het eerste Integraal Beheerplan Openbare Ruimte & Gebouwen vast. Inmiddels zijn er 4 jaar verstreken en werd het tijd om dit beheerplan te actualiseren. De basis is grotendeels hetzelfde gebleven. Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte wordt nog steeds integraal benaderd en dit beheerplan maakt nog steeds duidelijk hoe en wanneer de gemeente haar middelen inzet om haar kapitaalgoederen in stand te houden. Het onderdeel gebouwen maakt geen deel meer uit van dit beheerplan. Hiervoor is een apart onderhoudsprogramma opgesteld.

1.2 Doelstelling

Het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBP) geeft inzicht in de kwantiteit en kwaliteit van de openbare ruimte en op de wijze waarop het beheer en onderhoud wordt uitgevoerd. Het geeft ook invulling aan de verplichting van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Vanuit het BBV dient te worden aangegeven om welke kapitaalgoederen het gaat, wat het ambitieniveau daarbij is en hoe het beheer, zowel operationeel als financieel, wordt uitgevoerd. Het beheerplan geeft antwoord op de volgende vragen:

1. Welke resultaten zijn er de afgelopen 4 jaar behaald?
2. Wat heeft de gemeente Hollands Kroon in beheer?
3. Wat is de kwaliteit hiervan?
4. Wat is het benodigde budget om te voldoen aan de beoogde kwaliteit?
5. Hoe en wanneer wordt het onderhoud uitgevoerd?
6. Welke knelpunten en risico's zijn er?
7. Welke ontwikkelingen spelen er?

1.3 Vertrekpunt

Momenteel wordt hard gewerkt aan een nieuwe omgevingsvisie voor de gemeente Hollands Kroon. De verwachting is dat deze in 2023 wordt vastgesteld. Voor zover van toepassing gelden de uitgangspunten van de [Omgevingsvisie Hollands Kroon](#) van 2016 nog als vertrekpunt voor de verdere uitwerking in dit beheerplan. Hieronder zijn enkele van deze uitgangspunten uit deze omgevingsvisie genoemd:

- Uitgroeien tot de duurzaamste gemeente Nederland
- Uitgroeien tot de meest aantrekkelijke woon- / leefgemeente van Noord-Holland Noord
- Een veilige en kwalitatief goede inrichting van de openbare ruimte
- Uitgangspunten van het kwaliteitsplan openbare ruimte handhaven
- Maximale ruimte voor zelfbeheer

1.4 Filosofie

Op gebied van beheer en onderhoud wordt gewerkt vanuit de filosofie sober, doelmatig en duurzaam. In het kort wil dit zeggen dat het beheer tot doel heeft om aan de geldende normen te voldoen waarbij de functie en de levensduur worden geoptimaliseerd tegen aanvaardbare maatschappelijke kosten en risico's.

1.5 Waaron integraal?

Dit beheerplan streeft naar een integrale benadering van de complete openbare ruimte met als voornaamste doelen:

1. Vergroten efficiëntie.
2. Kostenbesparend werken.
3. Beperken overlast inwoners.
4. Tegengaan versnippering van beleid en beheer.

Integraal werken is overigens geen doel op zich en vindt zijn toepassing vooral bij projecten waarbij de (ondergrondse) infrastructuur moet worden vervangen. Dan is de tijd rijp om alle onderdelen, indien mogelijk en indien nodig, mee te nemen zodat de bovenste doelen worden gerealiseerd. Daarnaast wordt ook gekeken of het zinvol is om bepaalde onderhoudsmaatregelen te combineren zonder daarbij de praktische haalbaarheid uit het oog te verliezen.

1.6 Status en reikwijdte

Het IBP beschrijft hoe het onderhoud van de huidige gemeentelijke kapitaalgoederen met betrekking tot de openbare ruimte is geregeld op gebied van heel, schoon en veilig. In dit kader speelt, naast het beheer en onderhoud, ook de inrichting van de openbare ruimte een belangrijke rol. De richtlijnen en eisen hiervan zijn opgenomen in het Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR 2022-2025). Beide plannen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

1.7 Looptijd

Dit IBP heeft een looptijd van 4 jaar (van 2022 t/m 2025). Tussentijdse wijzigingen op beleidsmatig of financieel gebied worden via de algemene beleidscyclus verwerkt. De volgende herziening van het IBP vindt plaats in 2025.

1.8 Aanpak

Het IBP bestaat uit drie delen. Deel 1 bevat algemene informatie. In deel 2 komen de verschillende disciplinaire beheerplannen aan bod en in deel 3 worden de integrale projecten beschreven. Onderstaand wordt per onderdeel een korte toelichting gegeven.

1.8.1 Algemeen

Hierin is op hoofdlijnen omschreven wat het doel van het IBP is, welke processen van belang zijn en hoe de organisatie en de verantwoordelijkheid is geregeld. Daarnaast wordt op hoofdlijnen ingegaan op het areaal, de kwaliteit en de bijbehorende financiën.

1.8.2 Beheerplannen

In deze beheerplannen is per discipline verwoord welke resultaten er de afgelopen 4 jaar zijn behaald, wat Hollands Kroon momenteel in beheer heeft en hoe het areaal wordt onderhouden. Er wordt ingegaan op wettelijke eisen, beleidskaders, normen, richtlijnen en de kwaliteit en kwantiteit wordt inzichtelijk

gemaakt. Daarnaast wordt per discipline kort weergegeven welke risico's er spelen en welke toekomstige ontwikkelingen er gaande zijn.

1.8.3 Projecten

Hieronder vallen alle herinrichtingsprojecten en nieuwbouwprojecten die de komende periode (2022-2025) worden uitgevoerd. Tot 2030 wil de gemeente Hollands Kroon 2.500 woningen laten bouwen. Dat betekent dat ook de komende 4 jaar diverse nieuwbouwprojecten zullen worden ontwikkeld. Om de openbare ruimte na realisatie goed te kunnen onderhouden is het noodzakelijk dat er tijdig goede afspraken worden gemaakt met de uitvoerende projectontwikkelaars. De wijze waarop dit gebeurt komt ook aan bod in dit onderdeel.

Gemeente Hollands Kroon

DEEL 1: ALGEMEEN

In dit onderdeel wordt op hoofdlijnen ingegaan op de organisatie, de beheerprocessen, het te onderhouden areaal en de richtlijnen op gebied van kwaliteit.

Kroondomein Anna Paulowna (bron: Cyclomedia Technology B.V.)

2 Organisatie

2.1 Taken en bevoegdheden

Om het proces met betrekking tot de uitvoering van het IBP goed te laten verlopen is het noodzakelijk de verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden inzichtelijk te maken. Hollands Kroon is een zelfsturende organisatie met teams die ieder hun eigen taken en verantwoordelijkheden hebben. In onderstaand schema zijn de belangrijkste partijen in dit kader weergegeven met de bijbehorende taken en bevoegdheden in relatie tot dit plan.

Wie?	Taken / bevoegdheden
Gemeenteraad	Vaststellen kaders d.m.v. beleid en vrijmaken financiële middelen
College	Uitvoering geven aan de door de raad vastgestelde kaders
Directie	Aansturen van de gemeentelijke organisatie
Omgevingsontwikkeling	Initiator van omgevingsvisie en gebieds-/omgevingsplannen
Ruimtelijke Ontwikkeling	Toestemming verlenen voor ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving
Inkoop	Begeleiden van het inkoopproces
Vastgoed en Grondzaken	Verkoop / verhuur van gemeentelijke eigendommen
Areaalbeheer	Initiator van planmatig beheer, groot onderhoud en vervanging
Projecten Openbare Ruimte	Realisatie van projecten in de openbare ruimte
Handhaving en Toezicht	Toezicht groot onderhoud en vervanging
Kernbeheer	Faciliteren van zelfbeheer- en participatieprojecten
Beheerteam (BOR)	Ondersteuning beheer en toezicht openbare ruimte
Meldingenteam (MOR)	Oplossen meldingen en klachten openbare ruimte
Bedrijvigheid	Advisering economische ontwikkelingen
Consult	Advisering juridische zaken en communicatie
Financiën	Advisering financiële zaken
Geo-databeheer	Up-to-date houden van geo-informatie en bijbehorende applicaties
Data	Analyse, advisering en ondersteuning van data

2.2 Resultaat Gerichte Afspraken

Jaarlijks maakt ieder team resultaatgerichte afspraken (RGA's) met de directie over concrete doelen. Dit kunnen bepaalde projecten zijn die moeten worden afgerond of de kwaliteit of het verbeteren van een bepaald product. Ieder team is daarbij verantwoordelijk voor haar of zijn RGA. Een aantal van deze RGA's zijn ook als doelstelling opgenomen in de begroting. Er zijn jaarlijks een aantal momenten waarbij het team met de directie de stand van zaken van de RGA's doorneemt.

2.3 Beleidscyclus

De basis van de gemeentelijke organisatie wordt grotendeels bepaald door de beleidscyclus. Het is voor zowel het bestuur als de ambtelijke organisatie het proces waarin het beleid en de financiële gevolgen vorm worden gegeven. De beleidscyclus in Hollands Kroon bestaat uit de volgende vier onderdelen:

2.3.1 Kadernota (Plan)

In de kadernota worden door de gemeenteraad de grove kaders voor het komende begrotingsjaar uitgezet.

2.3.2 Begroting (Uitvoering)

In de begroting worden de beleidsuitgangspunten en doelstellingen geformuleerd met de daarbij horende financiële gevolgen.

2.3.3 Bestuursrapportage (Controle)

Dit is een tussentijdse evaluatie om te kijken of de beoogde doelstellingen worden gehaald.

2.3.4 Jaarrekening (Evaluatie)

Dit is de eindevaluatie waarin wordt gekeken in hoeverre de beoogde resultaten zijn behaald.

2.3.5 Relatie IBP en beleidscyclus

Het IBP kan grote gevolgen hebben voor de gemeentelijke begroting. Keuzes door de gemeenteraad, risico's voortkomend uit inspecties of andere onvoorziene zaken die een rol spelen bij het beheer van de kapitaalgoederen dienen daarom altijd tijdig te worden opgenomen in de beleidscyclus. Naast de reguliere programma's in de begroting vormt hierbij ook de paragraaf kapitaalgoederen een belangrijk onderdeel.

3 Beheer

3.1 Proces

Er wordt beheerd volgens een proces dat hieronder beknopt is weergegeven. De situatie voor cyclisch beheer en projecten is enigszins verschillend van aard. Dit schema moet dan ook worden gezien als leidraad. De situatie voor projecten wordt ook toegelicht in deel 3 bij de projectenplanning.

<i>Fase</i>	<i>Omschrijving</i>	<i>Verantwoordelijke teams</i>
<i>Inspectie</i>	<i>Periodieke kwaliteitscontrole van objecten in de openbare ruimte</i>	<i>Areaalbeheer</i>
<i>Planning</i>	<i>Op basis van de gegevens uit de inspectie wordt een (meerjaren)planning opgesteld</i>	<i>Areaalbeheer</i>
<i>Contract</i>	<i>Het plan wordt omgezet in een contract</i>	<i>Areaalbeheer, Projecten, inkoop</i>
<i>Uitvoering</i>	<i>Het betreffende onderhoud of project wordt uitgevoerd</i>	<i>Areaalbeheer (onderhoud) Projecten Openbare Ruimte (project)</i>
<i>Toezicht</i>	<i>Bij de uitvoering wordt gekeken of het contract goed wordt nageleefd</i>	<i>Toezicht (groot onderhoud, projecten) Beheerteam (cyclisch onderhoud)</i>
<i>Evaluatie</i>	<i>Nabeschouwing werkzaamheden en actualiseren gegevens in beheersysteem</i>	<i>Areaalbeheer en geo-databeheer</i>
<i>Nazorg</i>	<i>Nieuwe situatie opnemen in bestaande onderhoudsplannen</i>	<i>Areaalbeheer</i>

3.2 Onderhoud

Bij het beheer van de openbare ruimte wordt op hoofdlijnen onderscheid gemaakt tussen schoon, heel en veilig. Daarnaast speelt het afhandelen van meldingen een belangrijke rol. Hieronder zijn de verschillende onderhoudswerkzaamheden genoemd met enkele voorbeelden ter verduidelijking.

3.2.1 Schoon

Hieronder valt het onderhoud welke de verzorging en het aanzien van een areaal of object ten goede komt. Het gaat daarbij vooral om zwerfafvalbeheersing, onkruidbeheersing en het schoonhouden van diverse objecten zoals bruggen, banken en speeltoestellen. De technische constructie of functie blijft ongewijzigd.

3.2.2 Heel

Onder heel vallen de maatregelen die zorgen voor het instandhouden van een areaal of object. Het onderhoud heeft als belangrijkste doel het verbeteren van de huidige conditie of het zodanig verlengen van de levensduur dat het areaal of object blijft functioneren waarvoor het is bedoeld. Soms is het onderhoud eenvoudig, zoals het herstraten van een trottoir, dan is er sprake van klein onderhoud. Soms is het onderhoud ingrijpend en wordt een deel van de constructie vervangen, dan is er sprake van groot onderhoud. Het compleet vervangen van een object, zoals een brug, valt onder noemer vervanging.

3.2.3 Veilig

Veilig is in feite een optelsom van schoon en heel. Als iets voldoende schoon en heel is, is het in principe ook veilig. Hiervoor dienen er wel regelmatig kwaliteitsinspecties plaats te vinden. Voorbeelden zijn het controleren van bruggen, wegen, damwanden en de riolering. Maar ook lichtmasten, speeltoestellen en bomen moeten regelmatig worden nagekeken of ze nog voldoen aan de geldende veiligheidseisen. Als een object niet veilig is moet er onderhoud plaatsvinden om het weer in een veilige staat te brengen. Er zijn ook specifieke onderhoudsmaatregelen, zoals gladheidsbestrijding, die sec worden uitgevoerd om de (verkeers-)veiligheid te vergroten. Naast gladheidsbestrijding moet hierbij ook worden gedacht aan calamiteitenonderhoud bij onvoorziene omstandigheden (extreem weer, ongelukken, vandalisme). Dit is maatwerk waarbij het belangrijkste uitgangspunt is dat de situatie zo snel mogelijk weer veilig is.

3.2.4 Meldingen Openbare Ruimte

Als een inwoner of gebruiker van de openbare ruimte iets signaleert wat in zijn ogen niet schoon, heel of veilig is, kan dit worden gemeld bij de gemeente. Dit kan telefonisch, per brief, per mail maar sinds 2016 ook via de Fixi-app. Het meldingenteam heeft de taak een melding binnen een bepaalde tijd af te handelen. Hieronder is een overzicht gegeven van het aantal meldingen van de afgelopen 5 jaar per discipline voor wat betreft het beheer en onderhoud van de openbare ruimte.

<i>Discipline</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>
<i>Riolering</i>	923	839	977	897	940
<i>Infrastructuur (wegen en bebording)</i>	1691	2075	2289	2231	2377
<i>Openbare verlichting</i>	1024	1201	1084	1019	1175
<i>Bruggen en water</i>	183	204	262	281	260
<i>Openbaar groen</i>	1932	2019	1999	1986	2372
<i>Speelplaatsen & Terreinmeubilair</i>	345	567	355	374	358
<i>Afval</i>	1083	1319	1322	1592	1388
<i>Overige meldingen</i>	688	827	632	930	965
TOTALEN	7869	9051	8920	9310	9835

3.2.5 Inwonersparticipatie

In de participatiesamenleving krijgt de burger meer ruimte om zelf initiatieven te nemen. Dit geldt ook voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Inwonersparticipatie kent in de gemeente Hollands Kroon diverse vormen. Dit hangt grotendeels af van het soort onderhoud (schoon, heel, veilig) en de betreffende discipline (groen, infrastructuur, riolering etc.). Dit wordt momenteel ook verder vormgegeven in de nog vast te stellen Participatieverordening. In de tabel hierna is dit vooralsnog schematisch weergegeven voor het beheer van de openbare ruimte.

Discipline	Schoon	Heel	Veilig
Riolering			
Infrastructuur			
Openbare verlichting			
Civiele kunstwerken (bruggen)			
Openbaar groen			
Speelplaatsen & Terreinmeubilair			
Water			
Afval (zwerfafval)		n.v.t.	n.v.t.

	Meedoen!
	Informatie halen
	Informatie brengen
	Niet van toepassing

Eenvoudige maatregelen, zoals het verwijderen van onkruid, zwerfafval, lichte maai- en snoeiwerkzaamheden kunnen uitstekend samen met bewoners worden opgepakt. Bij gespecialiseerde en zware werkzaamheden is dit minder eenvoudig. Uitgangspunt is dat bij onderhoud en inspectie de inwoners goed en tijdig worden geïnformeerd (informatie brengen). Bij vervanging (bijvoorbeeld van een riool, een brug of een complete weg) is daarnaast ook een belangrijkst uitgangspunt dat informatie bij de belanghebbenden wordt gehaald zodat een plan ontstaat met voldoende draagvlak. Lokale informatie en wensen van de inwoners zijn daarbij onontbeerlijk.

3.2.6 Kernbeheer

Team Kernbeheer vormt de essentiële schakel in de relatie tussen inwonersparticipatie en het reguliere onderhoud van de openbare ruimte. Naast zelfbeheerprojecten (vooral in het groen en speelterreinen) draagt het team bij aan de benodigde flexibiliteit om zogenaamde ‘quick wins’ te behalen zoals het bijplaatsen van verlichting, een extra afvalbak of het extra snoeien van bosschages. Dit draagt vooral bij aan het vertrouwen van burgers en samenwerkingspartners in de gemeente en hun oordeel over het functioneren van de gemeente als geheel.

3.2.7 Beheer openbare ruimte en de nieuwe omgevingswet

Naar verwachting treedt op 1 juli 2022 de Omgevingswet in werking. Deze wet bundelt 26 wetten op het gebied van de fysieke leefomgeving. De gemeente is verplicht een omgevingsvisie voor het gehele grondgebied vast te stellen. Daarin worden de kaders voor de fysieke leefomgeving opgenomen. In het omgevingsplan worden deze kaders vertaald naar juridische regels. Voordat aan de slag wordt gegaan met het omgevingsplan worden de huidige regels en beleid op het gebied van de fysieke leefomgeving samengevoegd in een verordening fysieke leefomgeving (VFL).

Het 'fysieke' beheer en onderhoud van de openbare ruimte zal in basis niet veranderen door de invoering van de Omgevingswet. Wat mogelijk een rol gaat spelen zijn de zogenaamde omgevingswaarden. Hierin wordt de kwaliteit vastgelegd die de gemeente in de fysieke leefomgeving wil bereiken. Het is mogelijk dat dit ook van invloed gaat zijn op de openbare ruimte. Daarnaast zullen ook de doelen vanuit het sociale domein (gezondheid, veiligheid, participatie) steeds meer een rol gaan krijgen bij de inrichting en het beheer van de openbare ruimte.

Kwaliteit	Groep	Locatie
A	Centrumgebied	Anna Paulowna - Sluisplein
A	Centrumgebied	Breezand - Ceresplein
A	Centrumgebied	Winkel - Trambaan
A	Centrumgebied	't Veld - Kerkplein (nieuw)
A	Centrumgebied	Hippolytushoef - Kerkplein
A	Centrumgebied	Den Oever - Transferium (nieuw)
A	Centrumgebied	Wieringerwerf - Terpplein
A	Centrumgebied	Middenmeer - Brugstraat
A	Begraafplaatsen	Alle 11 gemeentelijke begraafplaatsen
B	Woonkernen	Anna Paulowna
B	Woonkernen	Breezand
B	Woonkernen	Wieringerwaard
B	Woonkernen	Van Ewijcksluis
B	Woonkernen	Nieuwesluis
B	Woonkernen	Winkel
B	Woonkernen	Nieuwe Niedorp
B	Woonkernen	't Veld
B	Woonkernen	Kolhorn
B	Woonkernen	Barsingerhorn
B	Woonkernen	Lutjewinkel
B	Woonkernen	Oude Niedorp / Verlaat
B	Woonkernen	Zijdewind
B	Woonkernen	Haringhuizen
B	Woonkernen	Hippolytushoef
B	Woonkernen	Den Oever
B	Woonkernen	Westerland / de haukes
B	Woonkernen	Oosterland / Stroe
B	Woonkernen	Wieringerwerf
B	Woonkernen	Middenmeer
B	Woonkernen	Slootdorp
B	Woonkernen	Kreileroord
C	Bedrijventerrein	Kruiswijk 1,2, 3 - Anna Paulowna
C	Bedrijventerrein	Winkelerzand - Winkel
C	Bedrijventerrein	Molenveld - Hippolytushoef
C	Bedrijventerrein	Havenweg - Den Oever
C	Bedrijventerrein	Robbenplaat e.o. - Wieringerwerf
C	Bedrijventerrein	Havenkade / industrieweg e.o. - Middenmeer
C	Bedrijventerrein	Agriport e.o. - Middenmeer
C	Bedrijventerrein	Hoornseweg - Middenmeer
C	Bedrijventerrein	Sluisweg / Slootvaartweg - Slootdorp
C	Buitengebied	Complete buitengebied gemeente Hollands Kroon

Overzicht diverse locaties en beeldkwaliteit / onderhoudsniveau

3.3 Kwaliteit

Het begrip kwaliteit is een containerbegrip dat nadere toelichting behoeft. In het kader van het IBP moet kwaliteit vooral worden gezien in het licht van het voldoen aan een bepaalde criteria, die vaak zijn vastgelegd in bepaalde normeringen. In de onderstaande tabel is weergegeven voor welke afzonderlijke discipline welke normering wordt gehanteerd.

Onderdeel	Schoon	Heel en Veilig
Riolering	NEN-EN 13508-2	NEN-EN 13508-2
Infrastructuur	CROW beeldkwaliteit	CROW 146
Openbare verlichting	n.v.t.	NEN 3140 en 1010
Civiele kunstwerken / bruggen	CROW beeldkwaliteit	NEN 2767 en 3140
Electrische installaties	n.v.t.	NEN 3140 / Scope 8
Groen – heesters en gras	CROW beeldkwaliteit	CROW beeldkwaliteit
Groen – bomen	n.v.t.	Norminstituut bomen
Onkruid en zwerfafval	CROW beeldkwaliteit	n.v.t.
Speeltoestellen	CROW beeldkwaliteit	NEN-EN 1176 en 1177
Terreinmeubilair	CROW beeldkwaliteit	CROW beeldkwaliteit
Water	Keur HHNK	Keur HHNK

3.3.1 CROW Beeldkwaliteit

Het CROW (voorheen Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechiek) heeft een breed scala aan zogenaamde beeldmeetlatten ontwikkeld om beeldgericht te kunnen beheren. Deze systematiek dateert van 2007 en vindt zijn toepassing vooral bij intensieve onderhoudsmaatregelen in de openbare ruimte zoals zwerfvuilbeheersing, onkruidbeheersing en het onderhoud van openbaar groen, zoals maaien en snoeien. De methode gaat uit van vijf kwaliteitsniveaus variërend van zeer goed (A+) tot slecht (D).

3.3.2 Beeldkwaliteit in Hollands Kroon

Hollands Kroon kent verschillende gebieden en locaties met ieder hun eigen beeldkwaliteitsniveau. Aan deze gebieden is een bepaalde beeldkwaliteit toegekend die samenhangt met de uitstraling en gebruikersintensiteit van de betreffende locatie. In de tabel hiernaast is een uitgebreid overzicht weergegeven van de diverse locaties en de bijbehorende beeldkwaliteit. De tabel hieronder is een vereenvoudigde weergave hiervan.

Kwaliteit	Omschrijving	Hollands Kroon
A+	Nieuw, perfect onderhouden	Niet van toepassing
A	Goed, goed onderhouden	Bijzondere locaties (centra, begraafplaatsen)
B	Basis, voldoende onderhouden	Woonkernen, hoofdwegen
C	Laag, matig onderhouden	Bedrijventerreinen, buitengebied
D	Slecht, kapitaalsvernietiging	Niet van toepassing

3.3.3 NEN EN 1176 en 1177

Dit zijn normen specifiek voor algemene veiligheidseisen voor speeltoestellen en bodemoppervlakken van publieke speelplaatsen. Bij aanleg en onderhoud wordt gecontroleerd of de betreffende speelplaats voldoet aan deze eisen.

3.3.4 NEN 2767

NEN 2767 is een norm voor het objectief en uniform meten van de fysieke kwaliteit van bouw- en installatiedelen van bouwwerken en infrastructuur. Het is een checklist waarmee de technische staat van een brug of ander object kan worden gemeten met als doel om met de gegevens inzicht te krijgen in onderhoudstoestanden, onderhoudskosten, veiligheidsrisico's en om meerjarige onderhoudsplanningen op te kunnen stellen. NEN 2767 maakt gebruik van een aantal niveaus zoals hieronder aangegeven.

Conditie score	Omschrijving	Toelichting
1	<i>Uitstekende conditie</i>	<i>Incidenteel geringe gebreken</i>
2	<i>Goede conditie</i>	<i>Incidenteel beginnende veroudering</i>
3	<i>Redelijke conditie</i>	<i>Plaatselijk zichtbare veroudering - Functie niet in gevaar</i>
4	<i>Matige conditie</i>	<i>Functie vervulling incidenteel in gevaar</i>
5	<i>Slechte conditie</i>	<i>De veroudering is onomkeerbaar</i>
6	<i>Zeer slechte conditie</i>	<i>Technisch rijp voor sloop</i>

3.3.5 NEN 1010 en NEN 3140

NEN 3140 is de Nederlandse Norm voor een veilige bedrijfsvoering nabij, aan of met elektrische objecten in het laagspanningsgebied. De normen of veiligheidsbepalingen van de elektrische objecten zijn verder vastgelegd in NEN 1010. In de openbare ruimte vinden deze normen hun toepassing vooral bij openbare verlichting, rioolgemaal, beweegbare bruggen en algemene stroomkasten.

3.3.6 NEN-EN 13508-1&2

Deze normen zijn sec voor het beheer van de riolering. Ze geven o.a. handvatten voor het onderhoud, het bewaken van de kwaliteit en de wijze waarop de verschillende schades aan de riolering vastgelegd moeten worden.

3.3.7 Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK)

In de keur van het HHNK staat aan welke eisen een watergang moet voldoen om haar functie te vervullen en wie er verantwoordelijk is voor het onderhoud (legger). Het HHNK controleert door middel van een schouw of een watergang voldoet aan deze eisen.

3.3.8 Norminstituut bomen

Het Norminstituut Bomen ontwikkelt en standaardiseert kwaliteitseisen, richtlijnen en normen voor werkzaamheden in, rond en met bomen in de openbare ruimte. Dit is uitgewerkt in het Handboek Bomen en wordt door de gemeente als basis gehanteerd bij veiligheidscontroles en onderhoudsmaatregelen.

3.4 Prestatie indicatoren

Tegenwoordig is het steeds beter mogelijk dat bepaalde resultaten inzichtelijk kunnen worden gemaakt en onderling kunnen worden vergeleken. Deze resultaten zijn vaak terug te vinden in de vorm van prestatie indicatoren in een begroting of jaarrekening om te kijken of is voldaan aan de doelstelling. Hieronder zijn enkele prestatie indicatoren genoemd die een rol spelen in dit IBP.

3.4.1 Belevingsonderzoek Openbare Ruimte

In 2012, 2014 en 2016 is er een belevingsonderzoek gehouden naar de kwaliteit van de openbare ruimte. Vanaf 2018 is dit onderzoek opgegaan in de burgerpeiling waar staat je gemeente. Hieronder een overzicht van de belangrijkste cijfers met daarbij de kanttekening dat de cijfers van 2012 t/m 2016 niet 1:1 kunnen worden vergeleken met die van 2018 en 2020 vanwege een iets andere opzet van het betreffende onderzoek.

Onderdeel	2012	2014	2016	2018	2020
Algemeen rapportcijfer woonomgeving	7.1	6.9	6.8	7.8	7.8
Rapportcijfer openbare ruimte	-	-	6.1	6.4	6.2
Woonomgeving gaat erop vooruit	10%	6%	6%	13%	12%
Woonomgeving blijft gelijk	44%	36%	40%	52%	54%
Woonomgeving gaat erop achteruit	46%	58%	54%	35%	34%
Prioriteit onderhoud straat en stoep	62%	70%	48%	67%	72%
Prioriteit onderhoud groen	39%	46%	22%	42%	37%
Prioriteit onkruidbeheersing	-	27%	28%	47%	50%
Prioriteit bestrijding hondenpoep	41%	39%	48%	26%	25%
Prioriteit zwerfafvalbeheersing	38%	39%	29%	35%	38%

3.4.2 Controle beeldkwaliteit

Sinds mei 2017 worden iedere maand ad random 75 tot 100 locaties in de gemeente gecontroleerd om te kijken of de kwaliteit wordt gehaald. De gegevens zijn via een [dashboard](#) zichtbaar. Per dorp, per onderdeel en per tijdsperiode kan worden gekeken wat de beeldkwaliteit is en in hoeverre wordt voldaan aan het doel dat minimaal 90% van het areaal voldoet aan de beoogde beeldkwaliteit. Hieronder is een overzicht van de belangrijkste cijfers weergegeven.

Onderdeel	2017*	2018	2019	2020	2021
Algemeen % dat voldoet aan beeldkwaliteit	87%	92%	96%	97%	96%
Onderhoud groen (gazon en heesters)	90%	96%	96%	97%	97%
Onkruidbeheersing (verharding)	76%	83%	94%	96%	94%
Zwerfafvalbeheersing	88%	96%	97%	99%	98%

(* van mei t/m december 2017)

3.5 Benchmarks

Benchmarking is een hulpmiddel om te kijken hoe de gemeente Hollands Kroon op bepaalde vlakken scoort ten opzichte van vergelijkbare gemeenten. Er wordt momenteel meegewerkt aan 4 verschillende benchmarks die hieronder kort worden toegelicht.

3.5.1 Benchmark Gemeentelijk Groen

Hollands Kroon doet sinds 2012 mee met de Benchmark Gemeentelijk Groen (BGG). Deze benchmark geeft inzicht in diverse kengetallen over het beheer en onderhoud van het openbare groen binnen de bebouwde kom van diverse gemeentes. In de onderstaande tabel zijn de gemiddelde cijfers van de afgelopen 5 jaar weergegeven (2015 t/m 2019).

<i>Benchmark Gemeentelijk Groen 2015-2019</i>	<i>Hollands Kroon</i>	<i>Benchmark</i>
<i>Areaal openbaar groen per inwoner</i>	<i>56.6 m²</i>	<i>43.7 m²</i>
<i>Kosten openbaar groen per m²</i>	<i>€ 0.73</i>	<i>€ 1.04</i>
<i>Kosten openbaar groen per inwoner</i>	<i>€ 41.3</i>	<i>€ 42.8</i>

3.5.2 Benchmark Schoon

Hollands Kroon doet sinds 2018 mee met de Benchmark Schoon. Deze benchmark geeft inzicht in diverse kengetallen over het schoonhouden van de openbare ruimte (zwerfafvalbeheersing, onkruidbeheersing e.d.). In de onderstaande tabel zijn de belangrijkste cijfers van 2019 weergegeven.

<i>Benchmark Schoon 2019</i>	<i>Hollands Kroon</i>	<i>Benchmark</i>
<i>Aantal afvalbakken per 1.000 inwoners</i>	<i>11.5 st.</i>	<i>10.2 st.</i>
<i>Kosten per m²</i>	<i>€ 0.1</i>	<i>€ 0.1</i>
<i>Kosten per inwoner</i>	<i>€ 9.7</i>	<i>€ 9.4</i>

3.5.3 Benchmark Afvalwaterketen

In 2011 is het Bestuursakkoord Water (BAW) door het Rijk, het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de Unie van Waterschappen (UvW) en de Vereniging van Waterbedrijven in Nederland (Vewin) gesloten. De doelstelling van het BAW is om de doelmatigheid in het (afval)waterbeheer te vergroten, waarbij de kwaliteit van het beheer tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten moet worden vergroot en er maximale transparantie is voor de burger. In het BAW is opgenomen dat partijen transparant zijn over de voortgang van de uitvoering van de afspraken en de bereikte doelmatigheidswinst. Dit wordt inzichtelijk gemaakt door middel van benchmarks waarin de kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid (3-K's) inzichtelijk wordt gemaakt. De benchmark verplichting is per 2021 vervallen.

De Noord-Hollandse gemeenten en Hoogheemraadschap zijn van mening dat de benchmark een meerwaarde heeft om de '3-K's' in beeld te brengen. In 2021 wordt daarom een nieuwe benchmark ontwikkeld die de aankomende jaren kan worden gehanteerd om de '3-K's' in beeld te brengen.

3.5.4 Belevingsonderzoek schoonste winkelgebied

Hollands Kroon doet sinds 2018 mee met het belevingsonderzoek naar het schoonste winkelgebied. In de onderstaande tabel zijn de gemiddelde cijfers van de afgelopen drie jaar weergegeven.

<i>Belevingsonderzoek schoonste winkelgebied</i>	<i>Hollands Kroon</i>	<i>Benchmark</i>
<i>Rapportcijfer 2018</i>	7.1	7.0
<i>Rapportcijfer 2019</i>	7.0	7.1
<i>Rapportcijfer 2020</i>	7.2	7.1

3.5.5 Data uit inspecties

Diverse onderdelen in de openbare ruimte worden frequent gecontroleerd op kwaliteit of conditie. Deze data is enerzijds een belangrijk hulpmiddel om het benodigde onderhoud te plannen en uit te voeren. Daarnaast kan de data ook worden gebruikt om te kijken hoe het areaal ervoor staat.

3.5.6 Afhandelen meldingen

De hoeveelheden meldingen en de snelheid waarmee het meldingenteam deze afhandelt is inmiddels inzichtelijk gemaakt via een dashboard. Dit biedt inzicht in welke meldingen zich waar en wanneer voordoen. Het doel is om hiermee proactief aan de slag te gaan met als doel het aantal meldingen door inwoners te laten afnemen.

3.5.7 Communicatie

Het juist en tijdig communiceren over het uit te voeren onderhoud vormt een belangrijk onderdeel in de gemeentelijke organisatie. Dit geldt voor zowel voor de interne communicatie als de externe communicatie naar de inwoners, bedrijven en instellingen. Onderstaande tabel geeft op hoofdlijnen aan hoe het externe communicatieproces is geregeld.

<i>Soort onderhoud</i>	<i>Communicatie</i>
<i>Cyclisch / regulier onderhoud</i>	<i>Nieuwsberichten via communicatiekalender</i>
<i>Groot onderhoud</i>	<i>Informatiebrief naar belanghebbenden en evt. nieuwsbericht</i>
<i>Vervanging</i>	<i>Informatiebrief naar belanghebbenden en nieuwsbericht</i>

Cyclisch en regulier onderhoud vindt grotendeels ieder seizoen op dezelfde wijze en op dezelfde locatie plaats. Voorbeelden zijn het maaien van gras, het snoeien van beplanting, gladheidsbestrijding en het vegen van goten. Er wordt hierbij gewerkt met een communicatiekalender waarbij duidelijk is hoe en wanneer er wordt gecommuniceerd over het beheer en onderhoud.

Groot onderhoud vindt minder frequent plaats en ook de locatie zal ieder jaar verschillen. Voorbeelden zijn het baggeren van sloten, het opnieuw asfalteren van wegen en onderhoud aan het riool. Direct omwonenden en belanghebbenden worden tijdig ingelicht over deze werkzaamheden met een

persoonlijke brief. Indien nodig wordt er een algemeen nieuwsbericht geplaatst over de werkzaamheden. Dit is mede afhankelijk van de mate van maatschappelijke overlast.

Bij vervangingen (integrale projecten) worden de direct omwonenden en belanghebbenden altijd per brief geïnformeerd en verschijnt er ook een nieuwsbericht met de nodige informatie. Bij herinrichtingsprojecten wordt standaard ook een informatieavond georganiseerd voor belanghebbenden.

4 Areaal

4.1 Huidig areaal

Voor het beheer van de openbare ruimte werkt de gemeente met een beheersysteem waarin zowel de kwantiteit als de kwaliteit van de diverse objecten en arealen zijn opgenomen. In onderstaand overzicht is op hoofdlijnen het areaal weergegeven van 2017 en 2021. Het is duidelijk dat het areaal van Hollands Kroon groeit. Dat komt enerzijds door nieuwbouw, maar in dit kader speelt vooral de overname van de buitenwegen in Niedorp van het Hoogheemraadschap een grote rol (sinds 1 januari 2020).

<i>Discipline</i>	<i>Areaal 2017</i>	<i>Areaal 2021</i>	<i>Toe-/afname</i>
<i>Riolering</i>	450 km.	465 km.	3%
<i>Infrastructuur</i>	3.970.000 m ²	4.712.000 m ²	19%
<i>Openbare Verlichting</i>	10.400 st.	11.470 st.	10%
<i>Civiele kunstwerken</i>	194 st.	205 st.	6%
<i>Groen</i>	6.300.000 m ²	7.400.000 m ²	17%
<i>Spelen en terreinmeubilair</i>	1.475 st.	1.750 st.	19%
<i>Water</i>	500 km.	564 km.	13%
<i>Havens</i>	6 st.	6 st.	0%
<i>Begraafplaatsen</i>	11 st.	11 st.	0%

4.2 Kwaliteit

Op basis van de laatst bekende inspectiegegevens is in de onderstaande tabel een indicatie gegeven van de kwaliteit per discipline voor zowel 2017 als 2021. De kwaliteitsniveaus en de percentages zijn hierbij vereenvoudigd weergegeven. Groen staat voor goed, geel voor redelijk en oranje voor slecht / matig. De kwaliteit wordt verder nog uitgebreid besproken bij de afzonderlijke beheerplannen.

<i>Discipline</i>	<i>2017</i>	<i>2021</i>	<i>2017</i>	<i>2021</i>	<i>2017</i>	<i>2021</i>
<i>Riolering</i>	40 %	43%	40 %	40%	20 %	17%
<i>Infrastructuur</i>	65 %	70%	25 %	20%	10 %	10%
<i>Openbare Verlichting</i>	50 %	78%	40 %	15%	10 %	7%
<i>Civiele kunstwerken</i>	45 %	70%	50 %	20%	5 %	5%
<i>Groen</i>	10 %	15%	65 %	70%	25 %	15%
<i>Spelen en terreinmeubilair</i>	30 %	55%	50 %	45%	20 %	10%
<i>Water</i>	10 %	30%	65 %	50%	25 %	15%
<i>Havens</i>	10 %	60%	65 %	30%	25 %	10%
<i>Begraafplaatsen</i>	80 %	90%	10 %	10%	10 %	0%

4.3 Vervangingswaarde

Op basis van de hiervoor beschreven hoeveelheden kan een globale indicatie worden gegeven van de totale vervangingswaarde van de diverse kapitaalgoederen. Dit is in de onderstaande tabel weergegeven. (Hierbij zijn de begraafplaatsen gemakshalve bij infrastructuur en groen opgenomen).

Discipline	Vervangingswaarde 2017	Vervangingswaarde 2021
Riolering	€ 255.000.000	€ 265.000.000
Infrastructuur	€ 204.000.000	€ 235.000.000
Openbare Verlichting	€ 13.500.000	€ 15.000.000
Civiele kunstwerken	€ 51.000.000	€ 55.000.000
Groen	€ 26.000.000	€ 30.000.000
Spelen en terreinmeubilair	€ 3.500.000	€ 5.000.000
Water	€ 13.000.000	€ 15.000.000
Havens	€ 35.000.000	€ 40.000.000
TOTAAL	€ 601.000.000	€ 660.000.000

4.4 Financiën

4.4.1 Onderhoudsbudgetten

Sinds de vaststelling van de begroting van 2022 is per discipline aan te geven hoe de diverse budgetten zijn gevuld. Dit is voor de komende 4 jaar achtereenvolgens gedaan met de onderhoudsbudgetten (exploitatie) en investeringsbudgetten. Uiteraard zijn deze bedragen gedurende de looptijd van dit beheerplan aan verandering onderhevig. Gemakshalve zijn de bedragen iets afgerond.

Onderhoudsbudget	2022	2023	2024	2025
Riolering	€ 1.317.000	€ 1.317.000	€ 1.317.000	€ 1.317.000
Infrastructuur (incl. bebording)	€ 1.188.000	€ 1.088.000	€ 1.088.000	€ 1.088.000
Gladheidsbestrijding	€ 291.000	€ 291.000	€ 291.000	€ 291.000
Openbare Verlichting	€ 141.000	€ 141.000	€ 141.000	€ 141.000
Civiele kunstwerken	€ 412.000	€ 412.000	€ 412.000	€ 412.000
Openbaar groen	€ 2.962.000	€ 2.962.000	€ 2.962.000	€ 2.962.000
Spelen en terreinmeubilair	€ 96.000	€ 96.000	€ 96.000	€ 96.000
Kernbeheer	€ 230.000	€ 218.000	€ 218.000	€ 218.000
Water (regulier onderhoud)	€ 313.000	€ 313.000	€ 313.000	€ 313.000
Water (baggeren)	€ 275.000	€ 275.000	€ 275.000	€ 275.000
Havens	€ 164.000	€ 164.000	€ 164.000	€ 164.000
Begraafplaatsen (incl. grafdelven)	€ 229.000	€ 229.000	€ 229.000	€ 229.000
TOTAAL	€ 7.618.000	€ 7.506.000	€ 7.506.000	€ 7.506.000

(De kapitaallasten, overheadkosten, energiekosten en personeelslasten zijn buiten beschouwing gelaten)

4.4.2 Reserves en voorzieningen

Voor enkele disciplines is een reserve of voorziening beschikbaar voor (groot) onderhoud. Hieronder is de stand van zaken van de reserves en voorzieningen weergegeven die raakvlak hebben met het beheer en onderhoud van de openbare ruimte.

<i>Reserve / voorziening per discipline</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>	<i>2025</i>
<i>Riolering (vz.)</i>	€ 18.739.668	€ 18.606.140	€ 18.472.612	€ 18.339.084
<i>Rioolgemalen (vz.)</i>	€ 643.384	€ 643.384	€ 643.384	€ 643.384
<i>Agriport infrastructuur (vz.)</i>	€ 1.987.894	€ 1.987.894	€ 1.987.894	€ 1.987.894
<i>Afkoopsom havens</i>	€ 4.003.261	€ 3.776.821	€ 3.550.381	€ 3.323.941
<i>Bovenwijkse voorzieningen</i>	€ 897.139	€ 910.654	€ 924.169	€ 937.684
<i>Openbare voorz. Agriport A7</i>	€ 229.052	€ 208.052	€ 187.052	€ 166.052
<i>Onderhoud wegen</i>	€ 3.485.383	€ 3.485.383	€ 3.485.383	€ 3.485.383
<i>Onderhoud kunstwerken</i>	€ 2.285.112	€ 2.285.112	€ 2.285.112	€ 2.285.112
<i>Onderhoud havens</i>	€ 1.686.724	€ 1.754.091	€ 1.821.458	€ 1.888.825
<i>Baggeren sloten</i>	€ 378.186	€ 378.186	€ 378.186	€ 378.186
TOTAAL	€ 34.335.803	€ 34.035.717	€ 33.735.631	€ 33.435.545

4.4.3 Investerings

Investeringsbudgetten zijn primair bedoeld voor vervanging van kapitaalgoederen of onderdelen daarvan. Hieronder is een overzicht van de diverse investeringsbudgetten weergegeven. Dit komt verder ook nog aan de orde bij de projecten in deel 3.

<i>Investerings per discipline</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>	<i>2025</i>
<i>Riolering</i>	€ 3.500.000	€ 4.000.000	€ 3.500.000	€ 4.000.000
<i>Infrastructuur (herinrichting)</i>	€ 3.500.000	€ 4.000.000	€ 3.500.000	€ 4.000.000
<i>Infrastructuur (groot onderhoud)</i>	€ 2.000.000	€ 2.000.000	€ 2.000.000	€ 2.000.000
<i>Infrastructuur (bermverharding)</i>	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000
<i>Openbare Verlichting</i>	€ 251.000	€ 170.000	€ 170.000	€ 170.000
<i>Civiele kunstwerken</i>	€ 1.600.000	€ 1.600.000	€ 1.600.000	€ 1.600.000
<i>Spelen en terreinmeubilair</i>	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
<i>Water (beschoeiing)</i>	€ 600.000	€ 600.000	€ 600.000	€ 600.000
TOTAAL	€ 12.001.000	€ 12.920.000	€ 11.920.000	€ 12.920.000

Japanse Duizendknoop langs de Kolhornerweg (bron: Cyclomedia Technology B.V.)

4.4.4 Knelpunten en risico's

Hieronder zijn beknopt de meest urgente knelpunten en risico's per discipline weergegeven. Dit overzicht is dynamisch en hangt ook samen met inspecties en inventarisaties die plaatsvinden. Het is uiteraard het doel deze problemen de komende vier jaar op te lossen. Knelpunten en risico's komen in deel 2 bij de beheerplannen verder uitgebreid aan bod.

<i>Discipline</i>	<i>Knelpunten en risico's</i>
<i>Riolering</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Riooldata voldoen (nog) niet aan gestelde digitale eisen</i> • <i>Hydraulisch functioneren van diverse woonkernen nog niet in beeld</i>
<i>Infrastructuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Lokaal achterstallig onderhoud in afwachting van herinrichting</i> • <i>Mogelijk verborgen schade t.g.v. zware transporten Windplan</i> • <i>Kwaliteit wegbermen buitengebied op veel locaties matig tot slecht</i> • <i>Sommige wegen voldoen niet aan de inrichtingskenmerken wegcategoriseringsplan Hollands Kroon</i> • <i>Diverse straten met een tekort aan parkeerruimte</i>
<i>Openbare Verlichting</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Data ondergronds netwerk onvoldoende in beeld</i>
<i>Civiele kunstwerken (bruggen)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kosten bouw materiaal nemen sterk toe</i> • <i>Levering bouw materiaal loopt vertraging op</i> • <i>Eisen worden strenger - onderhoudskosten hoger</i>
<i>Groen</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Toename iepziekte en essentaksterfte</i> • <i>Toename invasieve exoten (o.a. Japanse Duizendknoop)</i> • <i>Afname biodiversiteit</i> • <i>Onkruidbeheersing op verharding blijft een gevecht</i>
<i>Spelen en terreinmeubilair</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Krap budget voor vervanging / renovatie</i> • <i>Matige kwaliteit skatebanen Niedorp en Anna Paulowna</i>
<i>Water (sloten en watergangen)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Afkalvende sloottaluds door aanleg kabels en extreme droogte</i> • <i>Hoeveelheid en kwaliteit van de duikers zijn nog niet in beeld</i> • <i>Waterafvoer rondom Anna Paulowna</i>
<i>Havens</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Nog geen actueel beheerplan voor haven van Den Oever</i>
<i>Begraafplaatsen</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Begraafplaatsen zijn niet kostendekkend</i>
<i>Overige objecten</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Geen specifiek vervangingsbudget voor overige objecten</i>
<i>Organisatorisch</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Onvoldoende toezicht op projecten van derden (projectontwikkeling)</i> • <i>Onvoldoende toezicht / aanwijzing op projecten van nutsbedrijven</i>

DEEL 2: BEHEERPLANNEN

In dit deel zijn per afzonderlijke discipline de diverse beheerplannen verder uitgewerkt. De integraliteit tussen de beheerplannen vindt, zoals eerder aangegeven vooral plaats bij herinrichtingsprojecten. Bij sommige disciplines kan de combinatie van onderhoudsmaatregelen een mooie meerwaarde opleveren, terwijl ze ook soms prima autonoom kunnen worden uitgevoerd. Het motto is daarom integraal, tenzij het weinig toegevoegde waarde heeft. Dit is hieronder schematisch weergegeven.

(Integraliteit niet nodig = groen / integraliteit gewenst = geel / integraliteit essentieel = rood)

Discipline	Schoon	Klein onderhoud	Groot onderhoud	Vervanging
Riolering	Geel	Groen	Geel	Rood
Infrastructuur	Geel	Geel	Geel	Rood
Openbare Verlichting	Groen	Groen	Groen	Geel
Civiele kunstwerken	Geel	Groen	Groen	Geel
Groen	Geel	Geel	Geel	Geel
Spelen en terreinmeubilair	Geel	Geel	Geel	Geel
Water	Geel	Geel	Geel	Geel
Havens	Groen	Groen	Groen	Groen
Begraafplaatsen	Groen	Geel	Geel	Geel

Bovenstaand schema laat zien dat bij het vervangen van riolering en infrastructuur de integraliteit moet worden gezocht met andere disciplines. Als een riool of een weg wordt vervangen dan wordt altijd gekeken of groen, lichtmasten, speeltoestellen, etc. ook meteen kunnen worden meegenomen. Dit is efficiënter, bespaart kosten en geeft minder overlast op de lange termijn.

Doelstelling

Voor de diverse beheerplannen geldt als algemene doelstelling, zoals eerder aangegeven, dat er antwoord wordt gegeven op de volgende vragen:

1. Wat heeft de gemeente Hollands Kroon in beheer?
2. Wat is de kwaliteit hiervan?
3. Wat is het benodigde budget om te voldoen aan de beoogde kwaliteit?
4. Welke onderhoudsmaatregelen zijn noodzakelijk?
5. Wanneer moet het onderhoud worden uitgevoerd?
6. Welke knelpunten en risico's zijn er?
7. Welke ontwikkelingen spelen er nu en in de toekomst?

Voor afval en energie wordt enigszins afgeweken van bovenstaande indeling. Dit onderdeel is weliswaar geen kapitaalgoed, maar vormt wel een wezenlijk onderdeel van het beheer.

Aanleg waterdoorlatende goot (Permeoblok) in Wieringerwerf

5 Riolering

5.1 Algemeen

De riolering heeft tot doel om afvalwater en hemelwater tijdig en goed af te voeren. Een functioneel en goed onderhouden rioolstelsel is van belang voor de volksgezondheid en draagt bij aan een veilige, schone en droge leefomgeving.

5.2 Resultaat

De afgelopen beheerperiode 2018-2021 zijn de volgende resultaten behaald:

- De afgelopen jaren is ca. 21 km nieuw riool gelegd bij rioolvervangingen en nieuwbouw.
- In veel gevallen is het gemengde stelsel vervangen door een gescheiden systeem.
- In de afgelopen jaren is een groot deel van het gemengde riool in Wieringerwerf - centrum vervangen door een gescheiden stelsel in combinatie met de herstructurering.
- Er wordt minder schoon regenwater naar de afvalwaterzuivering afgevoerd door af te koppelen waar en wanneer dit kan.
- Het inzicht in de kwalitatieve toestand van de riolering is verhoogd naar ruim 75%.
- Gemaalstoringen worden sneller en goedkoper afgehandeld door het telemetriesysteem.
- Er zijn meerdere onderhoudscontracten afgesloten voor gemalen, kleine reparaties, klein onderhoud
- Er zijn contracten afgesloten voor het doorrekenen van de riolering en het meten van de grondwaterstanden.

In de periode 2022-2025 is het doel om de volgende resultaten te behalen:

- In 2022 is een nieuw gemeentelijk rioleringsplan 2023-2027 opgesteld dat voldoet aan de kaders van de nieuwe Omgevingswet.
- De beheergegevens van het riool zijn geoptimaliseerd, zodat ze voldoen aan de huidige normen.
- Voor 95% van de riolering is de rioolinspectie niet ouder dan 15 jaar.
- Van minimaal 10 dorpen is de hydraulische werking van het riool inzichtelijk.
- Van minimaal 10 dorpen is inzichtelijk of er sprake is van eventuele grondwater onder- of overlast.
- Er is op jaarbasis 3 tot 4 km aan riool vervangen.
- De samenwerking met regio en HHNK wordt voortgezet om aanbestedings- en personele kosten te verminderen en de kwetsbaarheid van de organisaties te beperken.

5.3 Kaders

5.3.1 Wettelijke kaders

De kwaliteit waaraan de riolering moet voldoen is vastgelegd in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). In het GRP 2018-2022 is een overzicht opgenomen van alle relevante wet- en regelgeving. Daarom wordt in dit beheerplan verwezen naar de wet- en regelgeving zoals vermeld in het GRP 2018-2022. In 2022 wordt het GRP geactualiseerd tot een gemeentelijk rioleringsprogramma welke voldoet aan de omgevingswet.

5.3.2 Beleidskaders

Zoals beschreven in de Omgevingsvisie en het GRP 2018-2022 is het beleid ten aanzien van riolering vormgegeven aan de hand van een aantal doelstellingen:

- Het waarborgen van de volksgezondheid door te zorgen voor de inzameling en afvoer van het geproduceerde afvalwater.
- Een schone en toekomstbestendige leefomgeving voor mens en dier door te zorgen voor voldoende afvoercapaciteit van het riool en de emissie op het oppervlaktewater zoveel mogelijk te beperken.
- Bestrijden van wateroverlast door de aanleg van hemelwaterriolen en te zorgen voor een robuust watersysteem samen met het Hoogheemraadschap.
- Een bedrijfszeker systeem door regelmatig inspecties uit te voeren, periodiek onderhoud uit te voeren en adequaat te reageren op storingen en meldingen.
- Effectief beheer door gebruik te maken van innovaties en het maken van integrale beheerplannen met een reële planningshorizon.
- Samenwerken met de partners in de afvalwaterketen om de kosten zo laag mogelijk te houden en optimaal gebruik te maken van de kennis in de regio.

Door bij de keuze van de beheeractiviteiten rekening te houden met bovenstaande doelstellingen wordt hier al voor een deel invulling aan gegeven. Voor een verdere toelichting op bovenstaande doelstellingen wordt verwezen naar het GRP 2018-2022 en haar opvolger het gemeentelijk Rioleringsprogramma 2023-2027.

5.4 Normen en richtlijnen

5.4.1 Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR) en moederbestek

Het doel is om te zorgen dat het rioolontwerp zodanig wordt uitgevoerd dat de beheerskosten gedurende de levensduur zo laag mogelijk zijn. Daarvoor zijn de belangrijkste inrichtingseisen en kwaliteitseisen met betrekking tot het ontwerp en de uitvoering opgenomen in het Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR) en in het moederbestek Hollands Kroon.

De gemeente is verantwoordelijk voor het beheer vanaf de erfgrens en dus voor alle riolering die in de openbare ruimte ligt. De eigenaar van een woning of bedrijf is zelf verantwoordelijk voor de riolering op zijn of haar eigen terrein.

5.4.2 Normen

Onderstaande NEN-normen zijn van toepassing op de kwaliteit van de riolering in de beheerfase:

NEN-EN 13508-1 Toestand van de buitenriolering - Deel 1: Algemene eisen

Deze norm beschrijft de systematiek en de benodigde informatie om te komen tot een gefundeerde afweging van beheeractiviteiten voor het riool. Daarnaast geeft de norm handvaten voor het bewaken van de kwaliteit van de riolering en het moment dat ingegrepen dient te worden.

NEN-EN 13508-2 Toestand van de buitenriolering - Coderingssysteem bij visuele inspectie

Deze norm beschrijft op welke de kwaliteit van de riolering vastgelegd dient te worden. Deze norm geeft geen waardeoordeel, maar enkel de wijze waarop de verschillende schades aan de riolering vastgelegd moeten worden en op welke wijze de mate van schade geassocieerd dient te worden. Deze norm is de Nederlandse interpretatie van de Europese norm NEN-EN 13508-1:2012 en de NEN-EN 13508-2:2003+A1:2011 NL.

5.5 Kwantiteit

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de omvang van het rioolsysteem in Hollands Kroon:

Object	Areaal 2017	Areaal 2021
<i>Aansluitingen</i>	<i>19.689 st.</i>	<i>20.215 st.</i>
<i>Vrij verval riolering (>ø125mm)</i>	<i>346 km.</i>	<i>354 km.</i>
• <i>Gemengd riool</i>	<i>140 km.</i>	<i>141 km.</i>
• <i>Vuilwaterriool</i>	<i>100 km.</i>	<i>97 km.</i>
• <i>Regenwaterriool</i>	<i>106 km.</i>	<i>116 km.</i>
<i>Rioolgemalen</i>		
• <i>Gemalen</i>	<i>80 st.</i>	<i>99 st.</i>
• <i>Persleiding</i>	<i>41 km.</i>	<i>41 km.</i>
<i>Drukriolering:</i>		
• <i>Pompunits</i>	<i>401 st.</i>	<i>395 st.</i>
• <i>Drukriolering</i>	<i>65 km.</i>	<i>70 km.</i>
<i>Overstorten en randvoorzieningen:</i>		
• <i>Externe overstorten - gemengd riool</i>	<i>104 st.</i>	<i>143 st.</i>
• <i>Regenwateruitlaten</i>	<i>216 st.</i>	<i>297 st.</i>
• <i>Randvoorzieningen (BBB)</i>	<i>8 st.</i>	<i>8 st.</i>
• <i>Straat- en trottoirkolken</i>	<i>19.000 st.</i>	<i>20.400 st.</i>

Het afvalwatersysteem bestaat uit ca. 354 kilometer vrij vervalriolering. In deze riolering wordt gemengd afvalwater, stedelijk afvalwater (vuilwater) en hemelwater ingezameld en wordt door zwaartekracht getransporteerd naar het laagste punt. Op het laagste punt staan hoofdgemalen die het afvalwater verpompen naar de rioolwaterzuiveringen. Alle belangrijke gemalen zijn voorzien van storingssignalering. In het buitengebied van Hollands Kroon ligt ongeveer 70 kilometer drukriolering, waarop 395 pompunits zijn aangesloten. Via deze drukriolering wordt in principe alleen vuilwater ingezameld. Een gedetailleerde beschrijving van de systeemopzet van het rioleringsstelsel in de gemeente Hollands Kroon is opgenomen in basisrioleringsplannen en het rioolbeheersysteem.

Wadi in Wieringerwerf

5.6 Kwaliteit

5.6.1 Vrij vervalriolering

Aan de hand van de beschikbare inspectiegegevens in het beheersysteem is de kwaliteit van het rioolstelsel inzichtelijk gemaakt. Hierbij is enige nuance op zijn plaats, omdat het gepresenteerde beeld gebaseerd is op de 'softwarematige uitput' vanuit het beheerpakket.

Kwaliteit vrij vervalriolering	2017	2021	2017	2021	2017	2021
Stabiliteit	66%	75%	23%	13%	11%	12%
Waterdichtheid	89%	68%	9%	12%	4%	20%
Afstroming	88%	78%	8%	17%	4%	6%

Wel wordt duidelijk dat de constructieve toestand (stabiliteit) van de riolering blijvende aandacht verdient. De komende jaren wordt dan ook prioriteit gegeven aan het repareren, renoveren of vervangen van de kwalitatief slechte riolering en het monitoren van de 'matige' riolering. De waterdichtheid van de riolering is relatief goed te noemen, gezien de hoge grondwaterstanden in Hollands Kroon. De waterdichtheid is van belang omdat anders grondwater via het riool onttrokken wordt.

5.6.2 Gemalen en drukrioleringspompen

Onderhoud aan gemalen en drukrioolpompen wordt door een externe partij uitgevoerd. De toestand van objecten wordt bijgehouden in een apart beheersysteem speciaal voor gemalen. De toestand van alle gemalen en pompunits is online opvraagbaar. De kwaliteit van de gemalen en drukrioleringspompen is over het algemeen redelijk tot goed.

5.6.3 Pers- en drukriolering

Een groot gedeelte van de drukriolering is in de jaren '80 van de vorige eeuw aangelegd. In veel gevallen is de ligging niet exact bekend en veel leidingen zijn aangelegd op particulier terrein. Bovendien zijn veel leidingen uitgevoerd in PVC. Deze leidingen geven meer storingen dan het meer hoogwaardige HDPE. Anders dan bij vrij vervalriolering is een visuele inspectie niet mogelijk, het is dus moeilijk kunnen in te schatten wat de daadwerkelijke kwaliteit is. De verwachting is dat een groot gedeelte van de persleidingen in redelijke staat is, maar vanaf 2030 vervangen moet worden.

5.6.4 Meldingen

Meldingen hebben een belangrijke signaalfunctie als het gaat om het functioneren van de openbare riolering. Het merendeel van de klachten over de riolering gaat over verstopte pompen, vervuilde kolken, plasvorming en de riolering in de achterpaden. De verstopping van pompen is meestal het gevolg van verkeerd rioolgebruik. Er worden bijvoorbeeld steeds meer textieldoekjes in het riool gegooid. In de Coronatijd werden er ook geregeld mondkapjes aangetroffen. Deze 'vaste stoffen' leiden tot het vastslaan van de pompen, waardoor deze niet meer werken. In onderstaand overzicht is het aantal meldingen van

de afgelopen 5 jaar weergegeven. Daarin is te zien dat het aantal meldingen de afgelopen jaren redelijk stabiel is gebleven.

<i>Jaartal</i>	<i>Aantal meldingen</i>
2017	923 st.
2018	839 st.
2019	977 st.
2020	897 st.
2021	940 st.

5.7 Onderhoud

In dit hoofdstuk is omschreven welk type onderhoud en welke beheerstrategie er wordt gehanteerd. Het onderhoud is uitbesteed aan derden en de gemeente voert hier regie op. De strategie is gericht op een duurzame instandhouding van het rioolstelsel. Hierbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. Het inzicht in de toestand van het vrijvervalrioolstelsel is gebaseerd op gegevens van maximaal 15 jaar oud. In de praktijk betekent dit dat jaarlijks ongeveer 25 km van het vrijvervalriool wordt geïnspecteerd. Om het riool te kunnen inspecteren dient het eerst gereinigd te worden.
2. De toestand van gemalen en pompunits worden jaarlijks geïnspecteerd en gecontroleerd. Het inzicht in de toestand van de gemalen is daarom maximaal 1 jaar oud.
3. Reparaties worden uitgevoerd vanuit technische noodzaak en risico voor de boven- en ondergrond op basis van storingen, klachten en de inspectieresultaten.
4. Slechte riolen die niet vergroot hoeven worden en goed afstromen worden van binnenuit gerenoveerd. Hierbij wordt een kunststof binnen voering in de rioolbuis aangebracht. Dit heet relinen. Hiermee wordt de levensduur van het riool aanzienlijk verlengd.
5. Het vervangen van riool wordt uitsluitend uitgevoerd in combinatie met herstratings- en herstructureringswerkzaamheden.
6. Bij het inrichten van de openbare ruimte wordt geanticipeerd op toekomstige klimaatontwikkelingen.

5.8 Beheeractiviteiten

Binnen het rioolbeheer wordt onderscheid gemaakt tussen diverse onderhoudsmaatregelen.

5.8.1 Schoon

Bij dit type onderhoud blijft de kwaliteit van het object ongewijzigd. Obstakels en afzetting worden ad hoc en planmatig verwijderd, zodat de riolering weer goed functioneert. Hieronder worden de volgende activiteiten verstaan:

- Reinigen van kolken.
- Reiniging van vrij vervalriolering.
- Reinigen van gemalen en pompunits.
- Reinigen en controleren van overstortmonitoring.
- Reinigen van persleidingen.

Ad hoc onderhoud wordt uitgevoerd door de MOR. De planmatige onderhoudsactiviteiten zijn meerjarig aanbesteed en worden uitgevoerd door externe partijen.

5.8.2 Heel en veilig

Klein onderhoud

Hieronder worden reparaties verstaan waarbij plaatselijk herstel plaatsvindt waardoor de (rest)levensduur van het gerepareerde onderdeel toeneemt. In de meeste gevallen zijn dit ad hoc activiteiten op basis van meldingen, klachten en storingen zoals:

- Reparaties van gemalen en drukrioleringspompen t.b.v. het waarborgen van de functionering.
- Reparaties aan de vrij vervalriolering t.b.v. het waarborgen van de functionering en het voorkomen van calamiteiten.
- Kleinere reparaties, uitgevoerd door meldingenteam.
- Grotere reparaties, uitgevoerd door externe partijen.

Onderzoek

Onderzoek heeft betrekking op het inwinnen van gegevens over de werking en de kwaliteit van het rioolstelsel. Met de data die ingewonnen is bij de onderzoeksactiviteiten kunnen de meerjarenprogramma's worden opgesteld. Onder onderzoek worden de volgende activiteiten verstaan:

- Inspectie van vrijvervalriolering.
- Beoordeling van de inspectiegegevens.
- Opstellen en afstemmen van maatregelen naar aanleiding van de beoordelingen.
- Inspectie van gemalen en drukriolering.
- Monitoren van vrij vervalriool en gemalen.
- Uitvoeren van hydraulische berekeningen door het opstellen van een Systemoverzicht Stedelijk Water (SSW) per kern.
- Uitvoeren van grondwatermetingen en analyse van deze gegevens.

Inspectie, beoordeling en vaststellen maatregelen vrij vervalriolering

Jaarlijks wordt ca. 25 km riolering lokaal geïnspecteerd. De inspecties worden beoordeeld en vertaald naar een maatregelenprogramma. In dit programma wordt rekening gehouden met de leeftijd, locatie en functie van het riool. Zeer urgente zaken worden direct opgepakt. Groot onderhoud en vervangingen worden verwerkt in meerjarenprogramma's die vervolgens afgestemd worden met de arealen wegen en groen. Dit resulteert in een integraal meerjarenplan voor de openbare ruimte.

Inspectie gemalen en pompunits

Samen met de gemeente Schagen is in 2018 het onderhoud van gemalen en pompunits opnieuw aanbesteed voor de periode 2018 – 2022. Hierbij is ervoor gekozen om qua werkwijze aansluiting te zoeken bij de BRL-K14020: Handboek kwaliteit gestuurd onderhoud aan pompinstallaties. Alle pompen en gemalen worden jaarlijks geïnspecteerd, omdat de kwaliteit snel kan veranderen. De inspecties worden verwerkt in het beheersysteem (SAM). Zeer urgente zaken worden direct opgepakt. Met de informatie in

het beheersysteem worden meerjarenonderhoudsplanningen opgesteld. Het uitvoeringstempo en jaarlijks benodigde middelen worden bepaald door de urgentie en aard van de onderhoudsmaatregelen.

Monitoren gemalen

In de meest belangrijke gemalen is telemetrie ingebouwd. Dit geeft online inzicht in de werking én storingen worden direct gemeld.

Hydraulische berekeningen

Door stelsels op 'woonkern' niveau door te rekenen krijgt men een beeld in de werking van het gehele stelsel. Uit deze berekeningen volgen de knelpunten in de werking van het stelsel. Voorheen werd bij deze berekeningen alleen het functioneren van de riolering beoordeeld. Tegenwoordig wordt ook de afstroming op straatniveau in beeld gebracht. Deze bevindingen en analyses worden gezamenlijk met de beoogde maatregelen in een 'Systeemoverzicht Stedelijk Water' (SSW) rapportage uitgewerkt. De maatregelen worden afgestemd met diverse arealen en het Hoogheemraadschap en vervolgens verwerkt in het integraal meerjarenplan voor de openbare ruimte.

Renovatie/groot onderhoud

Bij een renovatie vindt een ingrijpende toestandswijziging van het object plaats. Door deze ingreep wordt het oorspronkelijk functioneren hersteld en vindt er een aanzienlijke verlenging van de levensduur plaats. Onder renovatie en groot onderhoud worden de volgende werkzaamheden verstaan:

- Relinen van vrij vervalriolering.
- Vervangen van pompen, besturingskasten, telemetrie, leidingwerk en bekabeling van gemalen.
- Vervangen van pompen, besturingskasten, telemetrie, leidingwerk en bekabeling van pompunits.

Relinen

Met relinen wordt de levensduur aanzienlijk verlengd. Het is een nog vrij nieuwe techniek, waarvan nog niet bekend is wat de exacte levensduur is. Bovendien wordt niet het hele stelsel vervangen, omdat aansluitleidingen en inspectieputten niet worden gerenoveerd. De levensduur van deze onderdelen blijft dus ongewijzigd. Het reline-programma hangt nauw samen met de rioolinspecties van het voorgaande jaar. De kosten voor het relinen worden gedekt vanuit de exploitatie. Renovaties en groot onderhoud volgen uit de onderzoeken en worden verwerkt in meerjarenprogramma's.

Vervangingen

Het renoveren of vervangen van de riolering vindt plaats wanneer de toestand van het riool dusdanig is dat onderhoud geen optie is. Dan wordt er gekozen tussen renoveren of vervangen. In beginsel heeft renoveren de voorkeur vanwege de lagere kosten en beperktere uitvoertijd. Renoveren is niet altijd mogelijk. De belangrijkste oorzaken om een riool te vervangen in Hollands Kroon zijn:

- De huidige dimensionering is ontoereikend om de (toekomstige) regenwaterhoeveelheden te kunnen verwerken, onder andere door klimaatsverandering.
- Het afschot vormt een belemmering voor de afvoer van het afvalwater van het achter gelegen gebied.

- De gehele bovengrondse infrastructuur is ook aan vervanging toe als gevolg van herinrichting of gewijzigd bovengronds gebruik.
- Er geldt een afkoppeldoelstelling in een gebied om zuiveringen minder te belasten en regenwater lokaal te verwerken.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen integrale vervangingsprojecten en disciplinaire vervangingsprojecten (alleen riool). Het vervangen van riolering wordt bij voorkeur in de integrale projecten (weg, riool, groen en openbare verlichting) meegenomen. Het meerjarenonderhouds- en vervangingsprogramma is geen statisch geheel. Elk jaar worden op basis van rioolinspecties nieuwe kwaliteitsgegevens ingewonnen. Als er urgente zaken voordoen worden deze verwerkt in het meerjarenprogramma. In de praktijk worden projecten hierdoor opnieuw geprioriteerd en verschuiven projecten in de tijd.

Gegevensbeheer en mutaties

Gelet op de wettelijke verplichting tot het bijhouden van het ondergronds netwerk van openbare riolering en het feit dat onderhouds- en vervangingswerkzaamheden ontleend worden aan de beschikbare gegevens, verdienen het gegevensbeheer en de mutaties in het areaal voortdurende aandacht. Onvolledige en onjuiste data leiden tot ondoelmatige investeringen. Het areaal wat moet worden beheerd is redelijk in beeld. De gegevens voldoen echter niet aan de huidige (digitale) eisen. De komende jaren wordt daarom ingezet op een kwaliteitsslag van de gegevens. Het inmeten van de hoogten van de riolering (bob) is een kostbaar en tijdrovende activiteit. Deze gegevens worden daarom gelijktijdig met de rioolinspecties ingemeten. De aankomende jaren worden ook de bovengrondse putranden en ‘bijzonder objecten’ ingemeten. Hiervoor is een raamcontract afgesloten. In de exploitatie zijn hiervoor extra middelen opgenomen. Daarnaast wordt er ook meer aandacht besteed aan de nieuw aangeleverde gegevens, zoals revisies en inmetingen. In onderstaand overzicht is dit proces uitgewerkt.

Rol	Taken en verantwoordelijkheid
<i>Opdrachtnemer</i>	<i>Verantwoordelijk voor aanlevering revisie volgens eisen bestek Levert de revisiegegevens aan de directievoerder</i>
<i>Directievoerder</i>	<i>Verantwoordelijk voor controle en vrijgave revisie Levert de revisiegegevens aan de projectleider</i>
<i>Projectleider</i>	<i>Ziet toe op de tijdige aanlevering van revisiegegevens Draagt de revisiegegevens na vrijgave van de directievoerder over aan de beheerder.</i>
<i>Rioolbeheerder</i>	<i>Controleert of de revisiegegevens voldoen aan de gegevens opdracht. Levert de revisiegegevens aan de gegevensbeheerder en team Databeheer</i>
<i>Databeheerder</i>	<i>Verantwoordelijk voor de verwerking van de revisiegegevens en de gereedmelding aan de beheerder ter vrijgave van de gegevens in het beheersysteem.</i>

Trottoirkolk

5.9 Financiën

5.9.1 Exploitatie

De budgetten voor riolering zijn gebaseerd op het actuele GRP 2018-2022. In onderstaande tabel zijn de budgetten voor de komende vier jaar op hoofdlijnen weergegeven. De kapitaallasten, overheadkosten en personeelslasten zijn hierin buiten beschouwing gelaten. In de Noordkop wordt een gelijke indeling aangehouden, zodat de resultaten onderling vergeleken kunnen worden (BAW-monitor/Benchmark).

Riolering	2022	2023	2024	2025
<i>Klein onderhoud gemalen</i>	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
<i>Planmatig onderhoud gemalen</i>	€ 260.000	€ 260.000	€ 260.000	€ 260.000
<i>Klein onderhoud vrijverval</i>	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
<i>Planmatig onderhoud vrijverval</i>	€120.000	€120.000	€120.000	€120.000
<i>Reinigen kolken</i>	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000
<i>Relinen</i>	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000
<i>Gegevensbeheer</i>	€ 116.500	€ 116.500	€ 116.500	€ 116.500
<i>Planvorming en advies</i>	€ 77.500	€ 77.500	€ 77.500	€ 77.500
<i>Samenwerking Noordkop</i>	€ 129.125	€ 129.125	€ 129.125	€ 129.125
<i>Facilitair / Overig</i>	€ 18.500	€ 18.500	€ 18.500	€ 18.500
SUBTOTAAL	€ 1.316.625	€ 1.316.625	€ 1.316.625	€ 1.316.675

In 2022 wordt het gemeentelijk rioleringsplan/-programma geactualiseerd. Mogelijk worden in het kader van dit plan de exploitatiekosten aangepast. De onderbouwing van de kosten worden in het rioleringsplan/-programma uitgewerkt.

5.9.2 Vervangingen

Het vervangen van een riolering is een investering welke over een bepaalde looptijd wordt afgeschreven. In de beleidsnota activeren en afschrijven gemeente Hollands Kroon 2018 worden de volgende afschrijftermijnen gehanteerd voor riool gerelateerde zaken.

Omschrijving	Termijn
<i>Riolering beton, PVC, persleidingen</i>	60 jaar
<i>Gemalen bouwkundig</i>	45 jaar
<i>IBA (Individuele Behandeling Afvalwater)</i>	30 jaar
<i>Gemalen technisch en installaties</i>	15 jaar

5.9.3 Groot onderhoud gemalen

Het groot onderhoud gemalen volgt uit het jaarlijks bijgewerkte gemaal beheersysteem. De jaarlijkse kosten kunnen sterk variëren. Om deze schommelingen te ondervangen wordt er gewerkt met een voorziening gemalen zodat er flexibeler geschoven kan worden. De uitgaven zijn evenredig opgenomen in onderstaande tabel.

Voorziening rioalgemalen	2022	2023	2024	2025
Reparatie / klein onderhoud	€ 643.384	€ 643.384	€ 643.384	€ 643.384

5.9.4 Investerings

In onderstaand overzicht zijn de vervangingsinvesteringen opgenomen voor de periode 2022-2025. De investeringen worden gecombineerd met wegvervangingen en herstructureringen. De onderstaande bedragen betreffen de 'rioolcomponent' van de totaalinvestering. De kapitaalslasten die uit deze investeringen voortvloeien worden ten laste gebracht als nieuwe kapitaalslasten op het product riolering.

Jaar	2022	2023	2024	2025
Geactiveerde investeringen	€ 1.194.000	€ 2.154.000	€ 2.736.000	€ 2.736.000
Kapitaallast nieuw	€ 63.237	€ 59.858	€ 79.608	€ 79.793
Kapitaallast tot. 2022 - 2025	€ 468.988	€ 528.846	€ 608.454	€ 688.247

In 2022 wordt het gemeentelijk rioleringsplan/-programma geactualiseerd. In dat kader worden de korte termijn (0-10 jaar) en lange termijninvesteringen (10-60 jaar) herijkt. Dit leidt in dat geval tot een gewijzigd overzicht van kapitaallasten en voorzieningen. De onderbouwing van de kosten worden verder in het rioleringsprogramma 2023 – 2027 uitgewerkt.

5.10 Knelpunten en risico's

De rioolgegevens voldoen momenteel niet aan de gestelde digitale eisen. In de aankomende planperiode zijn er in het GRP middelen gereserveerd om de riooldata op orde te brengen.

Vanaf 2032 ontstaat er een vervangingspiek van de riolering die in de jaren zestig en zeventig is aangelegd. In de rioolheffing wordt nu al geanticipeerd op de vervangingen die dan zullen plaatsvinden. Momenteel beschikt de gemeente, met uitzondering van de kern van Den Oever, niet over actuele rioleringsberekeningen. De komende jaren wordt hier extra aandacht aan besteed. Omdat hier veel tijd mee gemoeid is vraagt dit mogelijk om extra personele inzet.

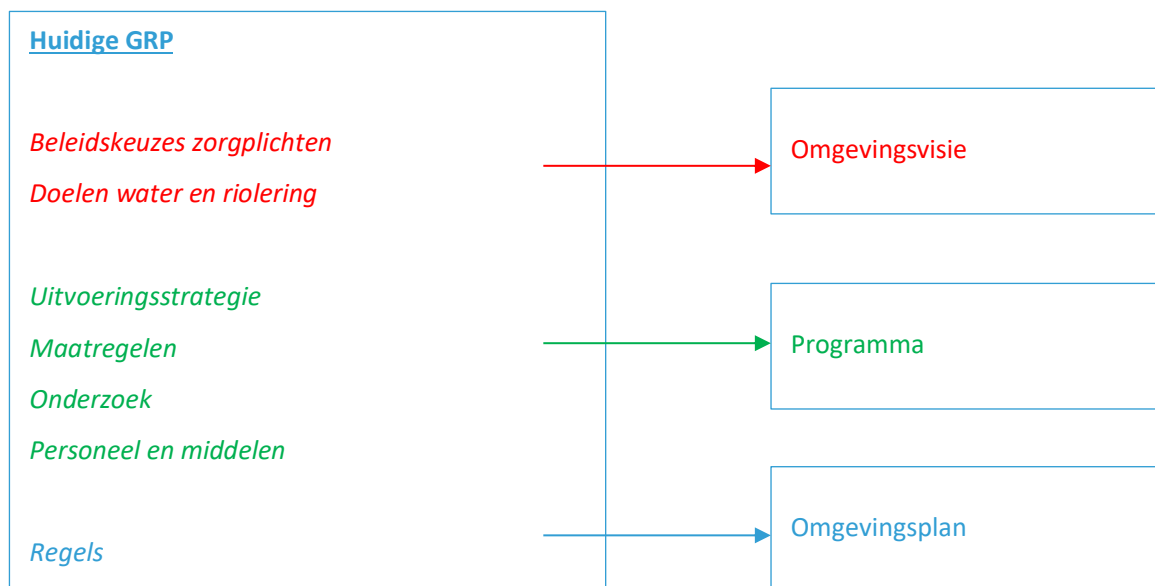
Er is steeds minder kennis aanwezig op het gebied van watermanagement. Dit onderdeel ondergaat momenteel ook een enorme ontwikkeling met rekenmodellen, waardoor de echt specialistische kennis vooral bij grote ingenieursbureaus is geborgd. De kleinere adviesbureaus kunnen op dat vlak niet de kwaliteit leveren die nodig is om goede (klimaat)beslissingen te nemen.

5.11 Ontwikkelingen

Nu en in de toekomst speelt vooral klimaatadaptatie een belangrijke rol in het beheer en de inrichting van de openbare ruimte. De extreme weersomstandigheden (piekbuien) kunnen niet meer door de riolering worden opgevangen. De openbare ruimte zal anders moeten worden ingericht, waarbij het water lokaal moet worden verwerkt, geborgd en vertraagd moet worden afgevoerd. In 2050 moet de openbare ruimte extreme buien kunnen verwerken zonder dat er waterschade ontstaat.

Om kosten te besparen in de afvalwaterketen wordt er samengewerkt met de andere gemeenten in de Noordkop. Vervangingen worden zo lang mogelijk uitgesteld door het relinen van riolering en levensduurverlenging en risicogestuurd beheer zijn nieuwe ontwikkelingen die worden geïmplementeerd in het rioolbeheer. Dit leidt tot kostenbesparingen en een beter inzicht in de lange termijn vervangingsinvesteringen.

Momenteel is het gehele rioleringsbeleid geborgd in het gemeentelijke rioleringsplan (GRP). Met het in werking treden van de Omgevingswet wordt het rioleringsplan vervangen door een rioleringsprogramma. In grote lijnen komen beide beleidsdocumenten overeen. De 'hogere' doelen worden straks opgenomen in de omgevingsvisie. De uitwerking zal opgenomen worden in een apart programma. Hieronder is dit schematisch weergegeven.

Oom Keesweg in Wieringerwerf (bron: Cyclomedia Technology B.V.)

6 Infrastructuur

6.1 Algemeen

Verplaatsen van A naar B vormt de primaire functie van de openbare ruimte. Een goed onderhouden infrastructuur is daarom van groot economisch belang en draagt bij aan een aantrekkelijke plaats om te wonen, te werken en te recreëren. Het beheer en onderhoud van infrastructuur is een grote kostenpost en het is daarom van belang dit zo efficiënt mogelijk uit te voeren.

6.2 Resultaat

Afgelopen beheerperiode (2018-2021) zijn de volgende resultaten behaald:

- De belangrijkste bushaltes zijn toegankelijk gemaakt voor minder validen.
- Langs 15 wegen is bermverharding aangebracht. Hiermee zijn de grootste knelpunten uit de inventarisatie van 2017 opgelost.
- Het areaal aan verkeersborden is geïnventariseerd waarna het achterstallig onderhoud is weggewerkt en overbodige borden zijn verwijderd.
- In de meeste kernen zijn één of meerdere straten heringericht.

In de periode 2022-2025 is het doel om de volgende resultaten te behalen:

- De gemeentelijke infrastructuur voldoet voor minimaal 90% aan de beoogde (technische) kwaliteit.
- Het aantal fixi-meldingen door inwoners is afgenomen.
- Diverse straten zijn heringericht volgens de projectenplanning.
- Slechte wegbermen zijn geïnventariseerd en er is gestart met een plan om deze op te knappen.
- Er is ongeveer 20 km. aan bermverharding langs wegen in het buitengebied aangebracht.

6.3 Kadern

6.3.1 Wettelijk kader

De Wegenwet

Deze wet beschrijft de openbaarheid en het beheer en onderhoud van wegen. Daarnaast wordt ook de onderhoudsplicht (artikel 15) en de zorgplicht (artikel 17) voor de beheerder beschreven. Het onderhoud richt zich op de bruikbaarheid en de instandhouding van de wegen. Met andere woorden de wegbeheerder zorgt dat het kapitaal dat in de wegen is geïnvesteerd in stand blijft door het tijdig plegen van onderhoud.

De Wegenverkeerswet

Deze wet verklaart, onder andere, dat de wegbeheerder (verkeers-)maatregelen treft die de veiligheid van de weggebruiker en het functionele gebruik van de wegen waarborgen. De wet doet een beroep op de publiekrechtelijke zorg van de wegbeheerder voor de veiligheid van de weggebruiker, maar schrijft geen specifieke maatregelen voor. Het gaat hierbij dus vooral om functioneel beheer.

Nieuw Burgerlijk Wetboek

Op basis van het Nieuw Burgerlijk Wetboek is de wegbeheerder aansprakelijk voor schade die weggebruikers oplopen door onveilige situaties. De wegbeheerder kan dus aansprakelijk worden gesteld voor schade die iemand lijdt als gevolg van gebreken aan de weg. Dit betekent dat een preventief onderhoudsbeleid en regelmatige weginspecties volgens de landelijke geaccepteerde methode noodzakelijk zijn.

Risicoaansprakelijkheid

Artikel 6:174 BW regelt de risicoaansprakelijkheid van de wegbeheerder als de schade het gevolg is van een gebrek aan de openbare weg. Er is sprake van een gebrek aan de weg als de weg niet voldoet aan de eisen die men er onder de gegeven omstandigheden aan mag stellen en hierdoor een gevaarlijke situatie ontstaat. Dit houdt in dat de wegbeheerder aansprakelijk is voor schade als gevolg van een gebrek.

Schuldaansprakelijkheid

Als de schade niet het gevolg is van een gebrek aan de weg zelf, maar van de aanwezigheid van losse voorwerpen of substanties op de weg (die geen deel uitmaken van de weg) kan als praktische vuistregel gesteld worden dat artikel 6:174 BW niet van toepassing is. In dergelijke gevallen dient de aansprakelijkheid te worden beoordeeld op grond van artikel 6:162 BW. Toerekenbaar tekortschieten van de wegbeheerder in zijn zorgplicht om de onder zijn beheer vallende wegen naar behoren te onderhouden is een noodzakelijke voorwaarde voor aansprakelijkheid. Dit moet door de gedupeerde worden aangetoond. In tegenstelling tot artikel 6:174 BW, geldt voor artikel 6:162 BW dat de wegbeheerder niet aansprakelijk is als aantoonbaar is, dat hij niet op de hoogte was (of had kunnen zijn) van de betreffende situatie.

Besluit bodemkwaliteit

Dit besluit stelt een aantal voorwaarden aan het (her-) gebruik van wegenbouwmaterialen, deze voorwaarden kunnen tot kostenverhoging leiden bij onderhoudsmaatregelen.

Een van de voorwaarden die grote invloed heeft op de kosten is de wijze van verwerking van teerhoudend asfalt. Bij het opstellen van de onderhouds- en beheerkosten is rekening gehouden met de mogelijke aanwezigheid van teerhoudend asfalt.

6.3.2 Beleidskader

Omgevingsvisie

Met betrekking tot infrastructuur zijn de volgende beleidsuitgangspunten uit de omgevingsvisie van belang:

- Een goede bereikbaarheid van dorpen, bedrijventerreinen, havens en het buitengebied.
- Het agrarische buitengebied blijft goed ontsloten voor landbouwverkeer.
- De bestaande landbouwwegen worden goed onderhouden.
- Inrichting en onderhoud van de wegen is afgestemd op veranderingen in gebruikintensiteit.

- Wanneer de openbare functie van een landbouwweg kan komen te vervallen wordt deze overgedragen.
- Streven naar verdere scheiding van de verschillende verkeersstromen (fietsers, zwaar verkeer niet door dorpskernen).
- Het verbeteren van de fietspaden binnen en tussen de verschillende woonkernen.
- Het verbeteren van een aantrekkelijk (recreatief) fiets- en wandelpadennetwerk.
- Aanpassingen op het gebied van fietsveiligheid en uitbreiding van het aantal laadpunten door toename van het gebruik van elektrische fietsen.

Wegencategoriseringsplan

Het wegcategoriseringsplan is vastgesteld. De gemeentelijke wegen worden in dit plan in vijf categorieën ingedeeld met elk zijn eigen inrichtingskenmerken welke voldoen aan de richtlijnen van Duurzaam Veilig.

6.3.3 Normen en richtlijnen

Naast de genoemde wet- en regelgeving worden er door andere instanties ook regels opgesteld. Deze regels moeten worden beschouwd als richtlijnen, die overigens juridisch wel als richtinggevend gehanteerd worden voor de wijze waarop de wegbeheerder moet handelen. De belangrijkste instantie die richtlijnen voor het wegbeheer opstelt is de CROW. Deze voert onderzoek uit naar diverse aspecten in de civiele en verkeerstechniek en doet voorstellen voor een zo veilig mogelijke inrichting van de weg. Deze landelijk geaccepteerde en gehanteerde richtlijnen vormen de basis voor het beheer en onderhoud aan de verhardingen.

HIOR

In het Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR) zijn eisen en richtlijnen voor de inrichting van de openbare ruimte opgenomen. Het HIOR vormt de basis voor zowel de herinrichting van de bestaande openbare ruimte als de inrichting voor compleet nieuw in te richten openbare ruimte in Hollands Kroon.

CROW

De Kwaliteitscatalogus openbare ruimte van het CROW geeft landelijke standaardnormen voor het beheer van de openbare ruimte. Deze bestaan uit meetbare criteria met omschrijvingen en illustratieve beelden, in de vorm van zogenaamde “schaalbalken”. Met deze catalogus kunnen gemeentes het gewenste kwaliteitsniveau van de openbare ruimte vastleggen.

Duurzaam Veilig

Duurzaam Veilig is gebaseerd op een aantal leidende principes, deze principes zijn onderbouwd door wetenschappelijk onderzoek. De drie belangrijkste principes worden hieronder omschreven.

Functionaliteit

Het principe van functionaliteit betekent dat iedere weg ontworpen wordt voor een specifieke functie. Een stroomweg is om verkeer te laten stromen, een gebiedsontsluitingsweg is er om bijvoorbeeld woonwijken te ontsluiten en een erftoegangsweg is om (agrarische) percelen te bereiken.

Homogeniteit

Homogeniteit betekent dat de verschillen in massa, richting en snelheid moeten worden beperkt. Bij lage snelheden kunnen auto's en fietsers veilig van dezelfde weg gebruikmaken, maar hogere snelheden zijn alleen veilig als er geen tegenliggers zijn op dezelfde rijbaan, er geen kruisend verkeer is en als motorvoertuigen niet van dezelfde rijbaan gebruikmaken als langzaam verkeer.

Herkenbaarheid

Een ander principe is herkenbaarheid, wat betekent dat het wegverloop en wegbeeld herkenbaar moet zijn voor de gebruiker. Dit betekent dat het wegontwerp geen verrassingen moet bevatten, maar dat het gewenste gedrag van de weggebruikers moet worden ondersteund door het wegontwerp.

6.4 Kwantiteit en kwaliteit

In dit hoofdstuk is de omvang van het areaal en bijbehorende kwaliteit weergegeven. De gegevens zijn gebaseerd op de inventarisaties en inspecties uit 2021. Zowel de inventarisatie als de inspectiegegevens zijn verwerkt in het beheersysteem.

6.4.1 Kwantiteit

De verharding is in het verleden grotendeels geïnventariseerd. Het inventariseren is het vastleggen van de vaste gegevens (kwantiteit). In het wegbeheer kunnen dit verschillende soorten gegevens zijn. Voor het beheer van de verharding is het belangrijk te weten hoeveel verharding de gemeente in beheer heeft, welk soort verharding het is en wat de functie van de verharding is. In het wegbeheersysteem zijn al deze vaste gegevens opgenomen. Hieronder zijn de relevante vaste gegevens uiteengezet. In 2019 is de bebording geïnventariseerd en geïnspecteerd. Ook deze gegevens zijn gemakshalve in de onderstaande tabel opgenomen.

Type	Areaal 2017	Areaal 2021	Toename
Asfaltverharding (m2)	2.337.000	2.884.000	23 %
Elementenverharding (m2)	1.597.000	1.720.000	8 %
Halfverharding (m2)	20.000	55.000	175 %
Betonverharding (m2)	19.000	46.600	145 %
Totaal verharding (m2)	3.973.000	4.712.000	19 %
Bebording (st.)	onbekend	13.038	n.v.t.

6.4.2 Kwaliteit

De technische kwaliteit van de verharding wordt bepaald door een visuele inspectie. De beeldkwaliteit (straatreiniging en onkruidbeheersing) wordt verder behandeld bij de disciplines groen (onkruidbestrijding) en afval (straatreiniging). De tabel hieronder geeft een indicatie wat de huidige technische kwaliteit is op basis van de laatst gehouden visuele inspectie (groen = goed, geel = redelijk en oranje=matig/slecht).

Verhardingstype	2017	2021	2017	2021	2017	2021
Asfalt	70 %	68%	25 %	23%	5 %	9%
Elementen	60 %	70%	25 %	17%	15 %	13%

Inspectie

Er vinden globale visuele inspecties en gedetailleerde inspecties plaats en daarnaast wordt geput uit de inhoudelijke kennis van de afdeling. De globale visuele inspectie geeft een beeld van de bovengrondse conditie van de verharding. Deze inspectie wordt volgens de richtlijnen van het CROW (publicatie 146) uitgevoerd. De verhardingskenmerken textuur, vlakheid, samenhang, waterdichtheid en randstrook van de verharding zijn beoordeeld aan de hand van zogenoemde schades voor asfalt en elementenverhardingen (zie onderstaande tabel).

Kernmerk/schade	Asfalt	Elementen
Textuur	Rafeling	n.v.t.
Vlakheid	Oneffenheid, Dwarsonvlakheid	
Samenhang	Scheurvorming	n.v.t.
Kantstrook	Randschade	n.v.t.

Iedere schade wordt op ernst en omvang gewaardeerd. Bij de globale visuele inspectie worden drie ernstklassen (L = gering, M = Matig en E = Ernstig) en drie omvangklassen (1 = gering, 2 = enig en 3 = groot) onderscheiden. Een combinatie van een ernstklasse en een omvangklasse geeft de kwaliteit van de verharding weer. In onderstaand tabel zijn de mogelijke classificaties weergegeven.

Ernst / omvang >	Licht	Matig	Ernstig
Gering	L1	M1	E1
Enig	L2	M2	E2
Groot	L3	M3	E3

Het wegennet wordt iedere twee jaar visueel geïnspecteerd. In het tussenliggende jaar wordt gecontroleerd op vorstschade en waar klein onderhoud nodig is. De wegen die onderhoud behoeven worden opgenomen in de meerjarenplanning.

Werk aan de weg (groot onderhoud asfalt Kolhornerweg)

6.5 Onderhoud

6.5.1 Strategie

De gemeente heeft verschillende soorten verhardingen in beheer. Het gaat in hoofdlijnen om de volgende onderdelen (in volgorde van prioriteit bij onderhoud):

- Voetpaden (incl. voetgangersgebieden)
- Fietspaden
- Wegen
- Parkeerplaatsen

Voetpaden en dan vooral de drukke gebieden en gebieden waar veel ouderen wonen hebben de hoogste prioriteit. Parkeerplaatsen hebben de laagste prioriteit omdat hier normaliter verder niemand loopt. Deze prioritering is grotendeels gebaseerd op het tweejaarlijkse belevingsonderzoek van de openbare ruimte. Voor bijzondere locaties (dorpscentra en begraafplaatsen) geldt een uitzondering op bovenstaande. Bij deze locaties heeft alles een hoge prioriteit en is elk onderdeel gelijk.

6.5.2 Schoon

Verhardingen en goten worden regelmatig ontdaan van onkruid, (zwerf)afval en zand. Dit komt verder ter sprake bij de beheerplannen van groen en afval. Naast deze maatregelen speelt ook het reinigen van bebording. Dit vindt plaats op het afgesproken beeldkwaliteitsniveau.

6.5.3 Heel

Ook hier wordt onderscheid gemaakt tussen maatregelen op gebied van klein onderhoud, groot onderhoud en vervanging of herinrichting.

Binnengekomen meldingen worden opgepakt door het meldingenteam. De medewerkers zorgen ervoor dat de situatie indien nodig veiliggesteld wordt. Klein onderhoud wordt door hen zelf of door een aannemer uitgevoerd. Groot onderhoud wordt in de meerjarenplanning opgenomen.

Inspectiegegevens worden gebruikt om een meerjarenplanning te maken. In die meerjarenplanning wordt aangegeven waar welke vorm van onderhoud (klein-, groot onderhoud of herinrichting) nodig is. Herinrichting komt in beeld wanneer het riool vervangen/uitgebreid moet worden of wanneer de bestaande bestrating aan vervanging toe is. Ook kan het voorkomen dat ergens een herinrichting nodig is omdat de huidige inrichting niet langer voldoet. Dat kan naar aanleiding van klachten van bewoners/bedrijven zijn, maar ook als de huidige inrichting (te) veel onderhoud vraagt. De prioritering van herinrichtingen wordt integraal afgewogen.

Hierna volgt een toelichting per onderdeel.

Onderhoud elementenverharding

Klein onderhoud

Klein onderhoud heeft tot doel de bestrating veilig te houden. Het wordt ingezet om onveilige situaties zoals losse tegels of een gat in de weg snel op te lossen. Daarnaast wordt het ook ingezet om kleine gebreken op te lossen die voor overlast of een lelijk straatbeeld zorgen. De grens van klein onderhoud ligt bij het herstraten van maximaal 100 m² aaneengesloten bestrating. Grotere oppervlakten vallen onder groot onderhoud of een herinrichting.

Groot onderhoud

Ook groot onderhoud heeft als doel de bestrating veilig te houden, maar dan op een planmatige manier. Het wordt per jaar ingepland. Bij groot onderhoud vindt integraal afstemming plaats met de ondergrondse infrastructuur (riool, kabels en leidingen).

Of er groot onderhoud aan een weg uitgevoerd wordt is mede afhankelijk van de kwaliteit en het functioneren van het onderliggende riool. Als het riool nog niet vervangen wordt (vervanging > 10 jaar), vindt groot onderhoud aan de bovenliggende verharding plaats. Als het riool binnen 10 jaar vervangen moet worden, wordt de verharding integraal onderdeel van het rioolproject. Tussentijdse gebreken, afhankelijk van de ernst en grootte, worden met klein en met groot onderhoud opgelost.

Bij elementenverharding zijn verschillende maatregelen te onderscheiden, zoals 30%, 50% of 100% opnieuw bestraten en ophogen van de bestrating (norm CROW). Dit zijn theoretische waarden die niet altijd toepasbaar zijn. Voetpaden worden altijd over de volledige breedte opnieuw bestraat. Omdat het nauwelijks duurder is en een aanzienlijk beter resultaat oplevert. Bij wegen volstaat het vaak wel om een gedeelte van de breedte aan te pakken. De gedeeltelijke aanpak is voordeliger en geeft minder overlast aan gebruikers.

Onderhoud asfaltverharding

Klein onderhoud

Jaarlijks wordt er kleinschalig onderhoud uitgevoerd aan de asfaltverhardingen. Het betreft hier schades aan de weg met een geringe omvang bijvoorbeeld het vullen van scheuren en het repareren van gaten.

Groot onderhoud

Groot onderhoud wordt uitgevoerd om de functionele kwaliteit op niveau te houden en de levensduur van een weg te maximaliseren. Dit wordt gedaan door middel van maatregelen die met een meerjaarlijkse frequentie planmatig worden uitgevoerd. Net als bij groot onderhoud aan elementenverharding wordt ook hier afstemming gezocht met alles wat onder de grond ligt (riool, kabels en leidingen). Als er ook werkzaamheden aan kabels en leidingen uitgevoerd moet worden, dan kan dat eerst voordat er groot onderhoud aan het asfalt wordt uitgevoerd. Als er binnen vijf jaar rioolwerk gepland is, dan wordt er geen groot onderhoud uitgevoerd. Gebreken aan het asfalt worden dan alleen met klein onderhoud opgelost.

De verschillende groot onderhoudsmaatregelen zijn:

Maatregel	Omschrijving
<i>Conserveren</i>	<i>Hierbij wordt de deklaag aan de bovenzijde geconserveerd en zodoende beschermd tegen weersinvloeden en UV-straling. Het resultaat van deze relatief goedkope maatregel is dat de levensduur aanzienlijk verlengd wordt.</i>
<i>Vervangen deklaag</i>	<i>Hierbij wordt de oude deklaag vervangen door een nieuwe. Deze maatregel wordt toegepast als de oude deklaag te zwaar beschadigd is om een conservering aan te brengen, of al te vaak geconserveerd is.</i>
<i>Gedeeltelijk groot onderhoud</i>	<i>Hierbij worden delen van het wegvak gefreesd en wordt nieuw asfalt aangebracht. Afhankelijk van de ernst van de schade kan dit kan in één of meerdere lagen zijn. Waar de schade is ontstaan doordat de constructie niet sterk genoeg is, wordt wapening aangebracht om zo de constructie te versterken.</i>
<i>Verbeteren vlakheid</i>	<i>Bij schade aan de vlakheid wordt onderscheid gemaakt in dwars- en langsonvlakheid (bijvoorbeeld spoorvorming, nazakken van sleuven voor kabels en leidingen) en oneffenheden (bijvoorbeeld ribbelforming). De vlakheid kan worden verbeterd door het overlagen van de weg, door te frezen of door het plaatselijk opvullen van onvlakheden.</i>
<i>Versterken</i>	<i>Bij een te zwakke constructie wordt de weg versterkt. Er worden dan meerdere lagen asfalt aangebracht eventueel met een wapening.</i>

Onderhoud halfverharding

In Hollands Kroon lopen diverse paden die bestaan uit halfverharding. Voorheen waren dit voornamelijk schelpenpaden. Deze schelpenpaden vragen veel onderhoud. Mede hierdoor wordt er geleidelijk overgegaan naar een ander materiaal dat veel minder onderhoud nodig heeft. Inmiddels is een deel omgevormd naar paden van gebonden granulaat. De komende jaren worden de schelpenpaden die groot onderhoud nodig hebben eveneens omgevormd.

Grasbetontegels

Herinrichting of rehabilitatie verharding

Er is sprake van een herinrichting wanneer een straat opnieuw wordt ingericht met nieuwe materialen. Dit kan een gedeelte van een straat zijn, maar betreft meestal de gehele openbare ruimte in een straat of buurt. Een herinrichting wordt ingepland als het riool binnen tien jaar vervangen of uitgebreid moet worden.

Rehabilitatie is een maatregel die getroffen moet worden als een weg aan het einde van zijn levensduur is. De levensduur van een weg is afhankelijk van het soort verharding (asfalt of elementen), de ondergrond (zand, klei of veen), de belasting van de weg en het kwaliteitsniveau. Bij rehabilitatie wordt de constructie (of een groot gedeelte hiervan) vervangen en wordt het profiel opnieuw opgebouwd.

Onderhoud bermen

De wegberm maakt onderdeel uit van de totale wegconstructie en heeft een aantal functies zoals afwatering en het bieden van een uitwijkmogelijkheid. Een goede afwatering zorgt voor een veilige weg. Bermen dienen daarom regelmatig te worden verlaagd en worden soms opgevuld (gaten). Dit komt naast de veiligheid ook de wegconstructie ten goede.

Diverse wegbermen in het buitengebied kennen een matige kwaliteit. In 2021 is daarom gestart met een inventarisatie om de wegen met ernstige bermshade in beeld te brengen. Aan de hand van verkeersgegevens is een prioritering gemaakt op basis van verkeersveiligheid. Een duurzame oplossing voor om schade aan wegbermen te beperken is het aanbrengen van grasbetontegels langs de weg. In de begroting is voor de komende 4 jaar een bedrag opgenomen van € 500.000,- per jaar voor de aanleg van grasbetontegels.

Onderhoud bebording

Bij bebording is het van belang dat deze voorzieningen schoon en heel zijn. De onderhoudsmaatregelen bestaan uit:

- Schoonmaken
- Recht zetten/hangen
- Vervangen van kapotte en ontbrekende borden

In 2019 zijn alle borden geïnventariseerd en is er een meerjarenplan voor vervanging opgesteld waar momenteel uitvoering aan wordt gegeven.

Wegmarkeringen

Bij wegmarkeringen (belijning en figuraties zoals haaiantanden en zebrapaden) is het van belang dat deze zowel bij daglicht als bij duister goed zichtbaar zijn. Uit inspecties blijkt waar onderhoud nodig is. Het onderhoud aan de markeringen wordt afgestemd op het onderhoudsprogramma aan asfaltverhardingen. Op nieuw asfalt wordt markeringsmateriaal met de langste levensduur gebruikt. De hogere aanlegkosten hiervan worden ruimschoots terugverdiend met minder onderhoud. Bij tijdelijke markeringen wordt materiaal met een korte levensduur gebruikt.

Voordat er nieuwe markering wordt aangebracht vindt er een toetsing op basis van de wegencategorisering en bijbehorende inrichtingskenmerken plaats. Als een weg op basis van deze kenmerken geen markering behoort te hebben wordt er geen nieuwe markering aangebracht.

Strooiwagens t.b.v. gladheidsbestrijding (bron: Dura Vermeer)

Voordat er nieuwe markering wordt aangebracht vindt er een toetsing op basis van de wegcategorisering en bijbehorende inrichtingskenmerken plaats. Als een weg op basis van deze kenmerken geen markering behoort te hebben wordt er geen nieuwe markering aangebracht.

Verkeersbegeleidingsobjecten

In de openbare ruimte bevinden zich tal van objecten die tot doel hebben het verkeer te begeleiden. Voorbeelden zijn schrikblokken, anti-parkeerpaaltjes, afsluitpaaltjes en bochtpaaltjes. Naar schatting staan er in de openbare ruimte van Hollands Kroon enkele duizenden van dit soort objecten. Het onderhoud van deze objecten vindt plaats op basis van meldingen.

Afsluitpaaltjes in fietspaden krijgen de komende jaren extra aandacht. In het kader van verbeteren verkeersveiligheid voor (brom)fietsers worden waar mogelijk de paaltjes verwijderd. Waar verwijderen niet kan, worden ze uitgevoerd met speciale fietspad palen. Deze vallen meer op en geven iets mee bij een eventuele botsing. Daarnaast wordt de zichtbaarheid van de paaltjes vergroot door het aanbrengen van duidelijke markering op de verharding.

6.5.4 Veilig

Alle maatregelen om de verharding schoon en heel te houden zijn grotendeels ook gericht om de veiligheid te waarborgen. Daarnaast spelen zaken zoals de gladheidsbestrijding en het voorkomen van modder op de weg en kapot gereden wegbermen.

Gladheidsbestrijding

Vanaf 2019 worden wegen en fietspaden die in de strooiroute zitten preventief gestrooid. Hollands Kroon trekt in dit kader samen op met de provincie Noord-Holland. Als de provincie het besluit neemt om haar wegen te strooien is dat ook het signaal voor de opdrachtnemer van de gemeente om de strooiwag en op pad te sturen.

Modder op de weg

In het agrarische buitengebied komt het regelmatig voor dat er modder op de openbare weg ligt. Vooral tijdens de oogstperiode is dit het geval. In de wegenverkeerswet is opgenomen dat de vervuiler van de weg aansprakelijk is voor eventueel geleden schade. Het is de taak van de vervuiler om de weg zo snel mogelijk schoon te maken en een eventuele onveilige situatie duidelijk aan te geven met borden. Jaarlijks wordt er een 'modder op de weg' campagne gehouden. Er is bij het meldingenteam ook een werkprotocol aanwezig hoe wordt omgegaan met modder op de weg.

Bermschade

Zoals eerder aangegeven komen kapot gereden bermen steeds vaker voor, vooral tijdens de natte herfst- en wintermaanden is dit een groot probleem. De oorzaak moet vooral worden gezocht in meer en grotere landbouwvoertuigen in combinatie met relatief smalle polderwegen. Alhoewel diverse wegen momenteel worden verbreed met grasbetontegels zorgt bermschade op diverse locaties voor gevaarlijke situaties en verdient dus extra aandacht.

6.5.5 Meldingen

Het Meldingenteam Openbare Ruimte (MOR) heeft de taak om meldingen binnen twee werkdagen af te handelen. Op het gebied van infrastructuur worden deze meldingen indien mogelijk zelf opgelost of doorgestuurd naar een gespecialiseerd bedrijf. Per melding wordt ook beoordeeld hoe snel het betreffende probleem moet worden opgelost. Via onderstaand overzicht is zichtbaar hoeveel meldingen er sinds 2017 op het gebied van infrastructuur (incl. bebording) zijn gemaakt.

Jaartal	Aantal meldingen
2017	1691 st.
2018	2075 st.
2019	2289 st.
2020	2231 st.
2021	2377 st.

6.6 Financiën

6.6.1 Budget

De budgetten voor klein en groot onderhoud evenals de investeringsbudgetten zijn gebaseerd op de begroting van 2022. In onderstaande tabel zijn de budgetten voor de komende vier jaar weergegeven.

Infrastructuur	2022	2023	2024	2025
<i>Klein onderhoud</i>	€ 1.110.000	€ 1.010.000	€ 1.010.000	€ 1.010.000
<i>Gladheidsbestrijding</i>	€ 291.000	€ 291.000	€ 291.000	€ 291.000
<i>Bebording</i>	€ 78.000	€ 78.000	€ 78.000	€ 78.000
<i>Groot onderhoud</i>	€ 2.000.000	€ 2.000.000	€ 2.000.000	€ 2.000.000
<i>Herinrichting</i>	€ 3.500.000	€ 4.000.000	€ 3.500.000	€ 4.000.000
<i>Bermverharding</i>	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000

De kapitaallasten, overheadkosten en personeelslasten zijn hierin buiten beschouwing gelaten.

De budgetten voor groot onderhoud en herinrichting betreffen de jaarlijkse toevoegingen aan de verzamelkredieten. De uitgaven kunnen jaarlijks enigszins fluctueren afhankelijk van het onderhoud dat nodig is.

VAT- en uitvoeringskosten

De plankosten en kosten voor voorbereiding, administratie en toezicht (VAT kosten) zijn niet verder opgenomen in dit onderdeel.

6.6.2 Afschrijvingstermijnen

In de beleidsnota activeren en afschrijven gemeente Hollands Kroon 2018 worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd voor infrastructuur gerelateerde zaken.

Omschrijving	Termijn
Verkeersaanduidingen	10 jaar
Wegen (aanleg)	25 jaar
Wegen (reconstructie)	15 jaar

6.7 Knelpunten en risico's

In diverse woonkernen is een aantal straten waar in de nabije toekomst een rioolvervangingsplan is gepland. Hier wordt daarom alleen onderhoud uitgevoerd om de straat veilig te houden. Soms is er sprake van achterstallig onderhoud. Dit wordt hersteld als de daadwerkelijke rioolvervangingsplan / herinrichting van start gaat.

Door de zware transporten ten behoeve van de bouw van de windmolens in de Wieringermeer heeft het gemeentelijke wegennet op diverse locaties forse schade opgelopen. Alhoewel de schade zoveel mogelijk wordt verhaald op de veroorzaker zijn deze wegen binnenkort aan (groot) onderhoud toe.

Diverse wegbermen in het buitengebied van de gemeente worden regelmatig kapotgereden. Ook liggen de wegbermen op diverse locaties te hoog waardoor regenwater niet goed kan wegstromen. Beide problemen zorgen voor onveilige verkeerssituaties en ondermijnen de wegconstructie. De situatie zal in de eerste instantie worden geïnventariseerd (kwantitatief en kwalitatief) en vervolgens moet via een plan van aanpak (inclusief kostenraming) worden gekeken hoe dit probleem het beste kan worden opgelost. Diverse wegen in Hollands Kroon voldoen (nog) niet aan de inrichtingskenmerken die voortvloeien uit de wegencategorisering van Hollands Kroon. Om dit te realiseren is extra geld nodig.

In bepaalde straten is tekort aan parkeerruimte. Vanwege het gebrek aan ruimte en tal van andere belangen lijkt dit probleem vooralsnog niet op te lossen.

6.8 Ontwikkelingen

De ontwikkelingen die bij infrastructuur spelen zijn:

- Klimaatadaptatie (zie ook riolering en openbaar groen).
- Energietransitie (meer opgebroken straten voor nieuwe nutsvoorzieningen).
- Vervanging komborden (Europese richtlijnen zodat auto's de borden kunnen 'lezen').
- Toename laadpunten elektrische auto's.
- Aanpassingen aan de infrastructuur in het kader van verkeersveiligheid.
- Steeds meer (snelle) e-bikes wat mogelijk gevolgen heeft voor de inrichting van de fietspaden.

Nostalgische lichtmast langs de Oude Streek in Kolhorn

7 Openbare verlichting

7.1 Algemeen

In 2016 is het Beleidsplan Openbare Verlichting 2016-2025 'Hollands Kroon Duurzaam verlicht' vastgesteld. Dit plan vormt in principe tot 2025 de basis voor het beleid en het beheer van de openbare verlichting in Hollands Kroon. De reden waarom openbare verlichting in de openbare ruimte wordt toegepast is meervoudig. Het vergroot de verkeersveiligheid, de sociale veiligheid en het biedt ondersteuning bij de beleving en het gebruik van de openbare ruimte wanneer het natuurlijk licht (gedeeltelijk) afwezig is.

7.2 Resultaat

In de afgelopen beheerperiode (2018-2021) zijn de volgende resultaten behaald:

- Ca. 85 % van de lichtmasten zijn voorzien van led.
- Er zijn ca. 500 st. lichtmasten vervangen.
- Alle masten zijn voorzien van een nieuw nummer.
- Alle schakelkasten zijn geïnspecteerd en waar nodig gerepareerd.
- Alle schakelkasten zijn voorzien van een astronomische klok (noodzakelijk vanwege verdwijnen schakelsignaal Liander).
- Er is openbare verlichting aangelegd langs de Noorderdijkweg tussen Marina Den Oever en de Stontelerweg. Dit betreft ook een proef met lichtmasten op zonne-energie.

In de periode 2022-2025 is het doel om de volgende resultaten te behalen:

- Het aantal lichtmasten met LED wordt uitgebreid van 85% naar 98%.
- Er is openbare verlichting aangelegd langs het buiten de bebouwde kom gelegen deel van Agriport, het Wagenpad en de Tussenweg
- De installatieverantwoordelijkheid is belegd bij een externe partij.

7.3 Kadens

7.3.1 Wettelijk kader

Burgerlijk Wetboek

In de wet staat niet dat een weg of openbare ruimte verlicht moet worden. Toch kan het ontbreken hiervan worden aangemerkt als het plegen van een onrechtmatige daad. De rechter kan besluiten dat hiervan sprake is wanneer verlichting ontbreekt of misleidend is en vervolgens tot gevaarlijke situaties leidt. De sociale veiligheid en ruimtelijke kwaliteit vallen buiten deze wetgeving, waardoor de aansprakelijkheid alleen betrekking heeft op de verkeersveiligheidsfunctie van de openbare verlichting. Dit neemt niet weg dat de gemeente openbare verlichting meestal als een maatschappelijke verplichting beschouwt.

Aansprakelijkstelling

De wegbeheerder kan aansprakelijk worden gesteld voor schade die is ontstaan door een verkeersongeval ten gevolge van de gebrekkige of gevaarlijke toestand van de weg. Hierbij is het niet noodzakelijk dat de weggebruiker de schuld van de wegbeheerder aantoont. Hij dient de gevaarlijke toestand van de weg en/of wegwitruiming en/of de gevaarlijke situatie die daardoor ontstaat aan te tonen.

Elektriciteitswet

De elektriciteitswet omvat onder meer het beheer en instandhouding van het kabelnet. De netbeheerder is belast met het in stand houden van het kabelnet. De gemeente is netbeheerder voor het eigen net en moet dus niet alleen oog hebben voor de lichtmasten, maar ook voor het ondergrondse deel.

WIBON

De WIBON (voorheen WION) is in het leven geroepen om geen schade aan kabels te veroorzaken door graafwerkzaamheden. Diegene die graafwerkzaamheden wil verrichten dient een KLIC-melding te doen om de locatie van de voorgenomen werkzaamheden te melden. De gemeente is verplicht om alle bij haar in beheer zijnde kabels en leidingen op een digitale tekening bij te houden en deze via een landelijke voorziening te ontsluiten.

7.3.2 Beleidskader

Omgevingsvisie

De omgevingsvisie benoemt het huidige Beleidsplan Openbare Verlichting als geldend kader tot 2025. De ambitie is dat op het gebied van de openbare verlichting in 2020 het energieverbruik met 15% is gedaald ten opzichte van 2015. Daarnaast bestaat in 2030 100% van de verlichting uit LED of een opvolger daarvan. Het energieverbruik is dan met 60% gedaald ten opzichte van 2015.

Beleidsplan Openbare Verlichting 2016-2025

Uitgangspunt is dat Hollands Kroon haar openbare ruimte duurzaam, bewust en doelmatig wil verlichten. Bij elke situatie wordt daarom gekeken of openbare verlichting écht noodzakelijk is om de veiligheid van de inwoners van Hollands Kroon te waarborgen en of het van toegevoegde waarde is voor de ruimtelijke kwaliteit.

In het kader van duurzaamheid worden de volgende doelen nagestreefd:

- Beperken van CO₂-uitstoot.
- Kostenbesparing.
- Beperken van (licht)hinder.

Bij de uitwerking van de visie naar beleidsregels zijn de volgende uitgangspunten van belang:

- Niet verlichten, tenzij...
- Duurzame en energiezuinige verlichting.
- Doelmatig en kwalitatief goede verlichting die bijdraagt aan verkeers- en sociale veiligheid.
- Verlichting die de ruimtelijke kwaliteit ten goede komt.

Voorts zijn in het beleidsplan voor de verschillende gebiedstypen in de openbare ruimte (woonkernen, bijzondere locaties, hoofdwegen, bedrijventerreinen en buitengebieden) aparte uitgangspunten opgenomen waar de openbare verlichting aan moet voldoen.

7.4 Normen en richtlijnen

7.4.1 De Arbowet en NEN

De Arbowet stelt strenge eisen aan het werken aan en met elektrische installaties. Zo moet veilig gebruik van elektriciteit gewaarborgd zijn. Zij geeft hiervoor geen praktische invulling, maar verwijst naar de Nederlandse Normen (NEN). In het werkveld van de verlichting wordt vooral verwezen naar het veilig werken (NEN 3140) en die van een veilige installatie (NEN 1010). Deze NEN-normen zijn van belang bij het veilig beheren van de elektrische installatie.

7.4.2 Installatie-verantwoordelijkheid

Volgens de Arbowet en NEN is de gemeente als eigenaar van de openbare verlichtingsinstallatie ook 'installatieverantwoordelijke'. Dit betekent dat de gemeente op de hoogte is van de geldende wet- en regelgeving en dat zij zorgt voor een veilige en goede installatie. Alleen deskundige, goed onderrichte en bevoegde werknemers mogen elektrotechnische en bedieningswerkzaamheden uitvoeren. Binnen de gemeentelijke organisatie dient een installatieverantwoordelijke aangesteld en opgeleid te zijn. Op dit moment is binnen de gemeente nog geen installatieverantwoordelijke aangesteld. Bij wet is de gemeentesecretaris hoofdelijk verantwoordelijk voor de installatie. Een middel om ervoor te zorgen dat een installatie tijdens gebruik veilig blijft is een periodieke inspectie van de elektrische installatie.

7.4.3 Richtlijn Openbare Verlichting

Er is een landelijk gehanteerde richtlijn voor de verlichtingskwaliteit van de openbare verlichting. De meest recente versie hiervan is de NPR 13201+A1: 2018. Deze richtlijn is het product van een samenwerking tussen NEN en NSVV (Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde). De richtlijnen geven een handreiking aan beheerders om goede verlichting te realiseren die bijdraagt aan de verkeers- en sociale veiligheid.

7.5 Kwantiteit en kwaliteit

7.5.1 Kwantiteit

In de onderstaande tabel is het areaal aan met betrekking tot openbare verlichting weergegeven.

Openbare Verlichting	2017	2021	Toename
Lichtmasten	10.400 st.	11.470 st.	10 %
Stroomkasten	70 st.	111 st.	59 %
Kabels	120 km.	122 km.	2 %

Van de 11.470 lichtmasten zijn er momenteel ongeveer 9.750 uitgevoerd in LED.

7.5.2 Kwaliteit

De kwaliteit van de lichtmasten, armaturen en stroomkasten is redelijk op orde. De kwaliteit van de ondergrondse bekabeling is onbekend en is daarom niet gekwantificeerd.

Kwaliteit openbare verlichting	2017	2021	2017	2021	2017	2021
Lichtmasten	80 %	78	12 %	15	8 %	7
Armaturen	30 %	70	40 %	20	30 %	10
Stroomkasten	30 %	30	67 %	67	3 %	3

7.6 Onderhoud

7.6.1 Schoon

Om de lichtopbrengst op peil te houden moeten vervuilde armaturen schoongemaakt worden. Bij conventionele lampen wordt het schoonmaken gecombineerd met lampvervanging. Bij LED-armaturen wordt dit apart ingepland. Decoratieve armaturen vervuilen snel (o.a. spinnenwebben) en worden vaker schoongemaakt (ca. eens per twee jaar).

7.6.2 Heel

Onderhoud lampen

In de afgelopen jaren zijn alle lampen in armaturen met een restlevensduur van meer dan vijf jaar vervangen. Bij een restlevensduur van meer dan zeven jaar zijn ledlampen met een levensduur van 10 jaar gemonteerd. Als gevolg van deze grootscheepse vervangingen zijn er nu geen straten meer waar alle lampen preventief vervangen moeten worden. De komende jaren worden defecte lampen vervangen nadat ze gemeld zijn.

Controle lampen

In de donkere periode van oktober tot en met februari wordt drie keer gecontroleerd welke lampen het niet doen. Defecte lampen worden binnen twee weken gerepareerd. Als er een storing in de kabel zit kan de reparatie langer duren.

Vervanging masten en armaturen

Verlichtingsobjecten worden in principe na het verstrijken van de economische levensduur vervangen. Bij lichtmasten is dat bij een leeftijd van 45 jaar en bij armaturen bij een leeftijd van 25 jaar. Er zijn ook uitzonderingen. Zo worden armaturen met lampen die veel energie verbruiken eerder vervangen omdat de energiebesparing zo groot is dat de versnelde afschrijving makkelijk wordt terugverdiend. Ook is het zo dat armaturen per straat of wijk vervangen worden. Er zijn dan altijd wel een aantal armaturen die nog niet zo oud zijn als de rest. De armaturen die een restlevensduur hebben van 10 jaar of meer worden bewaard voor hergebruik elders. Voor eind 2025 worden ca. 700 lichtmasten en 1700 armaturen vervangen.

Vervanging van lichtmasten wordt ook altijd gekoppeld aan integrale projecten op gebied van riolering en infrastructuur. Bij dergelijke renovatieplannen worden alle noodzakelijke lichtmasten vervangen die een restlevensduur hebben van minder dan tien jaar.

7.6.3 Veilig

Door snel en tijdig lampen, lichtmasten en armaturen te vervangen en te voldoen aan de beoogde lichtkwaliteit en -kwantiteit blijft de situatie in theorie veilig. In geval van aanrijdschade en vandalisme wordt dit op de dag van melding veiliggesteld. Als een nieuwe lichtmast of nieuw armatuur geplaatst moet worden, dan gebeurt dat binnen twee weken.

7.6.4 Meldingen

Het Meldingenteam Openbare Ruimte (MOR) heeft de taak om meldingen binnen twee werkdagen af te handelen. Op het gebied van openbare verlichting worden deze meldingen doorgestuurd naar een gespecialiseerd bedrijf die vervolgens het probleem binnen twee weken moet verhelpen. Via onderstaand overzicht is zichtbaar hoeveel meldingen er sinds 2016 op het gebied van openbare verlichting zijn binnen gekomen.

<i>Jaartal</i>	<i>Aantal meldingen</i>
2017	1024 st.
2018	1201 st.
2019	1084 st.
2020	1019 st.
2021	1175 st.

Nieuwe lichtmast op zonne-energie langs de Noorderdijkweg bij Den Oever

7.7 Financiën

7.7.1 Budget

De budgetten voor onderhoud, vervanging evenals voor energie zijn gebaseerd op de begroting van 2022. In onderstaande tabel zijn de budgetten voor de komende vier jaar weergegeven (voor energie zie hoofdstuk 16). De plankosten en kosten voor voorbereiding, administratie en toezicht (VAT kosten) zijn niet verder opgenomen in dit onderdeel.

Openbare Verlichting	2022	2023	2024	2025
Onderhoud	€ 141.000	€ 141.000	€ 141.000	€ 141.000
Investeringen (vervanging)	€ 251.000	€ 170.000	€ 170.000	€ 170.000

De kapitaallasten, overheadkosten en personeelslasten zijn hierin buiten beschouwing gelaten.

7.7.2 Afschrijvingstermijnen

In de beleidsnota activeren en afschrijven gemeente Hollands Kroon 2018 worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd voor openbare verlichting en bekabeling.

Omschrijving	Termijn
Openbare verlichting	15 jaar
Bekabeling	10 jaar

7.8 Knelpunten en risico's

Het enige knelpunt bij het onderdeel openbare verlichting is het niet volledig hebben van data met betrekking tot het ondergrondse netwerk. Van een bepaalde periode ontbreken gegevens en die zijn ook niet meer te achterhalen. Dit kan bij storingen problemen opleveren doordat niet duidelijk is waar kabels liggen. Ook is er een risico op storingen als gevolg van kabelschade bij graafwerkzaamheden. Doordat deze gegevens ontbreken, zijn ze ook niet beschikbaar voor Klic-meldingen.

7.9 Ontwikkelingen

De technologische ontwikkelingen op het gebied van de openbare verlichting staan niet stil. Naast de opkomst van de ledverlichting zijn er ook verschillende slimme systemen om de verlichting te dimmen en/of te schakelen op ieder gewenst tijdstip en bestaat de mogelijkheid om verlichtingsinstallaties op afstand te bedienen en bijvoorbeeld storingen automatisch terugkoppeling te laten geven.

De meeste nieuwe ontwikkelingen bieden vooral voordelen m.b.t. energiebesparing en/of minder licht(hinder). Ze zijn echter alleen te realiseren als er eerst flink wordt geïnvesteerd. Gezien de snelle ontwikkelingen is het de vraag of die investering ooit terugverdiend kan worden.

Beweegbare brug Nieuwesluizerweg / Waardkanaal

8 Civiele kunstwerken

8.1 Algemeen

Het waterrijke Hollands Kroon telt vele civiele kunstwerken zoals bruggen, beschoeiingen en damwanden. In dit hoofdstuk gaat het voornamelijk over bruggen. Beschoeiingen zijn ondergebracht bij het hoofdstuk water en de damwanden bij de havens.

8.2 Resultaat

In de periode 2018-2021 zijn de volgende resultaten behaald:

- Begin 2018 is een 5-jaarlijkse instandhoudingsinspectie uitgevoerd.
- Op basis van de inspectie het noodzakelijke (groot) onderhoud aan diverse bruggen uitgevoerd.
- Ieder jaar hebben twee collega's van het beheerteam alle bruggen (visueel) gecontroleerd en het noodzakelijke (klein) onderhoud uitgevoerd.
- Ieder jaar zijn de beweegbare bruggen 2 keer geïnspecteerd en onderhouden.
- Elke 2 jaar zijn alle vaste bruggen schoongemaakt.
- In 2019 is de Kerkwegbrug vervangen.

In de periode 2022-2025 is het doel om de volgende resultaten te behalen:

- Bevindingen uit de instandhoudingsinspectie 2021 zijn, voor zover nodig, aangepakt.
- Er zijn in totaal minimaal 8 vaste bruggen vervangen.
- De Westfriese Sluisbrug is gerenoveerd of vervangen.

8.3 Kaders

8.3.1 Wettelijk kader

Wegenwet

In de wegenwet (1930) is vastgelegd dat wegen, vaarwegen en bruggen “in een goede staat” moeten worden gehouden. Er is sprake van een onderhoudsverplichting zonder dat er een kwaliteitsniveau is vastgelegd.

Woningwet

In de woningwet (1991) staat vermeld dat een brug wettelijk wordt gezien als een bouwwerk en is vastgelegd dat bruggen zo gebouwd moeten worden dat er geen gevaar voor de gezondheid is en dat de veiligheid geborgd moet zijn. Onder de woningwet valt ook het Bouwbesluit (2012). Hierin staat dat een brug moet voldoen aan bepaalde voorschriften op gebied van veiligheid, gezondheid, bruikbaarheid, energiezuinigheid en milieu. De minimaal gewenste kwaliteit en veiligheid wordt zo gewaarborgd.

Burgerlijk wetboek

Zoals eerder aangegeven heeft de overheid, waaronder de gemeente Hollands Kroon, de plicht zijn eigendommen op een juiste wijze te onderhouden. Dit is beschreven in het Burgerlijk Wetboek. Als

eigenaar en beheerder van de openbare ruimte en de daarin voorkomende voorzieningen, zoals bruggen, is het bestuur van de gemeente civielrechtelijk verantwoordelijk voor de veiligheid en instandhouding van deze voorzieningen. De eigenaar is aansprakelijk als er door gebreken schade of letsel ontstaat bij derden. Een brug moet voor de gebruikers veilig zijn. Als niet wordt voldaan aan de zorg voor instandhouding kan het bestuur op grond van het Burgerlijk Wetboek verantwoordelijk worden gesteld voor alle daaruit voortvloeiende schades. In het Burgerlijk Wetboek is de aansprakelijkheid in twee artikelen geregeld:

- Artikel 6:174 Risicoaansprakelijkheid
- Artikel 6:162 Schuldaansprakelijkheid

Er is sprake van risicoaansprakelijkheid als er een gebrek ontstaat aan een brug en een weggebruiker hierdoor schade oploopt. Er is sprake van schuldaansprakelijkheid als de schade ontstaat als gevolg van een onrechtmatige daad. Hieronder valt het laten voortbestaan van gevaarlijke situaties.

8.3.2 Beleidskader

Omgevingsvisie Hollands Kroon

De omgevingsvisie is het vertrekpunt voor dit integraal beheerplan. Op gebied van civieltechnische kunstwerken (bruggen) gelden de volgende hoofddoelstellingen:

- Een brug blijft beweegbaar of voldoende doorvaarbaar als deze onderdeel uitmaakt of uit gaat maken van een vaarroute. Bruggen buiten deze vaarroutes worden vaste bruggen of vaarduikers.
- Het soort brug komt overeen met het gebruik en de functie.
- Bij vervanging loopt Hollands Kroon voorop in het gebruikmaken van de nieuwste technieken.
- Een brug wordt zo onderhoudsarm mogelijk gebouwd

8.4 Normen en richtlijnen

Voor alle onderdelen waar een brug uit is opgebouwd (fundering, landhoofd, brugdek, damwanden) gelden diverse normeringen. Hieronder worden de belangrijkste kort toegelicht.

NEN 2767-4

Deze norm is opgesteld om op een uniforme en objectieve wijze de conditie per bouwdeel van een bouwkundig object, zoals een brug, vast te leggen.

NEN 8700

NEN 8700 is een norm om te kijken of een brug voldoet aan de wettelijke bouwkundige eisen. Dit dient zowel in de ontwerpfase te gebeuren als bij een controle van een oudere brug. Op deze wijze wordt gecontroleerd of de brug voldoet aan het vereiste prestatieniveau.

NEN 3140 en NEN 1010

In deze norm wordt beschreven aan welke eisen het werken met of aan elektrotechnische installaties moet voldoen. Dit geldt in dit kader louter voor beweegbare bruggen. Hierbij speelt ook de Arbowet een belangrijke rol in het kader van veilig werken (NEN 3140) en een veilige installatie (NEN 1010). Een

belangrijk hulpmiddel om ervoor zorg te dragen dat een installatie tijdens gebruik veilig blijft is om deze iedere vijf jaar te inspecteren.

Sterkteberekeningen

Om te bepalen of een brug nog voldoet aan de sterkte zoals bij aanleg is bedoeld wordt momenteel gebruik gemaakt van de Eurocode (NEN-EN 1992). Nieuwe bouwaanvragen voor bruggen moeten altijd worden ingediend op basis van deze Eurocode. Er wordt hierbij gewerkt met een fictief lastenstelsel welke niet altijd overeenkomt met de praktijk. Daarom wordt er ook nog vaak gewerkt met de ‘oude’ verkeersklassen volgens NEN 6723. Door het gebruik van deze normering kan worden vastgesteld aan welke verkeersklasse de brug nog voldoet en welke maatregelen moeten worden genomen om ervoor te zorgen dat de brug niet zwaarder zal worden belast.

8.5 Kwantiteit en kwaliteit

8.5.1 Kwantiteit

In de onderstaande tabel is het areaal aan civieltechnische kunstwerken weergegeven (peiljaar 2021).

Civiltechnische kunstwerken	2017	2021	Toe-/afname
Beweegbare bruggen	9 st.	8 st.	-1 st.
Vaste verkeersbruggen	113 st.	124 st.	+ 11 st.
Fiets-/voetgangersbruggen	71 st.	75 st.	+ 4 st.
Totaal	193 st.	207 st.	+ 14 st.

NB. Westfriesesluisbrug is sinds 2013 niet meer beweegbaar.

8.5.2 Kwaliteit

Op basis van de laatste instandhoudingsinspectie is in de onderstaande tabel is een aanname gedaan naar de kwaliteit van de bruggen (groen = goed, geel = redelijk, oranje = matig/slecht).

Civiltechnische kunstwerken	2017	2021	2017	2021	2017	2021
Beweegbare bruggen	1 st.	1 st.	7 st.	7 st.	1 st.	0 st.
Vaste verkeersbruggen	50 st.	53 st.	58 st.	64 st.	5 st.	7 st.
Fiets-/voetgangersbruggen	35 st.	37 st.	36 st.	36 st.	0 st.	2 st.
Totaal	86 st.	91 st.	101 st.	107 st.	6 st.	9 st.

Te vervangen vaste verkeersbrug Hippolytushoeverweg (bron: Cyclomedia Technology B.V.)

8.6 Onderhoud

8.6.1 Strategie

De basis van het onderhoud komt voort uit de 5-jaarlijkse instandhoudingsinspectie. De informatie die hieruit volgt wordt uitgezet in een planning voor het onderhoud. Het (technische) onderhoud is er vooral erop gericht om de theoretische levensduur van de brug te bereiken. Kleine schades komen voor zonder dat de bedrijfszekerheid of de veiligheid in het geding is.

8.6.2 Schoon

Bruggen worden eens per twee jaar schoongemaakt door Progroen & Milieu of een gespecialiseerd bedrijf. Daarnaast wordt ook de begroeiing direct rondom de brug twee keer per jaar gemaaid. Bruggen worden, indien nodig, eens in de vijf á zeven jaar geschilderd.

8.6.3 Heel

Zoals gezegd worden alle bruggen iedere vijf jaar onderworpen aan een instandhoudingsinspectie. Op basis van deze inspectiegegevens vindt er groot onderhoud en vervanging plaats. Dit wordt uitgevoerd door gespecialiseerde bedrijven en er is meestal sprake van maatwerk.

Beweegbare bruggen worden daarnaast ook nog eens halfjaarlijks geïnspecteerd en onderhouden. Klein onderhoud aan bruggen wordt uitgevoerd door collega's van het beheerteam. Zij inspecteren de bruggen visueel en voeren, indien nodig, ook meteen het noodzakelijke onderhoud uit of schakelen daarvoor een gespecialiseerd bedrijf in.

8.6.4 Veilig

Als blijkt dat een brug onveilig is worden er direct maatregelen genomen. Dit kan zijn een aslastbeperking, het aanleggen van een noodbrug of zelfs het compleet afsluiten van een brug. Minder urgente problemen worden in de loop der tijd opgelost.

De beweegbare bruggen worden halfjaarlijks gecontroleerd op mogelijke gebreken. Hierbij gaat het dan vooral om de mechanische, hydraulische en elektronische onderdelen die een rol spelen bij het open en dichtgaan van de brug (NEN 3140). Een uitbreiding met een sterkteberekening (NEN 8700) is mogelijk.

8.6.5 Vervanging

De afgelopen jaren is een grote inhaalslag gemaakt met het vervangen van diverse bruggen in de Wieringermeerpolder waarbij er in totaal 18 slechte bruggen zijn vervangen. De huidige planning is dat er jaarlijks 2 tot 4 bruggen moeten worden vervangen om aan de technische eisen te voldoen.

8.6.6 Brugbediening

De beweegbare bruggen moeten regelmatig worden bediend om het scheepvaartverkeer te laten passeren. Dit wordt momenteel gedaan door opgeleide medewerkers van Progroen & Milieu.

Voet-/fietsbrug van kunststof bij NS-station Anna Paulowna

8.7 Financiën

8.7.1 Budget

De budgetten voor klein en groot onderhoud evenals de investeringsbudgetten zijn gebaseerd op de begroting van 2022. In onderstaande tabel zijn de budgetten voor de komende vier jaar weergegeven. De plankosten en kosten voor voorbereiding, administratie en toezicht (VAT kosten) zijn niet verder opgenomen in dit onderdeel.

<i>Civieltechnische kunstwerken</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>	<i>2025</i>
<i>Klein & groot onderhoud</i>	€ 412.000	€ 412.000	€ 412.000	€ 412.000
<i>Vervanging</i>	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
<i>Investerings</i>	€ 1.600.000	€ 1.600.000	€ 1.600.000	€ 1.600.000

De kapitaallasten, overheadkosten en personeelslasten zijn hierin buiten beschouwing gelaten.

8.7.2 Afschrijvingstermijnen

In de beleidsnota activeren en afschrijven gemeente Hollands Kroon 2018 worden de volgende afschrijfstermijnen gehanteerd voor civieltechnische kunstwerken.

<i>Omschrijving</i>	<i>Termijn</i>
<i>Fiets-/voetbrug hout</i>	<i>35 jaar</i>
<i>Fiets-/voetbrug beton / composiet</i>	<i>60 jaar</i>
<i>Vaste verkeersbrug</i>	<i>100 jaar</i>
<i>Beweegbare brug</i>	<i>60 jaar</i>

8.8 Knelpunten en risico's

De belangrijkste knelpunten zijn de sterk stijgende bouwkosten en de lange levertijd van diverse materialen. Dit komt vooral door de coronapandemie. Daarnaast worden de veiligheidseisen ook steeds strenger. Ook dit zorgt voor een toename in bouw- en onderhoudskosten.

8.9 Ontwikkelingen

De komende 4 jaar worden er geen bijzondere ontwikkelingen verwacht ten aanzien van het beheer en onderhoud van de bruggen.

Singelbeplanting op Wieringen langs de Klieverkruisweg (bron: Cyclomedia Technology B.V.)

9 Openbaar groen

9.1 Algemeen

Openbaar groen speelt een belangrijke rol bij de waardering van de leefomgeving. Het maaien van gras, snoeien van heesters en verwijderen van onkruid houdt de gemoederen vaak bezig. Omdat het beheer ervan een grote kostenpost is, is het belangrijk het onderhoud efficiënt wordt uitgevoerd zodat het openbaar groen haar rol in de leefomgeving goed kan blijven vervullen en aansluit bij de behoefte en tevredenheid van de inwoners.

9.2 Resultaat

In de afgelopen beheerperiode (2018-2021) zijn de volgende resultaten behaald:

- Het openbaar groen is grotendeels onderhouden volgens de vastgestelde beeldkwaliteit.
- Het aantal fixi-meldingen is gestabiliseerd.
- Bijna het gehele bomenbestand is gecontroleerd op veiligheid.
- Er zijn in totaal ongeveer 14.000 bomen gesnoeid in de openbare ruimte.
- Er zijn in totaal ongeveer 1.400 bomen geplant in de openbare ruimte.
- Er is vervolg gegeven aan inwonersparticipatie met team kernbeheer.

In de periode 2022-2025 is het doel om de volgende resultaten te behalen:

- Het openbaar groen voldoet voor minimaal 90% aan de beoogde beeldkwaliteit.
- Het aantal fixi-meldingen door inwoners die zijn gerelateerd aan openbaar groen is afgenomen.
- Het gehele bomenbestand is gecontroleerd op veiligheid.
- Minder dan 10% van de bomen vertonen gebreken (risicobomen).
- In de openbare ruimte zijn in totaal minimaal 1.900 nieuwe bomen geplant.
- Er is uitvoering gegeven aan het groenstructuurplan en het deltaplan biodiversiteit.

9.3 Kadern

9.3.1 Wettelijke kadern

Hieronder wordt de, voor het openbaar groen, relevante wet- en regelgeving benoemd.

Wet Natuurbescherming

De Wet Natuurbescherming (2017) heeft tot doel om de biodiversiteit in Nederland te beschermen. Beknopt betekent het dat bepaalde gebieden en bepaalde plant- en diersoorten extra bescherming genieten. Daarnaast geldt voor alle planten- en diersoorten een algemene zorgplicht. Hoe hier verder uitvoering aan wordt gegeven is vastgelegd in een goedgekeurde gedragscode. De gemeente Hollands Kroon gebruikt hiervoor de Gedragscode soortbescherming gemeenten van Stadswerk.

Ook het behoud van bos en bomen (voorheen de boswet) is verankerd in de Wet Natuurbescherming. Het betekent concreet dat er onder bepaalde omstandigheden voor het verwijderen van beplanting en bomen in het buitengebied een meldings- en mogelijk een herplantingsplicht geldt.

Veiligheid

De gemeente heeft een zorgplicht voor het behoud van een veilige omgeving. Deze zorgplicht vindt haar oorsprong in artikel 6.162 van het Burgerlijk Wetboek welke beschrijft dat iemand aansprakelijk is voor eventueel geleden schade indien er sprake is van een onrechtmatige daad. Als de gemeente geen of onvoldoende onderhoud pleegt kan zij dus aansprakelijk worden gesteld bij eventuele schade. In het openbare groen is dit vooral van toepassing bij bomen. Mede door het uitvoeren van veiligheidsinspecties kan het juiste onderhoud worden uitgevoerd, waardoor het risico op schades en ongelukken afneemt en een eventuele schuld aansprakelijkheid kan worden weerlegd.

9.3.2 Beleidskaders

Omgevingsvisie Hollands Kroon

De omgevingsvisie is het vertrekpunt voor dit integraal beheerplan. Op gebied van groen gelden de volgende hoofddoelstellingen:

- Duurzaam en eenduidig ingericht.
- Doelmatig onderhouden.
- Maximale ruimte voor zelfbeheer.

Naast deze hoofddoelstellingen wordt ook gestuurd op het breed inzetten van groen via de kaders:

- Groen dat siert: een rustige, eenduidige inrichting van het openbaar groen.
- Groen dat leeft: het stimuleren van de biodiversiteit door toepassing van inheemse boomsoorten en bloemrijke grasbermen.
- Groen dat werkt: het groen dat door de inwoners wordt beheerd waardoor kinderen en volwassenen meer in contact komen met het groen.
- Groen dat meehelpt: toename van de bewustwording dat 'natuurlijke' groenontwikkeling in de omgeving een belangrijke bijdrage levert aan een beter (leef)klimaat.

Algemene Plaatselijke Verordening (APV)

Gemeentelijke regelgeving over het kappen van bomen is opgenomen in de APV. Kort gezegd houdt dit in dat er een vergunning nodig is voor het kappen van bomen die staan op de bomenlijst. Dit betreffen voornamelijk alleen gemeentelijke bomen met een stamdiameter van tenminste 30 cm op 1,30 m. hoogte. Naast het kappen van bomen is in de APV ook een artikel opgenomen over ongewenste begroeiing. Op dit moment staan o.a. de reuzenbereklaauw en bepaalde distelsoorten op de 'verboden' lijst. Deze soorten dienen tijdig te worden verwijderd alvorens zij tot bloei komen of ander overlast veroorzaken. Het is mogelijk dat in de nieuwe verordening fysieke leefomgeving deze regels worden aangepast.

Kwaliteit

Voor het openbaar groen geldt op dit moment dat de basiskwaliteit binnen de woonkernen is vastgesteld op niveau B, met als uitzondering de centra en begraafplaatsen (niveau A) en de bedrijventerreinen en buitengebied (niveau C). Afhankelijk van de situatie en de aard van het werk worden sommige onderhoudsmaatregelen uitgevoerd op frequentie.

Inwonersparticipatie

Alle wensen en verzoeken vanuit de inwoners van Hollands Kroon op het gebied van participatie in het groen worden door team Kernbeheer gefaciliteerd en worden in samenspraak met Areaalbeheer verder vormgegeven. Zo worden de inwoners betrokken bij de inrichting van hun leefomgeving en kunnen zij, indien gewenst, hun eigen omgeving zelf onderhouden.

Team Kernbeheer heeft een eigen budget om zelfwerkzaamheid van de inwoners te stimuleren. De middelen kunnen ingezet worden om de kwaliteit van het openbaar groen lokaal te verhogen waarbij altijd sprake is van het principe 'voor wat - hoort wat'.

(Her)inrichting

Bij herinrichtingsprojecten in de openbare ruimte worden informatieavonden georganiseerd. Inwoners worden dan in de gelegenheid gesteld hun wensen kenbaar te maken voordat de herinrichting van start gaat.

Snippergroen

Normaliter kunnen inwoners die interesse hebben in de aankoop van snippergroen dat aansluit op hun eigendom hiervoor een aanvraag indienen bij de gemeente. Regels voor de beoordeling van aanvragen zijn vastgesteld in de Nota Snippergroen. Momenteel wordt nagedacht in hoeverre het huidige snippergroenbeleid nog past binnen de huidige beleidsuitgangspunten ten aanzien van duurzaamheid en klimaatadaptatie in de leefomgeving.

9.4 Normen en richtlijnen

Normen en richtlijnen met betrekking tot het groen zijn opgenomen in het Handboek Inrichting Openbare Ruimte. Hieronder zijn voor de volledigheid de belangrijkste zaken beknopt weergegeven.

9.4.1 Bomen

Bomen worden bij voorkeur geplant in gras of beplanting. Er wordt gewerkt volgens de eisen zoals vermeld in het Handboek bomen van het Norminstituut Bomen.

9.4.2 Sortiment

Er wordt hoofdzakelijk ingezet op inheemse (boom)soorten welke goed gedijen in de specifieke omstandigheden binnen Hollands Kroon. In bijzondere locaties is ruimte voor een uitgebreider assortiment.

9.4.3 Omvormen

De laatste jaren zijn een groot aantal intensieve en oudere heestervakken omgevormd naar gras of nieuw sierplantsoen. Dit proces wordt de komende jaren verder doorgezet waarbij met kernbeheer en de inwoners wordt gekeken naar de wensen en mogelijkheden.

9.4.4 Vervanging

De afgelopen jaren is het bomenbestand in aantal en kwaliteit behoorlijk teruggelopen. De voornaamste oorzaken zijn de iepziekte, een aantal forse stormen en een beperkt budget voor herplanting en groot onderhoud. Om dit proces een halt toe te roepen is het doel om jaarlijks 300 'geboortebomen' en nog eens 175 bomen in het kader van het groenstructuurplan te planten in de openbare ruimte van Hollands Kroon. Daarmee komt het totaal aantal te planten bomen jaarlijks op 475 bomen.

9.4.5 Veiligheid

De veiligheid binnen openbaar groen kan verdeeld worden in drie categorieën. In de eerste plaats moet de conditie van de (boom)beplanting zodanig zijn dat het risico op onveilige situaties wordt geminimaliseerd. Daarnaast moet worden voorkomen dat groen zorgt voor onoverzichtelijke situaties op de weg, zoals bij kruispunten en in bochten. Ook speelt de sociale veiligheid een rol. Dicht en hoog groen kan bijvoorbeeld gevoelens van onveiligheid oproepen bij inwoners.

9.4.6 Biodiversiteit

De Wet Natuurbescherming zet in op het behoud en waar mogelijk vergroten van de biodiversiteit. In het programma duurzaamheid en het Deltaplan Biodiversiteit is dit verder uitgewerkt voor Hollands Kroon wat onder andere heeft geleid tot een groenstructuurplan. Dit plan heeft tot doel dat er tussen 2022 en 2030 jaarlijks 475 bomen worden geplant in de openbare ruimte van Hollands Kroon.

9.5 Kwantiteit en kwaliteit

9.5.1 Kwantiteit

In de onderstaande tabel is het areaal aan openbaar groen weergegeven van zowel 2017 als 2021. De voornaamste verschillen komen voort uit het feit dat de gemeente vanaf 1 januari 2020 de buitenwegen van het Hoogheemraadschap in voormalig Niedorp heeft overgenomen.

Groen	Areaal 2017	Areaal 2021
Bomen	40.000 st.	49.500 st.
Bosplantsoen	1.250.000 m ²	1.380.000 m ²
Siergroen	320.000 m ²	286.000 m ²
Ruw gras	3.700.000 m ²	4.580.000 m ²
Gazon	1.030.000 m ²	1.107.000 m ²

9.5.2 Beeldkwaliteit

Vanaf mei 2017 wordt er maandelijks bij 75 tot 100 locaties gecontroleerd of het onderhoud van het groen (gazon en heesters), onkruidbeheersing op verharding en zwerfafvalbeheersing voldoet aan de vastgestelde beeldkwaliteit. Via een dashboard zijn de resultaten zichtbaar gemaakt. Het doel is dat minimaal 90% van de gecontroleerde locaties voldoet aan de beeldkwaliteit. De gegevens hieronder moeten worden gezien als de som van de verschillende metingen per onderdeel.

Beeldkwaliteit Groen	2017	2018	2019	2020	2021
% gazon op niveau	84 %	97 %	96 %	98 %	98 %
% heesters op niveau	90 %	96 %	95 %	95 %	96 %
% onkruidbeheersing op niveau	76 %	83 %	94 %	96 %	94 %
% zwerfafvalbeheersing op niveau	88 %	96 %	97 %	99 %	98 %
% gemiddelde niveau groen	86 %	91 %	96 %	97 %	96 %

9.5.3 Kwaliteit bomen

Bomen worden vooral op veiligheid gecontroleerd. Dat gebeurt via een zogenaamde boomveiligheidscontrole (BVC). Dit komt verder aan de orde in de volgende alinea bij het onderdeel veilig.

9.6 Onderhoud

9.6.1 Strategie

Het onderhoud van het openbaar groen is vooral gebaseerd om de afgesproken beeldkwaliteit te behalen. Bij contracten voor het maaien van gras, onkruidbeheersing en het snoeien van heesters geldt het kwaliteitsniveau daarom als uitgangspunt voor het uit te voeren onderhoud.

9.6.2 Schoon

Onder schoon valt vooral het beheersen van onkruid en zwerfafval. In het bijzonder is onkruidbeheersing op verharding een hot item. Er waren aanloopproblemen na het verbod op glyfosaat ('Roundup') in 2016. Dat was het signaal om het onderhoud vanaf begin 2019 onder te brengen bij HVC. Sindsdien is de situatie redelijk onder controle al blijft het lastig om tijdens de groeizame maanden (juni-juli-augustus) het complete areaal op het gewenste niveau te houden. Onkruidbeheersing in de plantsoenen en zwerfafvalbeheersing wordt uitgevoerd door Progroeën & Milieu, de uitvoerder van de Wet sociale werkvoorziening.

9.6.3 Heel

Om de kwaliteit van gras, heesters en bomen te waarborgen is een scala aan onderhoudsmaatregelen nodig. Het gaat te ver om deze allemaal te beschrijven. Het betreft vooral om het maaien van gras, het snoeien en het (her)planten van heesters en bomen. Hieronder zijn nog een aantal specifieke zaken toegelicht.

Bloeiende berm in Nieuwesluis

Ecologisch beheer

Het deltaplan biodiversiteit heeft tot doel de biodiversiteit in de gemeente Hollands Kroon te verbeteren. Een van de uitgangspunten is om het ecologisch beheer uit te breiden met als voornaamste doelen:

- Uitbreiden van het ecologisch bermbeheer van 5% naar 20%.
- Het omvormen van ca. 50.000 m² gazon naar kruidenrijk gras.
- Het creëren van meer natuurvriendelijke oevers.
- Het creëren van meer zoom- en mantelvegetatie langs bosplantsoenvakken.

Bij het (ecologisch) groenbeheer dienen de uitvoerende partijen zich houden aan de Gedragscode soortbescherming gemeenten. Indien aantoonbaar volgens deze gedragscode wordt gewerkt, is er in principe altijd sprake van zorgvuldig handelen binnen de kaders van de natuurwetgeving.

Maaibeheer

Bij het onderhoud van gras wordt onderscheid gemaakt tussen gazon (frequent gemaaid) en ruw gras (weinig gemaaid). Het maaien van het gazon vindt plaats op beeldkwaliteit en het maaien van ruw gras vindt plaats op frequentie. Voor beide onderdelen geldt dat 'harde' obstakels (paaltjes, bankjes, speeltoestellen, bebording) en plekken waar de maaimachine niet bij kan komen, enkele keren per jaar met de hand worden bijgemaaid. Dit is verder afhankelijk van het object en de locatie.

Omvormen

Afgelopen jaren zijn er op diverse locaties (intensieve) heestervakken omgevormd naar gazon. Dit was vooral uit kosten oogpunt voordelig. De komende vier jaar wordt er bij eventuele omvorming vooral rekening gehouden met de wensen van de bewoners en met de kansen om de biodiversiteit te verbeteren.

Verjonging

Bepaalde onderhoudsmaatregelen hebben tot doel de bestaande beplanting te verjongen zodat het weer jaren mee kan. Dit gebeurt ongeveer eens per drie tot tien jaar. Een voorbeeld is het knotten van wilgen of het tot vlak boven de grond terugsnijden van heesters.

Vervanging

Of beplanting moet worden vervangen hangt in de eerste plaats af van de conditie van de betreffende beplanting. Verjongingsnoei kan de beplanting conditioneel weliswaar weer sterk maken, maar er zal altijd een afweging moeten worden gemaakt tussen kosten, veiligheid en de te verwachten levensduur. Binnen de bebouwde kom wordt gekeken of er kan worden meegelift met grotere integrale projecten, zoals bij de vervanging van het riool. Intensieve graafwerkzaamheden zijn vaak funest voor beplanting, dus is het zinvol om deze te vervangen zodat het ook beter past in het nieuwe plan.

In het buitengebied geldt bij onveilige bomen of bomen die het einde van hun levensduur naderen wordt gekeken of langs een hele weg alle bomen in een keer kunnen worden vervangen, eventueel in combinatie met werkzaamheden aan de weg zelf. Uiteraard wordt er vooraf altijd goed gekeken naar de ecologische impact van een dergelijke ingreep.

9.6.4 Veilig

Binnen het groen geldt op gebied van veilig vooral de veiligheid van de (grotere) bomen. Alle bomen zijn sinds 2021 allemaal officieel gecontroleerd via de boomveiligheidscontrole (BVC). In de onderstaande tabellen zijn deze resultaten weergegeven.

Veiligheid bomen	2017*	2021
Geen afwijkingen	14.843 st.	25.368 st.
Attentieboom	267 st.	449 st.
Risicoboom	7.345 st.	15.762 st.
Nog niet gecontroleerd	ca. 17.500 st.	ca. 7.700 st.

(*in 2017 alleen bomen binnen de bebouwde kom)

Bomen worden, afhankelijk van grootte en standplaats, eens per drie tot vijf jaar gecontroleerd. Bij een risicoboom zijn er afwijkingen geconstateerd zoals dood hout of een losse tak. Afhankelijk van het risico worden deze afwijkingen binnen een bepaalde termijn verholpen om de veiligheid voldoende te garanderen. Bij een attentieboom zijn er afwijkingen aangetroffen waar in eerste instantie alleen extra controle nodig is (bepaalde ziektes, aantastingen e.d.). Als deze afwijkingen leiden tot extra risico's worden er maatregelen getroffen.

Vanaf 2019 worden er ieder jaar ongeveer 3.000 bomen gesnoeid zodat ze weer voldoen aan de richtlijnen. Deze actie loopt tot en met 2023 en heeft tot doel het achterstallig onderhoud in het bomenbestand grotendeels weg te werken.

9.6.5 Meldingen

Via onderstaand overzicht is zichtbaar hoeveel meldingen er sinds 2017 op het gebied van groen zijn binnen gekomen. In 2021 is het aantal meldingen met betrekking tot openbaar groen sterk gestegen. De oorzaak ligt hem vermoedelijk in de groeiende weersomstandigheden van dit jaar.

Jaartal	Aantal meldingen
2017	1.932 st.
2018	2.019 st.
2019	1.999 st.
2020	1.986 st.
2021	2.372 st.

9.6.6 Parkmanagement

Parkmanagement is een vorm van onderhoud waarbij een private partij onder bepaalde voorwaarden een deel van de openbare ruimte beheert, meestal een bedrijventerrein. In Hollands Kroon zijn twee bedrijventerreinen waar dit aan de orde is namelijk Agriport en Robbenplaat. Daarnaast wordt deze vorm van onderhoud ook min of meer toegepast in de Poldertuin (bloembollen) in Anna Paulowna waar het onderhoud door de Stichting Poldertuin wordt uitgevoerd.

9.7 Financiën

9.7.1 Budget

De budgetten voor klein en groot onderhoud evenals voor vervangingen zijn gebaseerd op de huidige begroting. In onderstaande tabel zijn de budgetten voor vier jaar weergegeven (incl. kernbeheer). De kapitaallasten, overheadkosten, personeelslasten en VAT kosten zijn verder buiten beschouwing gelaten.

Openbaar Groen	2022	2023	2024	2025
<i>Klein & groot onderhoud</i>	€ 2.912.000	€ 2.912.000	€ 2.912.000	€ 2.912.000
<i>Kernbeheer</i>	€ 230.000	€ 218.000	€ 218.000	€ 218.000
<i>Investerings</i>	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

9.7.2 Afschrijvingstermijnen

Investerings met betrekking tot openbaar groen worden in Hollands Kroon in principe niet gekapitaliseerd. Voor de volledigheid zijn in onderstaand overzicht de gehanteerde afschrijvingstermijnen weergegeven.

Omschrijving	Termijn
<i>Groenvoorziening (aanleg)</i>	25 jaar
<i>Groenvoorziening (reconstructie)</i>	15 jaar

9.8 Knelpunten en risico's

Door de iepziekte en de essentaksterfte zullen ook de komende jaren nog flink wat bomen verdwijnen. Daarbij is de kans aanwezig dat, in het kader van de wet natuurbescherming, een herplantingsplicht door het bevoegd gezag (Provincie / OD-NHN) kan worden opgelegd voor verwijderde bomen in het buitengebied.

In het kader van klimaatsverandering zullen ook andere ziektes en plagen de komende jaren de kop opsteken. Een goed voorbeeld is de eikenprocessierups. Dit is momenteel echter nog geen groot probleem in Hollands Kroon. Andere problemen zijn de opkomst van invasieve exoten zoals de Reuzenberenklauw en de Japanse Duizendknoop. Ook hiervan is de verwachting dat deze soorten de komende jaren sterk in aantal zullen toenemen.

9.9 Ontwikkelingen

Nu en in de toekomst spelen vooral klimaatadaptatie en duurzaamheid een belangrijke rol. Door de verdere toename van extreme weersomstandigheden (piekbuien, hittestress) wordt het steeds belangrijker om hiermee rekening te houden bij de inrichting en het onderhoud van het openbaar groen om de woonomgeving leefbaar te houden. Ook de verdere uitrol naar een circulaire economie en het verhogen van de biodiversiteit speelt hierbij een grote rol, bijvoorbeeld door het hergebruik van vrijkomend groen (maaisel, snoeiafval) en het toepassen van ecologisch beheer.

Nieuw speeltoestel bij Lutjestrans

10 Speelplaatsen en terreinmeubilair

10.1 Algemeen

Functioneel en goed onderhoud van speelplaatsen en terreinmeubilair draagt bij aan een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving. Onder speelplaatsen en terreinmeubilair wordt verstaan:

- Speelplaatsen (toestellen, valondergronden, skatebanen, trapveldjes).
- Jongerenontmoetingsplekken.
- Banken, picknicktafels en afvalbakken.

10.2 Resultaat

In de periode 2018-2021 zijn de volgende resultaten behaald:

- Het complete areaal is volgens de bijbehorende kaders en richtlijnen onderhouden.
- Er is sinds 2019 jaarlijks een vervangingsbudget van € 50.000 voor speeltoestellen beschikbaar.
- Er zijn 11 bestaande speelplekken gerenoveerd.
- Er zijn 11 nieuwe speelplekken gerealiseerd.
- Het aantal afvalbakken (incl. hondenpoepbakken) is met ca. 100 st. uitgebreid.
- Er is nauw samengewerkt met de inwoners bij de realisatie en renovatie van de diverse speelplekken.

In de periode 2022-2025 is het doel om de volgende resultaten behalen:

- Het complete areaal is volgens de bijbehorende kaders en richtlijnen onderhouden.
- Er zijn minimaal 8 bestaande speelplekken gerenoveerd.
- De skatebanen in Nieuwe Niedorp en Anna Paulowna zijn gerenoveerd.
- Er is samen met de inwoners invulling gegeven aan de realisatie van nieuwe speelplekken en de renovatie van bestaande speelplekken.

10.2.1 Aandachtspunten

In Hollands Kroon is geen apart speelbeleid opgesteld. Er wordt vooral ingezet om de lokale wensen van inwoners te faciliteren. Uit praktisch oogpunt gelden er enkele kaders om een afweging te maken hoe een bepaald burgerinitiatief kan worden gefaciliteerd. Deze zijn hieronder beknopt weergegeven.

10.3 Kaders

10.3.1 Wettelijk kader

Attractiebesluit

De wettelijke verplichting voor de veiligheid van speeltoestellen is in het bijzonder geregeld in het 'Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen' en diverse Europese Normen. In het Attractiebesluit zijn de wettelijke bepalingen voor aansprakelijkheid en veiligheid vastgelegd. Bij een ongeval door een gebrek aan het speeltoestel is de eigenaar van het speeltoestel altijd als eerste aansprakelijk. Deze verantwoordelijkheid is volgens en aanvullend op de risicoaansprakelijkheid die wordt omschreven in het Burgerlijk Wetboek.

Aansprakelijkheid

De eigenaar van een speeltoestel moet kunnen aantonen dat alles in het werk is gesteld om de veiligheid te waarborgen. Het Attractiebesluit zorgt hiermee voor een onderhoudskader en minimaal onderhoudsniveau. De veiligheid is geborgd, gezien het Attractiebesluit, als deze handelingen zo vaak als nodig worden uitgevoerd. Als een speeltoestel op gemeentelijke grond wordt geplaatst door bijvoorbeeld een particulier, school of speeltuinvereniging, wordt de gemeente juridisch eigenaar. De gemeente kan bij ongevallen met speeltoestellen in de openbare ruimte dus altijd (mede) aansprakelijk worden gesteld.

10.3.2 Beleidskader

Omgevingsvisie Hollands Kroon

In de omgevingsvisie wordt niet iets specifiek genoemd over speelplaatsen en terreinmeubilair. Over het algemeen kan aansluiting worden gezocht op de uitgangspunten met betrekking tot groen. Dit betekent dat speelplaatsen duurzaam en eenduidig worden ingericht, doelmatig worden onderhouden en er maximale ruimte is voor zelfbeheer. Dit betekent bijvoorbeeld dat de keuze voor materialen eenduidig en duurzaam moet zijn en dat verbinding moet worden gezocht bij de wensen van de directe bewoners.

10.4 Normen en richtlijnen

De technische eisen die worden gesteld aan aanleg en onderhoud zijn vastgelegd in het Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR). Hieronder staan de belangrijkste eisen uit de HIOR:

- Alle toestellen moeten voldoen aan de geldende wetgeving.
- Toestellen zonder keurmerk moeten apart gekeurd worden.
- Toestellen met een brede leeftijds categorie hebben de voorkeur.
- Daarnaast moeten de speeltoestellen en de bijbehorende valondergronden voldoen aan bepaalde wettelijke normen zoals NEN-EN 1176 en 1177.

10.5 Kwantiteit en kwaliteit

10.5.1 Kwantiteit

In onderstaande tabel is het areaal aan speelplaatsen en terreinmeubilair weergegeven. De verschillen tussen 2017 en 2021 zijn grotendeels te verklaren omdat het beheersysteem in 2017 nog niet volledig was bijgewerkt. De tabel laat overigens wel duidelijk zien dat het aantal objecten de afgelopen 4 jaar duidelijk is toegenomen.

<i>Speelplaatsen en terreinmeubilair</i>	<i>areaal 2017</i>	<i>areaal 2021</i>
<i>Speelplaatsen en JOP's</i>	<i>142 st.</i>	<i>124 st.</i>
<i>Speeltoestellen</i>	<i>587 st.</i>	<i>758 st.</i>
<i>Banken</i>	<i>397 st.</i>	<i>413 st.</i>
<i>Afvalbakken (incl. hondenpoepbakken)</i>	<i>491 st.</i>	<i>579 st.</i>

10.5.2 Kwaliteit

De tabel hieronder geeft een indicatie van de huidige kwaliteit van de speeltoestellen en het straatmeubilair.

<i>Speelplaatsen en terreinmeubilair</i>	<i>2017</i>	<i>2021</i>	<i>2017</i>	<i>2021</i>	<i>2017</i>	<i>2021</i>
<i>Speeltoestellen (incl. valondergr.)</i>	20 %	45 %	50 %	40 %	30 %	15 %
<i>Banken</i>	25 %	40 %	50 %	45 %	25 %	15 %
<i>Afvalbakken</i>	80 %	80 %	15 %	15 %	5 %	5 %

10.6 Onderhoud

10.6.1 Schoon

Speeltoestellen en banken worden één keer per jaar schoon gemaakt door Progroen & Milieu.

10.6.2 Heel en veilig

De speeltoestellen worden jaarlijks geïnspecteerd door een gespecialiseerd bedrijf. Op basis van deze inspectie en door eigen visuele controles voeren twee gespecialiseerde collega's van het beheerteam het noodzakelijke onderhoud uit of schakelen daarvoor een gespecialiseerd bedrijf in. Van iedere inspectie wordt een aantekening gemaakt in het beheersysteem. Als uit een inspectie blijkt dat een toestel onveilig is en niet meer kan worden gerepareerd wordt het toestel in principe vervangen of verwijderd.

10.6.3 Vervangingen

Speeltoestellen, banken en afvalbakken hebben volgens ervaringscijfers een theoretische levensduur van vijftien jaar. Momenteel worden er ieder jaar 2 speelplaatsen gerenoveerd. Renovatie van speelplaatsen en het vervangen van oude (en afgeschreven) afzonderlijke speeltoestellen vindt in principe altijd plaats in overleg met de omgeving.

10.6.4 Meldingen

Via onderstaand overzicht is zichtbaar hoeveel meldingen er sinds 2017 op het gebied van speelplaatsen en terreinmeubilair zijn binnen gekomen. Zoals eerder aangegeven is het doel minder meldingen omdat dit verband houdt met een mindere kwaliteitsbeleving van de inwoners. Vooralsnog blijft het aantal meldingen op gebied van speelplaatsen en terreinmeubilair redelijk stabiel.

<i>Jaartal</i>	<i>Aantal meldingen</i>
<i>2017</i>	<i>345 st.</i>
<i>2018</i>	<i>567 st.</i>
<i>2019</i>	<i>355 st.</i>
<i>2020</i>	<i>374 st.</i>
<i>2021</i>	<i>358 st.</i>

Nieuwe picknickbank langs de Hippolytushoeverweg (bron: Cyclomedia Technology B.V.)

10.7 Financiën

10.7.1 Budget

De budgetten voor klein en groot onderhoud evenals de investeringsbudgetten zijn gebaseerd op de begroting van 2022. In onderstaande tabel zijn de budgetten voor de komende vier jaar weergegeven. De plankosten en kosten voor voorbereiding, administratie en toezicht (VAT kosten) zijn niet verder opgenomen in dit onderdeel.

<i>Speelplaatsen & terreinmeubilair</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>	<i>2025</i>
<i>Klein & groot onderhoud</i>	€ 86.000	€ 86.000	€ 86.000	€ 86.000
<i>Investerings</i>	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000

(De kapitaallasten, overheadkosten en personeelslasten zijn hierin buiten beschouwing gelaten)

10.7.2 Afschrijvingstermijnen

In de beleidsnota activeren en afschrijven gemeente Hollands Kroon 2018 worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd voor speeltoestellen en straatmeubilair.

<i>Omschrijving</i>	<i>Termijn</i>
<i>Speelterreinen (aanleg)</i>	<i>25 jaar</i>
<i>Speelwerktuigen (speeltoestellen / valondergronden)</i>	<i>20 jaar</i>
<i>Hekwerken</i>	<i>15 jaar</i>
<i>Straatmeubilair (banken en afvalbakken)</i>	<i>10 jaar</i>

10.8 Knelpunten en risico's

In de huidige begroting is een onderhoudsbudget van € 86.000 en een investeringsbudget van € 50.000 opgenomen voor het vervangen van speeltoestellen. Dit bedrag is gezien het aantal objecten in dit kader gering. Zeker nu duidelijk is dat de skatebanen in Niedorp en Anna Paulowna de komende periode aan groot onderhoud toe zijn. Voor de renovatie van deze skatebanen is in de begroting van 2022 voorlopig een investeringsbedrag van € 100.000,- opgenomen.

Er is ook geen officieel budget voor het vervangen van banken en afvalbakken. Dit wordt nu vaak vanuit het onderhoudsbudget of het budget van kernbeheer bekostigd.

10.9 Ontwikkelingen

Het is op dit moment onduidelijk of het huidige aanbod aan speelplaatsen, banken en afvalbakken aansluit bij de wens van de inwoners. Daar ligt wellicht een taak bij kernbeheer om in groter verband per kern te kijken welke behoefte er op dit vlak is.

Vervangen van een beschoeiing in Wieringerwerf

11 Water

11.1 Inleiding

Het beheer van het gemeentelijk oppervlaktewater speelt een belangrijke rol in het complete watersysteem in Hollands Kroon. Het goed kunnen aan- en afvoeren van water is essentieel voor een agrarisch gebied welke voor het grootste deel onder NAP ligt. Daarnaast speelt het oppervlaktewater ook een belangrijke rol bij de waardering van de leefomgeving. Water bestaat op hoofdlijnen uit oppervlaktewater (vijvers, watergangen, sloten en greppels) beschoeiingen en duikers.

11.2 Resultaat

In de periode 2018-2021 zijn de volgende resultaten behaald:

- Het beheer van het stedelijk water is per 1-1-2020 overgedragen aan het HHNK.
- Het reguliere onderhoud aan de sloten is uitgevoerd volgens de eisen van het HHNK.
- De sloten in het buitengebied van Wieringen en Anna Paulowna zijn gebaggerd.
- Er wordt uitvoering gegeven aan het vervangingsplan beschoeiingen.
- Er wordt uitvoering gegeven aan het reduceren van blauwalg bij het Lutjestrand.
- Het meerjarenonderhoudsplan baggeren is geactualiseerd.

In de periode 2022-2025 is het doel om de volgende resultaten behalen:

- Meerjarenonderhoudsplan baggeren is uitgevoerd volgens planning.
- Meerjarenonderhoudsplan beschoeiingen is uitgevoerd volgens planning.
- Alle (gemeentelijke) duikers zijn in het beheersysteem opgenomen.
- Alle (gemeentelijke) beschoeiingen in het buitengebied zijn in het beheersysteem opgenomen.

11.3 Kadern

11.3.1 Wettelijk kader

Waterwet

Het kader voor gemeentelijk waterbeheer is vastgelegd in de Waterwet. In deze wet zijn zaken vastgelegd met betrekking tot waterkwaliteit, waterkwantiteit en de veiligheid. De zorg voor deze onderdelen ligt voornamelijk bij de Rijksoverheid, Provincie en het Hoogheemraadschap. Het reguliere beheer van gemeentelijke sloten en watergangen ligt bij de betreffende gemeente.

Kaderrichtlijn Water

De Europese Unie heeft schoon water hoog in het vaandel. Om deze reden heeft zij de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) opgesteld. De KRW is een milieुरichtlijn. Uiterlijk 2027 moeten alle Europese lidstaten voldoen aan strengere normen met betrekking tot de kwaliteit van water. Het einddoel is om in 2027 de wateren nog schoner te hebben met een nog rijker planten- en dierenleven.

Regelgeving Hoogheemraadschap

Het Hoogheemraadschap Noord Hollands Noorderkwartier (HHNK) is hoofdverantwoordelijk voor het waterbeheer in de Kop van Noord-Holland. Zij heeft diverse regels opgesteld waaraan ook de gemeente Hollands Kroon aan moet voldoen. Deze regels zijn vastgelegd in de Keur. In de Keur staat beschreven wat wel en niet mag in, op en rond water. In de Keur is ook vastgelegd waarvoor een vergunning van het Hoogheemraadschap noodzakelijk is.

Legger

De legger van het HHNK geeft van alle wateren aan hoe breed en hoe diep de watergangen moeten zijn. Ook staat er in de legger wie voor welk onderhoud verantwoordelijk is. De gegevens worden onder andere gebruikt bij de schouw. Bij de jaarlijkse najaarsschouw medio oktober controleert het Hoogheemraadschap of de watergang voldoet aan de gestelde eisen door middel van een visuele inspectie. Ook vindt er eens in de vijf tot tien jaar een baggerschouw plaats om te kijken of de sloot nog voldoet aan de vereiste waterdiepte.

11.3.2 Beleidskader

Omgevingsvisie

Op het gebied van water wordt in de omgevingsvisie gestreefd naar een doelmatig beheer en naar een gezond en duurzaam watersysteem. Bij het onderhoud van watergangen dient daarbij niet alleen rekening te worden gehouden met de waterhuishoudkundige taak (peilbeheer), maar ook met de waterkwaliteit en de ecologische functie. Daardoor kunnen de watergangen voldoende water blijven afvoeren en leidt de sliblaag niet tot lage zuurstofconcentraties in het water of tot te veel groei van waterplanten.

In het kader van participatie is het streven dat inwoners zoveel mogelijk worden betrokken bij het schoonhouden van de watergangen, vooral met betrekking tot (zwerf)vuil.

Afstemming met het HHNK vindt plaats op zowel de planvorming van projecten, de uitvoering van projecten, als het beheer en onderhoud.

Meerjarenonderhoudsplan Baggeren 2021-2030

Zoals beschreven in de legger van het Hoogheemraadschap heeft de gemeente Hollands Kroon de verplichting om haar watergangen op de juiste diepte te houden. Om aan deze verplichting te kunnen voldoen is in 2021 het meerjarenonderhoudsplan baggeren (2021-2030) geactualiseerd. In dit plan is opgenomen welke watergangen door de gemeente worden onderhouden en wat de kosten hiervan zijn van 2021 tot 2030. Deze kosten zijn ondergebracht in de egalisatiereserve baggeren.

Overname stedelijk water Hoogheemraadschap

Sinds 1 januari 2020 wordt het overgrote deel van het water binnen de bebouwde kom van de gemeente Hollands Kroon onderhouden door het Hoogheemraadschap. Het gaat hierbij uitsluitend om het beheer en onderhoud van het stedelijk water en peil-regulerende kunstwerken. De gemeente is en blijft verantwoordelijk voor de oeverbeschoeiing en de overige kunstwerken, zoals bruggen en duikers. De

sloten in het buitengebied, voornamelijk de sloten langs de gemeentelijke polderwegen, zijn en blijven voor rekening van Hollands Kroon.

11.4 Onderhoud

Het beleid is in eerste instantie puur gericht om te voldoen aan de wettelijke kaders en eisen van het HHNK. Hieruit komen de volgende beleidsuitgangspunten:

- De legger van het HHNK vormt de basis voor het uit te voeren onderhoud.
- Alle gemeentelijke watergangen worden jaarlijks geschoond om te voldoen aan de najaarschouw.
- Knelpunten en calamiteiten worden zo snel mogelijk opgelost.
- Gemeentelijke watergangen worden uitsluitend gebaggerd om te voldoen aan de legger.
- Duikers worden in principe gelijktijdig gereinigd met baggerwerkzaamheden.
- Beschoeiingen worden vervangen op basis van het vervangingsplan.
- Bij voldoende ruimte heeft een natuurvriendelijke oever de voorkeur t.o.v. een beschoeiing.

11.5 Normen en richtlijnen

Normen en richtlijnen met betrekking tot het beheer en onderhoud van water zijn in principe vastgelegd in de Keur en de legger van het Hoogheemraadschap. Verdere eisen vanuit de gemeente zijn vastgelegd in het Handboek Inrichting Openbare Ruimte. Hieronder zijn de belangrijkste punten opgesomd:

- Vrijkomende bagger in het buitengebied altijd ter plaatse verwerken.
- Vrijkomende bagger niet in of over ecologische bermen verwerken.
- Als er geen ruimte is en/of de bagger is verontreinigd; bagger afvoeren.
- Vrijkomende bagger in het stedelijk gebied altijd afvoeren.

11.6 Kwantiteit en kwaliteit

11.6.1 Kwantiteit

In de onderstaande tabel is het areaal met betrekking tot water weergegeven (peiljaar 2021) waarvoor de gemeente onderhoudsplichtig is.

<i>Water</i>	<i>2021</i>
<i>Water stedelijk gebied</i>	<i>13 km.</i>
<i>Water buitengebied*</i>	<i>477 km.</i>
<i>Beschoeiing stedelijk gebied</i>	<i>37 km.</i>
<i>Beschoeiing buitengebied (indicatief)</i>	<i>20 km.</i>
<i>Duikers</i>	<i>onbekend</i>

* (incl. 47 km. aan dijksloten waarvan het baggeronderhoud hoort bij het HHNK)

11.6.2 Kwaliteit

De doorstroming (najaar schouw - 1x per jaar) en waterdiepte (baggerschouw - 1x per 10 jaar) worden door het Hoogheemraadschap gecontroleerd. Dit zijn momentopnames waarbij geldt dat eventuele gebreken worden opgelost binnen de daarvoor gestelde termijn.

De kwaliteit van de gemeentelijke beschoeiing is in 2018 geïnventariseerd. De gemeente heeft binnen de bebouwde kom ongeveer 37 km. aan beschoeiing in beheer waarvan ongeveer de helft (18 km.) als slecht tot matig is geclassificeerd. In 2020 is hiervoor de komende 10 jaar geld beschikbaar gesteld om de slechte beschoeiingen te vervangen.

Openbaar zwemwater

In Hollands Kroon liggen een drietal openbare zwemplekken; het Zuiderstrand in Den Oever, het Lutjestrand in Westerland en de Lage Dijk in Anna Paulowna. Het water bij deze zwemplekken wordt gedurende het zwemseizoen gecontroleerd door het HHNK. Bij een eventuele verontreiniging (bijv. blauwalg) volgen er maatregelen, bijvoorbeeld een advies om niet meer te zwemmen.

11.7 Onderhoud

11.7.1 Strategie

De basis van het slootonderhoud is gebaseerd op de eisen van het Hoogheemraadschap. Ook de gemeente Hollands Kroon heeft de plicht om haar sloten jaarlijks te laten voldoen aan de najaarsschauw. Daarnaast wordt er uitvoering gegeven aan het meerjarenonderhoudsplan baggeren en worden de slechte beschoeiingen vervangen op basis van het vervangingsplan beschoeiingen. Het onderhoud duikers vindt plaats op basis van meldingen. Of een duiker dan wel of niet moet worden vervangen is veelal maatwerk.

11.7.2 Schoon

Op het gebied van schoon geldt eigenlijk vooral het verwijderen van (drijf)vuil, kadavers en dode vissen in de sloten. Binnen de bebouwde kom is dit een taak van het Hoogheemraadschap. Zij voeren een keer per jaar een schoonmaakronde uit en komen ook in actie om grotere aantallen kadavers of dode vissen op te ruimen. Incidentele meldingen op dit vlak (een enkele dode vogel of grote vis) worden opgelost door het eigen meldingenteam.

11.7.3 Heel

Onder heel vallen diverse maatregelen die hieronder kort zijn toegelicht.

Klein onderhoud

Het jaarlijkse onderhoud van watergangen betreft vooral de maaironde in oktober om te voldoen aan de eisen van de Keur. Tijdens de najaarsschauw controleert het HHNK of de gemeentelijke sloten voldoen aan de eisen. Een eventuele schouwovertreiding dient binnen een bepaalde termijn te zijn opgelost.

Groot onderhoud

Groot onderhoud vindt eens per zeven tot tien jaar plaats. Hieronder valt vooral het baggeren van de watergangen welke worden uitgevoerd op basis van het meerjarenonderhoudsplan baggeren.

Vervangingen

Vervangingsonderhoud speelt vooral voor beschoeiingen, welke een levensduur hebben van twintig tot zestig jaar, afhankelijk van het soort materiaal dat is toegepast. Voor de beschoeiingen binnen de bebouwde kom is een vervangingsplan beschikbaar waar momenteel uitvoering aan wordt gegeven. Voor beschoeiingen in het buitengebied vindt er vernieuwing plaats als de veiligheid in het geding is. Duikers worden in principe vervangen als ze niet meer goed functioneren en/of zijn afgeschreven.

11.8 Financiën

11.8.1 Budget

De budgetten voor klein en groot onderhoud evenals de investeringsbudgetten zijn gebaseerd op de begroting van 2022. In onderstaande tabel zijn de budgetten voor de komende vier jaar weergegeven. Het jaarlijks uitmaaien van sloten en watergangen valt onder klein onderhoud. Het baggeren van watergangen valt onder groot onderhoud. Investerings gelden voor het vervangen van beschoeiingen. De plankosten en kosten voor voorbereiding, administratie en toezicht (VAT kosten) zijn niet verder opgenomen in dit onderdeel.

<i>Water</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>	<i>2025</i>
<i>Klein onderhoud</i>	€ 313.000	€ 313.000	€ 313.000	€ 313.000
<i>Baggeren (groot onderhoud)</i>	€ 275.000	€ 275.000	€ 275.000	€ 275.000
<i>Investerings (verv. beschoeiing)</i>	€ 600.000	€ 600.000	€ 600.000	€ 600.000

(De kapitaallasten, overheadkosten en personeelslasten zijn hierin buiten beschouwing gelaten)

11.8.2 Afschrijvingstermijnen

In de beleidsnota activeren en afschrijven gemeente Hollands Kroon 2018 worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd voor water gerelateerde zaken.

<i>Omschrijving</i>	<i>Termijn</i>
<i>Waterwerken (aanleg)</i>	<i>40 jaar</i>
<i>Waterwerken (reconstructies)</i>	<i>15 jaar</i>

Aanleg van een nieuwe steiger bij het Lutjestrand

11.9 Knelpunten en risico's

Momenteel zijn alle duikers en de beschoeiing in het buitengebied waar de gemeente voor verantwoordelijk is nog niet goed in beeld. De komende jaren zullen de van belang zijnde gegevens van deze onderdelen in het beheersysteem worden gezet. Het reguliere onderhoud van deze onderdelen is financieel gezien in principe geborgd binnen de bestaande onderhoudsbudgetten.

Op enkele locaties in het buitengebied is er sprake van onstabiele slootkanten. Dat heeft waarschijnlijk te maken met de extreme droogte van de afgelopen jaren gecombineerd met graafwerkzaamheden in de naastgelegen berm. Om afkalving van het sloottalud te voorkomen is de enige oplossing om ter plekke een beschoeiing aan te brengen.

De waterafvoer in en rondom Anna Paulowna vormt een knelpunt waardoor bij veel regenval het waterpeil in diverse waterlopen erg hoog wordt. De gemeente kijkt samen met het Hoogheemraadschap naar oplossingen om de problemen te reduceren.

Op financieel vlak zijn er met betrekking tot het reguliere beheer en onderhoud van de gemeentelijke watergangen op dit moment geen noemenswaardige knelpunten en risico's. Het budget voor regulier (maai)onderhoud en het baggeren van de watergangen is op dit moment voldoende en er is budget beschikbaar om tot 2030 slechte beschoeiingen te vervangen.

11.10 Ontwikkelingen

Nu en in de toekomst spelen vooral klimaatadaptatie en duurzaamheid een belangrijke rol in het beheer én de ontwikkeling van het watersysteem. Bij toename van extreme weersomstandigheden (piekbuien, hittestress) zal het oppervlaktewater in de nabije toekomst een belangrijke rol gaan spelen om de woonomgeving leefbaar te houden, vooral bij de opvang van overtollig regenwater. Dit is verder ook uitgewerkt in het gemeentelijk rioleringsplan en vormt een belangrijk uitgangspunt bij het beleid van het Hoogheemraadschap.

Boten in de haven van Den Oever

12 Havens

12.1 Algemeen

Hollands Kroon is momenteel eigenaar van zes havens. Dit zijn twee werkhavens (Den Oever en Oude Zeug) die vooral een economische functie hebben en vier jachthavens (De Haukes, Middenmeer, Kolhorn en Nieuwe Niedorp) die vooral een recreatieve functie hebben. Per haven is het beheer en onderhoud verschillend geregeld. Hieronder is dit kort toegelicht.

12.1.1 Werkhaven Den Oever

De haven Den Oever is in 1995 overgedragen van Rijkswaterstaat naar de toenmalige gemeente Wieringen en haar rechtsopvolger Hollands Kroon. De vissershaven heeft een moderne visafslag en is ook van groot belang voor recreatie en toerisme rond de Waddenzee. De haven is de afgelopen jaren grondig gerenoveerd. De dijk bij de haven is versterkt en er vinden momenteel nog diverse ontwikkelingen plaats in het kader van de werkzaamheden aan de Afsluitdijk.

12.1.2 Werkhaven Oude Zeug

Deze werkhaven ligt tussen Medemblik en Den Oever en is van oorsprong aangelegd voor de ontginning van de Wieringermeerpolder (1928). Tot 2005 werd de haven intensief gebruikt voor onder andere de afvoer van suikerbieten. Het gemeentelijk deel van de Oude Zeug staat op de nominatie om te worden verkocht aan een private partij.

12.1.3 Jachthaven De Haukes

Jachthaven de Haukes telt ongeveer tweehonderdvijftig ligplaatsen. Net als Den Oever is ook deze haven in 1995 overgedragen van Rijkswaterstaat naar de gemeente. Het beheer van de haven is ondergebracht bij Watersportvereniging Amstelmeer (noordelijk deel) en de Marine Watersport Vereniging (zuidelijk deel). In 2020 en 2021 zijn de damwanden en diverse kleinere waterbouwkundige objecten vervangen.

12.1.4 Jachthaven Kolhorn

De jachthaven in Kolhorn bestaat uit een lange aanlegsteiger langs de West-Friese Omringdijk welke plaats biedt aan ongeveer honderdvijftig boten. De steiger is in eigendom van de gemeente, het water van de provincie Noord-Holland en de aangrenzende dijk van het Hoogheemraadschap. Het beheer van de haven is sinds 2015 ondergebracht bij de Stichting Watertoerisme Kolhorn.

12.1.5 Jachthaven Middenmeer

Jachthaven Middenmeer is gesitueerd langs de Wieringerwerfvaart en de Sloopvaart in Middenmeer. Er zijn in totaal ongeveer honderd ligplaatsen. Aanlegsteigers en toebehoren zijn in eigendom van de gemeente. Het water is in eigendom van het Hoogheemraadschap en de Provincie Noord-Holland. Het beheer van de haven is belegd bij Stichting Jachthaven Middenmeer. De haven is in 2016 grotendeels gerenoveerd.

Jachthaven de Rijd in Nieuwe Niedorp (bron: Cyclomedia Technology B.V.)

12.1.6 Aanlegsteiger De Rijd (Nieuwe Niedorp)

Dit is een passantenhaven welke is gelegen langs het water de Rijd in Nieuwe Niedorp. De aanlegsteiger biedt ruimte voor ongeveer 8 boten. Het beheer wordt momenteel door de gemeente zelf geregeld.

12.2 Resultaat

In de periode 2018-2021 zijn de volgende resultaten behaald:

- Project Waddenpoort in relatie tot haven Den Oever is afgerond.
- Achterstallig onderhoud bij de Haukeshaven is weggewerkt (o.a. vervanging damwanden).

In de periode 2022-2025 is het doel om de volgende resultaten te behalen:

- Beheerplan haven Den Oever is geactualiseerd.
- Werkhaven Oude Zeug is verkocht.

12.3 Kaders

12.3.1 Beleidskader

Omgevingsvisie (2016)

In de Omgevingsvisie staan diverse kaders en ambities die raakvlak hebben met de havens van Hollands Kroon. In de kadernota van 2022 is opgenomen dat de recreatiehavens kunnen worden verzelfstandigd als dit leidt tot een verbetering. Daarnaast zijn er nog andere uitgangspunten uit de omgevingsvisie die hieronder kort worden genoemd:

In Den Oever ruimte bieden voor visserij gerelateerde bedrijven en voor recreatie en toerisme.

- Waar mogelijk meewerken aan het faciliteren van nieuwe boothellingen t.b.v. sportvisserij.
- Versterken recreatieve functies Amstelmeer.
- Het Amstelmeerkanaal aansluiten op de vaarweg Den Oeversche Vaart nabij de Stontelerschutsluis.
- Vaarroute Amstelmeer van en naar het IJsselmeer realiseren.
- Het Visjagersgaatje, nabij Den Oever, op diepte brengen.
- Fiets-, wandel- en vaarroutes worden verbeterd en waar nodig aangelegd.
- Stimuleren van waterrecreatie om een waterrecreatiegebied van betekenis te worden.

Haven- en havengeldverordening (2013)

Na de gemeentelijke fusie zijn in 2013 de haven- en havengeldverordeningen geharmoniseerd. In deze verordeningen staan de wettelijke en financiële bepalingen beschreven met betrekking tot het beheer van de gemeentelijke havens.

Beheerplan werkhaven Den Oever (2009)

In Den Oever is voor de havens aan de noordkant van de Afsluitdijk (Noorderhaven, Vissershaven en Waddenhaven) al in 2009 een beheerplan opgesteld met een doorkijk tot 2025. Dit beheerplan wordt de komende periode geactualiseerd.

12.4 Normen en richtlijnen

Voor de onderdelen waaruit een haven is opgebouwd (meerpalen, damwanden, steigers e.d.) gelden in principe de normen zoals beschreven in NEN 2767. De vereiste waterdiepte van een haven of bijbehorende vaargeul is meestal bij de waterbeheerder belegd (Provincie of HHNK) of vastgelegd in een aparte afspraak, zoals bij de jachthaven de Haukes.

12.5 Kwantiteit en kwaliteit

Op dit moment is er alleen van de Haukeshaven een gedetailleerde nulmeting aanwezig waar de diverse onderdelen apart zijn geïnventariseerd en beoordeeld. Onderstaande tabel geeft slechts een indicatie van de totale staat van de afzonderlijke havens. Afhankelijk van de verdere toekomst van de havens zal worden bepaald of aanvullend onderzoek naar de conditie van de haven nodig blijkt.

Locatie	Kwaliteit 2017	Kwaliteit 2021
Werkhaven Den Oever	redelijk	goed
Werkhaven Oude Zeug*	slecht	slecht
Jachthaven Middenmeer	goed	goed
Aanlegsteiger De Rijd	redelijk	redelijk
Jachthaven Kolhorn	redelijk	redelijk
Jachthaven De Haukes	matig	goed

12.6 Onderhoud

12.6.1 Werkhaven Den Oever

De werkzaamheden rond de werkhaven van Den Oever in combinatie met de dijkverhoging is nagenoeg afgerond. Komende periode zal er een nieuw beheerplan voor de haven worden opgesteld.

12.6.2 Werkhaven Oude Zeug

In afwachting op een mogelijke verkoop wordt vooralsnog alleen het hoognodige onderhoud gepleegd aan de Oude Zeug.

12.6.3 Recreatieve jachthavens

Het onderhoud van de recreatieve jachthavens is grotendeels belegd in de overeenkomst tussen de gemeente en de beheerder van de betreffende jachthaven. Het dagelijks beheer en het klein onderhoud liggen normaliter bij de beheerder en het groot onderhoud en vervanging bij de gemeente. Inspecties van de diverse onderdelen zoals damwanden en steigers liggen aan de basis van eventuele renovaties. Vooralsnog is de kwaliteit van de recreatieve jachthavens zodanig dat dit de komende onderhoudsperiode niet aan de orde is.

12.7 Financiën

12.7.1 Budget

De budgetten voor klein en groot onderhoud evenals de investeringsbudgetten zijn gebaseerd op de begroting van 2022. In onderstaande tabel zijn de budgetten voor de komende vier jaar weergegeven. De plankosten en kosten voor voorbereiding, administratie en toezicht (VAT kosten) zijn niet verder opgenomen in dit onderdeel.

<i>Havens</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>	<i>2025</i>
<i>Werkhaven Den Oever</i>	€ 124.000	€ 124.000	€ 124.000	€ 124.000
<i>Werkhaven Oude Zeug</i>	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
<i>Recreatiehavens algemeen</i>	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
<i>Investeringen</i>	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

De kapitaallasten, overheadkosten en personeelslasten zijn hierin buiten beschouwing gelaten.

12.7.2 Afschrijvingstermijnen

Het vervangen van objecten waar een haven uit bestaat, zoals meerpalen, aanlegsteigers en damwanden kan worden beschouwd als een investering. Investerings worden over een bepaalde looptijd lineair afgeschreven. Deze afschrijving plus de betaalde rente vormt de jaarlijkse kapitaallast.

De looptijd waarbinnen een investering wordt afgeschreven wordt bepaald door de verwachte minimale technische levensduur. Afschrijvingstermijnen met betrekking tot havens vallen onder waterwerken.

<i>Materiële vaste Activa</i>	<i>Betreft</i>	<i>Termijnen</i>
<i>Waterwerken</i>	<i>Aanleg</i>	<i>40 jaar</i>

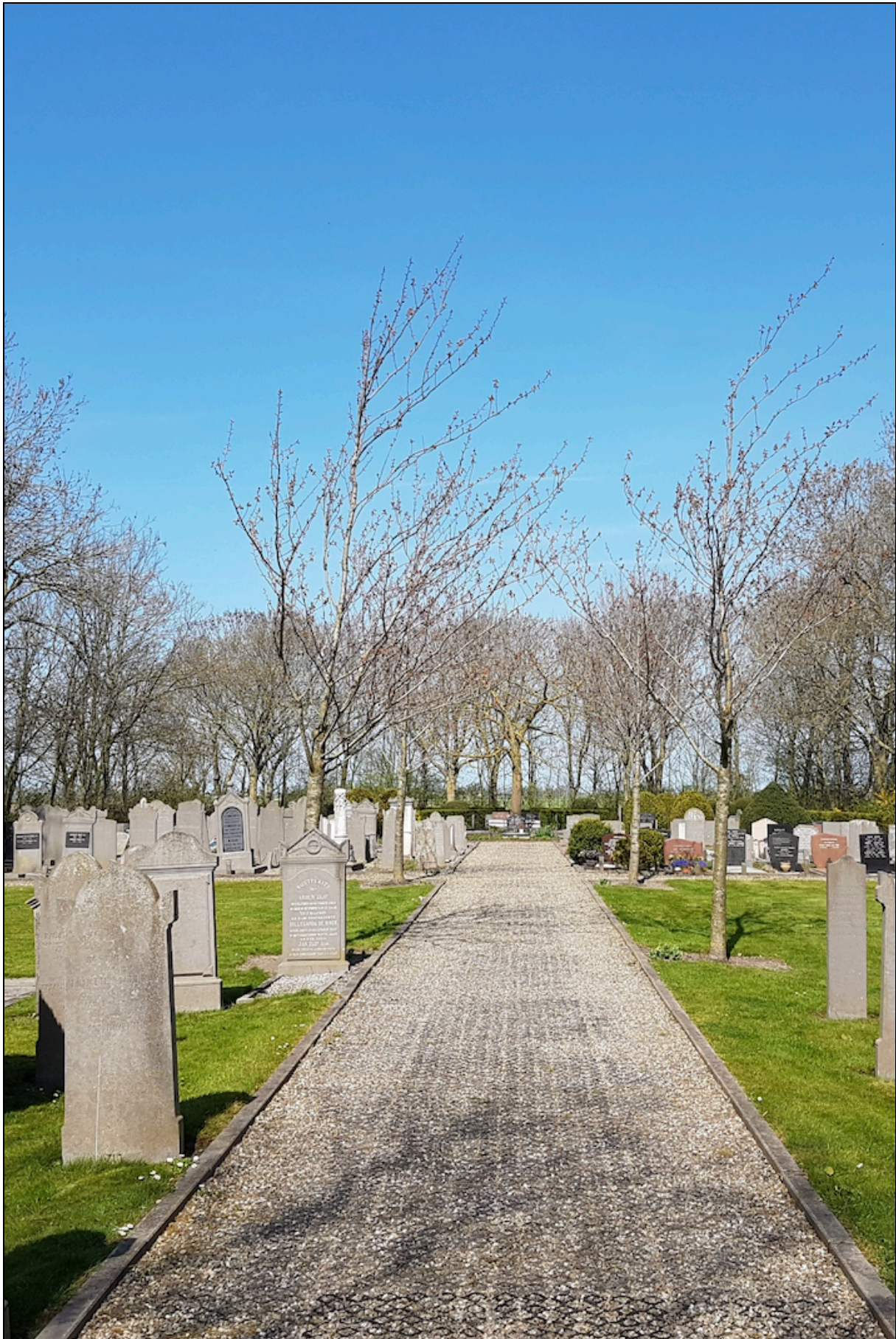
12.8 Knelpunten en risico's

Momenteel is er voor de haven van Den Oever nog geen actueel beheerplan. Het doel is dat deze de komende periode wordt opgesteld.

De gemeente pacht het water bij de havens van Kolhorn en Middenmeer van de Provincie Noord-Holland en het Hoogheemraadschap. De kans is reëel dat de pachtsom de komende jaren sterk zal stijgen. Dit heeft mogelijk gevolgen voor beide stichtingen die deze havens beheren.

12.9 Ontwikkelingen

Behalve het reguliere beheer en onderhoud zijn er op dit moment voor de komende jaren geen speciale ontwikkelingen te melden op het gebied van de havens. Het e

Begraafplaats Barsingerhorn

13 Begraafplaatsen

13.1 Inleiding

Hollands Kroon telt elf openbare begraafplaatsen zoals weergegeven in onderstaande tabel.

<i>Openbare begraafplaats</i>	<i>Straat / locatie</i>
<i>Anna Paulowna</i>	<i>Middenweg</i>
<i>Wieringerwaard</i>	<i>Iepenlaan</i>
<i>Middenmeer</i>	<i>Kerkhoflaan</i>
<i>Hippolytushoef</i>	<i>Zandburen</i>
<i>Hippolytushoef</i>	<i>Kerkplein</i>
<i>Stroe</i>	<i>Stroeërweg</i>
<i>Winkel</i>	<i>Dorpsstraat</i>
<i>Nieuwe Niedorp</i>	<i>Dorpsstraat</i>
<i>Kolhorn</i>	<i>Waardpolderhoofdweg</i>
<i>Oude Niedorp</i>	<i>Dorpsstraat</i>
<i>Barsingerhorn</i>	<i>Heerenweg</i>

Het beheer van deze openbare begraafplaatsen is van oudsher een gemeentelijke taak. Op een begraafplaats kan tegen een bepaald tarief een graf worden gehuurd. Van deze inkomsten wordt in principe het beheer en onderhoud van de begraafplaatsen bekostigd. Naast het reguliere onderhoud van het groen, de paden en de diverse objecten valt hieronder ook het begraven zelf.

13.2 Resultaat

In de afgelopen beheerperiode (2018-2021) zijn de volgende resultaten behaald:

- De begraafplaatsen zijn grotendeels op kwaliteit A onderhouden.
- Van iedere begraafplaats is de kwantiteit en kwaliteit in beeld gebracht.
- Er is een onderzoek verricht naar de kostendekkendheid van de begraafplaatsen.
- De begraafplaats Winkel is gerenoveerd (paden, drainage, hoogteligging).

In de periode 2022-2025 is het doel de volgende resultaten te behalen:

- De begraafplaatsen zijn op kwaliteit A onderhouden.
- Open grond op de begraafplaatsen is grotendeels beplant met vaste planten of kruidenrijk gras.
- Het hekwerk op de begraafplaats Stroe is vervangen.
- Er is een lijst samengesteld van historische graven en deze worden in eigen beheer onderhouden.
- Er is een plan gemaakt om de begraafplaatsen ook te laten functioneren als gedenkpark.

13.3 Kaders

13.3.1 Wet op de lijkbezorging

De regelgeving voor begraven en cremieren is vastgelegd in de Wet op de lijkbezorging. De gemeente heeft, als beheerder van begraafplaatsen, de plicht zich te houden aan deze wet. Dit is verder uitgewerkt in een aparte beheersverordening.

13.3.2 Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen Hollands Kroon

Voor de openbare begraafplaatsen is een beheersverordening met bijbehorend uitvoeringsbesluit opgesteld waarin de specifieke regelgeving is vastgelegd die geldt voor de openbare begraafplaatsen in Hollands Kroon.

13.4 Kwantiteit en kwaliteit

De elf openbare begraafplaatsen zijn terreinen die afzonderlijk bestaan uit diverse onderdelen zoals graven, groen, paden, terreinmeubilair en hekwerken. Het onderhoudsniveau is vastgesteld op kwaliteit A. In de tabel hieronder is voor alle begraafplaatsen een indicatie van de kwaliteit weergegeven. Deze kwaliteit is normaliter een optelsom van alle onderdelen waar de begraafplaats uit bestaat. De gegevens hieronder volgen uit een inspectie van de medewerkers van het beheerteam en moeten als een indicatie worden gezien (groen=goed, geel=redelijk en oranje=matig/slecht).

Begraafplaats	Graven	Groen	Paden	Water	Bankjes	Afvalbak	Hekwerk
Anna Paulowna	Geel	Groen	Geel	Groen	Geel	Geel	Geel
Wieringerwaard	Geel	Groen	Geel	Geel	Wit	Geel	Geel
Middenmeer	Geel	Groen	Geel	Wit	Geel	Geel	Geel
Hippolytushoef - Zandburen	Geel	Groen	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel
Hippolytushoef - Kerkplein	Geel	Groen	Geel	Wit	Wit	Wit	Geel
Stroe	Geel	Groen	Geel	Wit	Geel	Geel	Oranje
Winkel	Geel	Groen	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel
Nieuwe Niedorp	Geel	Groen	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel
Kolhorn	Geel	Groen	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel
Oude Niedorp	Geel	Groen	Geel	Geel	Geel	Geel	Geel
Barsingerhorn	Geel	Groen	Geel	Oranje	Geel	Geel	Geel

13.5 Onderhoud

Het onderhoud (schoon en heel) op de begraafplaatsen wordt uitgevoerd door een vast aantal medewerkers van het beheerteam. Zij worden in het groeiseizoen ondersteund door Progroeën & Milieu. Onderhoud aan paden wordt zoveel mogelijk meegenomen binnen bestaande onderhoudscontracten voor verhardingen. Het begraven zelf, evenals het plaatsen van urnen of asverstrooiing, is uitbesteed.

13.6 Financiën

13.6.1 Budget

De budgetten voor klein en groot onderhoud evenals de investeringsbudgetten zijn gebaseerd op de begroting van 2022. In onderstaande tabel zijn de budgetten voor de komende vier jaar weergegeven. De plankosten en kosten voor voorbereiding, administratie en toezicht (VAT kosten) zijn niet verder opgenomen in dit onderdeel.

Begraafplaatsen	2022	2023	2024	2025
Onderhoud	€ 174.000	€ 174.000	€ 174.000	€ 174.000
Begraven / asbestemming	€ 55.000	€ 55.000	€ 55.000	€ 55.000
Vervanging	0	0	0	0

De kapitaallasten, overheadkosten en personeelslasten zijn hierin buiten beschouwing gelaten.

13.6.2 Afschrijvingstermijnen

Het vervangen van diverse objecten op een begraafplaats kunnen worden beschouwd als een investering. In onderstaand overzicht zijn de gehanteerde afschrijvingstermijnen weergegeven zoals die worden gehanteerd door Hollands Kroon.

Materiële vaste Activa	Betreft	Termijnen
Begraafplaatsen	Aanleg	40 jaar
Begraafplaatsen	Uitbreiding	20 jaar
Columbaria, urnenmuren	Aanleg	20 jaar

13.7 Knelpunten en risico's

Mede door de inzet van de medewerkers van het beheerteam is het huidige budget voor onderhoud voldoende om het huidige areaal te kunnen onderhouden en laten voldoen aan de beoogde kwaliteit. In de begroting is een voorziening aanwezig (afkooptommen onderhoud graven) om onvoorziene uitgaven op te vangen. Om deze onvoorziene uitgaven beter in beeld te krijgen is het wenselijk om alle objecten op de begraafplaatsen te inventariseren.

13.8 Ontwikkelingen

Er is een trend gaande dat er steeds minder wordt begraven en steeds meer wordt gecremeerd. Of dit op den duur gevolgen heeft voor de begraafplaatsen in Hollands Kroon is lastig te zeggen. Momenteel wordt er gewerkt aan de realisatie van een overdekt columbarium op de begraafplaats in Nieuwe Niedorp met plaats voor 52 urnen. Wellicht dat dit soort ontwikkelingen in de toekomst een vlucht gaat nemen.

Kunstobject Nieuw Leven van Monique Vink langs de Den Oeverse Vaart

14 Overige objecten

14.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de objecten die niet direct onder een van de voorgaande beheerdisciplines zijn te vatten. Dit zijn:

- Wandel- en fietsroutes
- Openbare kunst en herdenkingsmonumenten
- Bushaltes
- Dijktrappen
- AED's
- Stroomkasten

Hieronder wordt per onderdeel kort toegelicht hoe het beheer is geregeld.

14.2 Fiets- en wandelroutes

Fiets- en voetpaden in eigendom van de gemeente worden met het regulier onderhoud meegenomen. Daarnaast draagt de gemeente bij in de kosten voor het onderhoud van de diverse fiets-, wandel en vaarroutes. Dit is momenteel belegd bij Recreatie Noord-Holland en betreft vooral het onderhoud van bebording en infopanelen. Eventuele extra werkzaamheden, zoals het vervangen van bordjes bij schade of uitbreiding van de route, worden apart verrekend. Hieronder is schematisch weergegeven wat de gemeente Hollands Kroon jaarlijks betaalt aan het beheer en onderhoud van de diverse fiets- en wandelroutes (peiljaar 2021).

<i>Fiets- en wandelroutes</i>	<i>Partner</i>	<i>Kosten Hollands Kroon</i>
<i>Fietsknooppunten en LF-routes</i>	<i>Recreatie Noord-Holland</i>	<i>€ 20.600</i>
<i>Wandelnetwerk NH</i>	<i>Recreatie Noord-Holland</i>	<i>€ 20.200</i>
<i>Sloepennetwerk</i>	<i>Recreatie Noord-Holland</i>	<i>€ 6.550</i>
<i>Toeristische opstapplaatsen (TOP's)</i>	<i>Recreatie Noord-Holland</i>	<i>€ 3.500</i>

14.3 Openbare kunst en herdenkingsmonumenten

In Hollands Kroon staan op dit moment ongeveer 45 kunstobjecten en 5 herdenkingsmonumenten in de openbare ruimte. De huidige staat van deze monumenten is over het algemeen redelijk tot goed. Het regulier beheer en onderhoud is op dit moment belegd bij het beheerteam. Zij controleren jaarlijks de objecten en kijken of er eventueel (klein) onderhoud nodig is.

Sinds 2020 is er structureel € 10.000 in de begroting opgenomen voor het reguliere onderhoud van deze objecten. Bij groot onderhoud of renovatie is er meestal sprake van maatwerk en dient samen met de betreffende kunstenaar en/of specialist te worden gekeken naar de beste oplossing.

Het onderhoud van herdenkingsmonumenten op de begraafplaatsen is inbegrepen bij het beheer van de begraafplaatsen.

14.4 Bushaltes

In Hollands Kroon staan verspreid over de gemeente ongeveer honderdvijftig bushaltes. Deabri's (wachthuisjes) zijn in beheer en eigendom bij de provincie Noord-Holland. Het beheer van de bijbehorende verharding en het terreinmeubilair (afvalbakken, fietsenrekken) ligt bij de gemeente. De afgelopen periode zijn er 42 haltes opgeknapt waarbij onder meer het perron is verhoogd. Het plan is om de komende periode nog eens 41 haltes op te knappen. Hiervoor loopt momenteel een subsidieaanvraag bij de provincie Noord-Holland.

14.5 Dijktrappen

In Kolhorn en Nieuwesluis zijn ongeveer veertig dijktrappen aanwezig die bewoners toegang bieden vanaf de dijk naar hun boot of perceel. In Kolhorn zijn inmiddels de meeste trappen opgeknapt. In Nieuwesluis kampen diverse trappen kampen nog met achterstallig onderhoud. De komende periode wordt samen met de bewoners het nut en noodzaak van deze trappen onderzocht en gekeken wat de financiële gevolgen zijn om achterstallig onderhoud weg te werken.

14.6 AED's

In Hollands Kroon hangen momenteel 83 Automatische Externe Defibrillators (AED's) in de openbare ruimte. Deze zijn sinds 2016 in eigendom van de gemeente. Er is een onderhoudscontract met een derde partij. Zij inspecteren jaarlijks de AED's en voeren de noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden uit. Na gebruik van een AED worden de batterijen en de pads van de betreffende AED vervangen door het meldingenteam.

14.7 Stroomkasten

In de openbare ruimte van Hollands Kroon staan momenteel 23 stroomkasten ten behoeve van evenementen zoals markten en kermissen maar ook voor stroom bij de recreatiehavens (walkasten). De aansluiting op het stroomnet valt onder verantwoordelijkheid van Liander. De stroom van de kasten wordt geleverd door HVC. Het beheer en eigendom ligt bij de gemeente, waarbij het reguliere onderhoud momenteel is belegd bij het beheerteam. In 2021 zijn deze stroomkasten geïnspecteerd. Op basis van deze inspectie wordt momenteel het noodzakelijke onderhoud uitgevoerd zodat alle kasten op korte termijn weer aan de meest recente eisen voldoen.

15 Afvalbeheer

15.1 Inleiding

Afvalbeheer speelt een essentiële rol bij het schoonhouden van de leefomgeving. In dit hoofdstuk wordt beknopt beschreven hoe Hollands Kroon dit heeft geregeld.

15.2 Beleid

De transitie richting een circulaire economie (CE) is in Nederland verwoord in het Rijksprogramma 'Nederland Circulair in 2050'. Het landelijk afvalbeheerplan (LAP3) vervult een rol in de uitvoering van het landelijke CE-programma. LAP3 omarmt een afname van de hoeveelheid (te verbranden) restafval in 2025 tot 30 kg per inwoner. Het Recycleplan 2021 – 2025 Hollands Kroon sluit aan bij de ambities en doelen van de landelijke overheid. Hierin is onder meer opgenomen dat vanaf in 2020 75% van het ingezamelde huishoudelijke afval wordt hergebruikt. In de toekomst wordt gestreefd naar een volledig circulaire economie.

De gemeente is verantwoordelijk voor een drietal afvalstromen:

- Huishoudelijk afval (fijn en grof)
- Afval uit de openbare ruimte
- Zwerfafval

15.2.1 Huishoudelijk afval

Het beheer van huishoudelijk afval is wettelijk geregeld in de artikelen 10.21 tot en met 10.29 van de wet milieubeheer. De gemeente is verantwoordelijk voor de inzameling. Hollands Kroon heeft hiervoor een dienstverleningsovereenkomst (DVO) met de Huis Vuil Centrale (HVC) afgesloten. Daarmee is de inzameling en verwerking van het afval van meer dan 20.650 huishoudens geregeld. Bijbehorende inzamelmiddelen zijn in eigendom van de HVC. Voor de inzameling van diverse afvalstromen (o.a. glas en restafval) is Hollands Kroon eigenaar van 95 ondergrondse en 60 bovengrondse constructies waarin inzamelcontainers van HVC zijn geplaatst. Jaarlijks haalt HVC rond 20.000 ton huishoudelijk afval aan huis op. Om richting 75% hergebruik te komen heeft de gemeenteraad op 1 juli 2021 besloten het recycletarief per 1 januari 2022 in te voeren.

15.2.2 Afval uit de openbare ruimte

Afval uit de openbare ruimte wordt door het beheer- en meldingenteam verwerkt in diverse huurcontainers op het terrein van Progroen in Anna Paulowna en de gemeentewerf in Wieringerwerf. De inhoud van deze containers wordt periodiek afgevoerd naar de HVC door een private partij.

15.2.3 Zwerfafval

In Hollands Kroon staan bijna 600 afvalbakken verspreid in de openbare ruimte welke tot doel hebben om zwerfafval in de openbare ruimte te voorkomen. Ze worden frequent geleegd door medewerkers van Progroen & Milieu. Het vrijkomende afval wordt afgevoerd naar containers op de gemeentewerf, het terrein van Progroen in Anna Paulowna en een afsluitbare container in Winkel (Hartweg).

Voorbeeld van een illegale dumping

Het losse zwerfafval in de openbare ruimte wordt tijdens de groenwerkzaamheden (schoffelen) zoveel mogelijk meegenomen door de medewerkers van Progroen & Milieu. Zij doen dit binnen de kaders van de afgesproken beeldkwaliteit. Ook dit afval wordt uiteindelijk verder verwerkt in de containers van de gemeentewerf en gaat van daaruit naar de HVC in Alkmaar.

Er zijn ook inwoners die op eigen initiatief zwerfafval opruimen. Zij kunnen via fixi-melding aangeven waar zij het zwerfafval hebben verzameld. Dit wordt vervolgens door de gemeente opgehaald en verwerkt in de containers van de gemeentewerf en gaat van daaruit weer naar de HVC in Alkmaar.

Zwerfafval in en rond de winkelcentra is grotendeels een taak van de ondernemers zelf. Volgens artikel 2.13 van het Activiteitenbesluit Milieubeheer zijn zij verplicht om 25 meter rondom hun winkel of bedrijf de openbare ruimte vrij van zwerfafval te houden. De gemeente kan op afroep Progroen & Milieu inschakelen voor een aparte zwerfafvalronde in de winkelcentra.

15.3 Afvaldumpingen

Illegale dumpingen in de openbare ruimte worden in principe opgeruimd door het beheer- en/of meldingenteam. Als het gaat om een dumping waarbij er sprake van een gevaar voor de volksgezondheid (asbest, chemische middelen etc.) wordt dit via team veiligheid en de Omgevingsdienst (OD-NHN) geregeld.

Windturbine 'de Ambtenaar' in de Wieringermeerpolder (bron: Cyclomedia Technology B.V.)

16 Energiebeheer

In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan hoe de kapitaalgoederen in de openbare ruimte worden voorzien van de benodigde energie (elektriciteit, gas en water) om te kunnen functioneren. Het gaat hierbij om openbare verlichting, rioolgemalen, kermis- en walkasten, beweegbare bruggen en de havens. Energie zelf is geen kapitaalgoed, maar uiteraard kunnen de hiervoor genoemde objecten niet functioneren zonder.

16.1 Inkoop duurzame energie

De gemeente Hollands Kroon wil haar energie zo duurzaam (groen) mogelijk inkopen. Voor elektriciteit kan dit met wind, zon of witte steenkool. Het vergroenen van gas kan met geproduceerd biogas, dit is beperkt te verkrijgen en dus kostbaar. Vanaf 1 januari 2018 wordt elektriciteit en gas afgenomen bij HVC. Daarbij wordt de elektriciteit voor 100% met wind uit het Nederlandse Gemini windpark, waarvan HVC-aandeelhouder van is, vergroend. Met ingang van 1 januari 2022 wordt al het door de gemeente Hollands Kroon gebruikte aardgas vergroend met gas afkomstig uit de biovergister van HVC in Middenmeer.

16.2 Verbruik

In de openbare ruimte wordt jaarlijks ca. 2200 MWh aan stroom verbruikt, waarvan 1400 MWh tijdens de goedkopere daluren.

16.3 Water

Naast energie wordt er binnen een aantal disciplines (havens en begraafplaatsen) ook (drink)water verbruikt. Dit water is afkomstig van waterleidingbedrijf Noord-Holland (PWN).

16.4 Financiën

In de onderstaande tabel is per discipline het beschikbare budget weergegeven voor energie. Ook drinkwater wordt, zover van toepassing, van dit budget betaald. Energieprijzen zijn aan fluctuaties onderhevig. Het is dus onzeker of onderstaande budgetten toereikend zijn bij stijging van de prijzen.

Energie	2022	2023	2024	2025
Openbare verlichting	€ 187.000	€ 187.000	€ 187.000	€ 187.000
Riolering	€ 135.000	€ 135.000	€ 135.000	€ 135.000
Evenementen (kermis, markt)	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
Bruggen	€ 16.000	€ 16.000	€ 16.000	€ 16.000
Werkhavens	€ 33.000	€ 33.000	€ 33.000	€ 33.000
TOTAAL	€ 411.000	€ 411.000	€ 411.000	€ 411.000

(Deze tabel is exclusief het budget voor energie en water m.b.t. gemeentelijke accommodaties)

DEEL 3: PROJECTEN

In deel 3 wordt dieper ingegaan op de diverse herinrichtings- en woningbouwprojecten in de gemeente Hollands Kroon die direct of indirect raakvlak hebben met de openbare ruimte. Onder een project vallen in principe alle eenmalige maatregelen die tot doel hebben om binnen een bepaald tijdsbestek iets nieuws te realiseren of iets bestaands te vernieuwen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen herinrichtingsprojecten, waarbij gemeente Hollands Kroon initiator is en projectontwikkeling waarbij een private partij een nieuwe woonwijk ontwikkelt waarbij ook nieuwe openbare ruimte wordt gerealiseerd of waar de bestaande openbare ruimte wordt aangepast.

Herstructurering Patrijsstraat in Wieringerwerf

17 Projecten Openbare Ruimte

17.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt beknopt inzicht gegeven over hoe en welke projecten de komende jaren worden uitgevoerd. De meest voorkomende projecten in dit geval zijn:

- Herinrichtingsprojecten waarbij zowel de ondergrond (riolering) als de bovengrond (verharding, groen) wordt vernieuwd.
- Nieuwbouwprojecten waarbij een nieuwe woonwijk met openbare ruimte wordt gerealiseerd.
- Vervanging van bruggen.

17.2 Filosofie

Om de integraliteit van projecten te optimaliseren wordt er geschoven in het moment van uitvoering van de maatregelen, zodat de verschillende beheerdisciplines op hetzelfde moment onderhoud behoeven. Er vindt hierbij een zorgvuldige afweging plaats tussen efficiëntie, risicobeheersing, kostenbeheersing en maatschappelijke overlast. De planning van projecten is dynamisch en aan veranderingen onderhevig.

17.3 Proces projecten en beheer

Gelet op de wettelijke verplichting tot het bijhouden van het ondergronds netwerk – zoals de openbare verlichting en de riolering – en het belang van het goed inzichtelijk hebben en houden van het areaal, verdient (gegevens)beheer bij alle projecten de benodigde aandacht. In onderstaand schema is beschreven hoe wordt omgegaan met het gegevensbeheer en mutaties.

<i>Rol</i>	<i>Taken en verantwoordelijkheid</i>
<i>Opdrachtnemer</i>	<i>Verantwoordelijk voor aanlevering revisie volgens eisen bestek Levert de revisiegegevens aan de directievoerder</i>
<i>Directievoerder</i>	<i>Verantwoordelijk voor controle en vrijgave revisie Levert de revisiegegevens aan de projectleider</i>
<i>Projectleider</i>	<i>Ziet toe op de tijdige aanlevering van revisiegegevens Draagt de revisiegegevens na vrijgave van de directievoerder over aan de beheerder</i>
<i>Areaalbeheerder</i>	<i>Controleert of de revisiegegevens voldoen aan de gegevens opdracht Levert de revisiegegevens aan gegevensbeheerder of team Databeheer</i>
<i>Databeheerder</i>	<i>Verantwoordelijk voor de verwerking van de revisiegegevens en de gereedmelding aan de beheerder ter vrijgaven van de gegevens in het beheersysteem</i>

17.4 Communicatie

Om voldoende draagvlak te creëren en overlast te minimaliseren wordt er per project een communicatietraject ingezet waarin tijdig afstemming wordt gezocht met de belanghebbenden. Het biedt ook de inwoners de mogelijkheid om binnen de projectgebieden hun wensen kenbaar te maken en lokale kennis te delen. Hieronder is een dergelijk traject vereenvoudigd weergegeven.

<i>fase</i>	<i>Belanghebbenden</i>	<i>Hoe?</i>	<i>Waarom?</i>
Start	<i>Bewoners</i>	<i>Via enquête / buurtoverleg</i>	<i>Weten wat er lokaal speelt</i>
	<i>Verenigingen / bedrijven</i>	<i>Via enquête / overleg</i>	<i>Weten wat er speelt</i>
	<i>Andere Teams</i>	<i>Intern overleg</i>	<i>Weten wat er speelt</i>
	<i>Nutsbedrijven</i>	<i>Regulier nutsoverleg</i>	<i>Werkzaamheden afstemmen</i>
	<i>Woningbouwvereniging</i>	<i>Via overleg / directe afstemming</i>	<i>Werkzaamheden afstemmen</i>
	<i>Wegbeheerders</i>	<i>Via regulier wegenuitvoerend overleg</i>	<i>Informeren over omleidingen</i>
Ontwerp	<i>Bewoners / gebruikers</i>	<i>1^e bewonersbijeenkomst</i>	<i>Informeren halen en brengen</i>
	<i>Hulpdiensten</i>	<i>Regulier verkeersoverleg</i>	<i>Toetsing ontwerp aan richtlijnen</i>
	<i>Hoogheemraadschap</i>	<i>Ontwerp wordt opgestuurd</i>	<i>Toetsing ontwerp aan richtlijnen</i>
Voorbereiding	<i>Bewoners</i>	<i>2^e bewonersbijeenkomst</i>	<i>Plantoelichting en informeren</i>
	<i>Politie en Brandweer</i>	<i>Regulier verkeersoverleg</i>	<i>Plantoelichting en informeren</i>
	<i>Hulpdiensten</i>	<i>Per mail</i>	<i>Informatie over omleidingen</i>
	<i>Openbaar Vervoer</i>	<i>Per mail</i>	<i>Informatie over omleidingen</i>
Uitvoering	<i>Bewoners</i>	<i>3^e bewonersbijeenkomst</i>	<i>Informeren over planning</i>
	<i>Alle Partners</i>	<i>Planning bekend maken</i>	<i>Informeren over planning</i>

17.5 Financiën

De diverse projecten worden gefinancierd uit de daarvoor bestemde vervangingsinvesteringen. Hieronder is per discipline weergegeven om welke investeringen het gaat voor de periode 2022-2025.

<i>Discipline</i>	<i>Investering 2022 - 2025</i>
<i>Riolering</i>	<i>€ 15.000.000,-</i>
<i>Infrastructuur</i>	<i>€ 15.000.000,-</i>
<i>Bruggen</i>	<i>€ 6.400.000,-</i>
TOTAAL	€ 36.400.000,-

17.6 Integrale herinrichtingsprojecten

Op basis van de huidige kennis is een planning weergegeven van integrale projecten waarbij de complete openbare ruimte wordt aangepakt (ondergronds en bovengronds). Deze dynamische lijst is opgesteld aan de hand van de laatst bekende inspectiegegevens en is raadpleegbaar via de activiteitenkaart van Hollands Kroon.

17.7 Nieuwbouwprojecten

17.7.1 Algemeen

Binnen de gemeente Hollands Kroon worden diverse nieuwe woningbouwprojecten door derden geïnitieerd en ontwikkeld. Met de initiatiefnemer van een project wordt, na goedkeuring door de gemeente, een (anterieure) overeenkomst opgesteld waarin de eisen ten aanzien van de aanleg en het toekomstige beheer en onderhoud van de openbare ruimte zijn vastgelegd. Deze eisen vinden hun grondslag in het Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR). Via de activiteitenkaart openbare ruimte is een actueel overzicht van de huidige woningbouwprojecten in Hollands Kroon te vinden.

17.7.2 Overdracht openbare ruimte

Nadat een project is afgerond moet de openbare ruimte voldoen aan de gestelde eisen en goed worden overgedragen aan de gemeente. Deze is namelijk na overdracht van een nieuwbouwproject verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de bijbehorende openbare ruimte. Het is essentieel om eventuele gebreken al bij de uitvoeringsfase op te sporen om overlast en frustraties in de toekomst te vermijden. Het Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR) bevat hiervoor de juiste tools.

17.7.3 Areaaluitbreiding

Bij de realisatie van een nieuwbouwwijk ontstaat nieuwe openbare ruimte. Het benodigde budget voor het onderhoud van deze nieuwe openbare ruimte moet via de jaarlijkse begroting worden aangevraagd. Hiervoor is een verdeelsleutel opgesteld met als uitgangspunt dat iedere m² aan nieuwe opgeleverde openbare ruimte € 1,20,- kost aan regulier beheer en onderhoud. Riolering en afval zijn hierbij buiten beschouwing gelaten omdat deze budgetten worden gevoed vanuit de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. De verdeelsleutel is in de onderstaande tabel weergegeven.

Onderdeel	Verdeelsleutel
Infrastructuur	50%
Openbaar groen	25%
Openbare verlichting	10%
Civieltechnische kunstwerken	7%
Water	5%
Speelplaatsen en terreinmeubilair	3%

Foto: Nieuwe brug over de Flevoweg

17.7.4 Proces nieuwbouwprojecten en beheer

Wat voor herinrichtingsprojecten geldt, geldt ook voor nieuwbouwprojecten die door derden worden ontwikkeld. De gemeente heeft een wettelijke verplichting voor het bijhouden van haar (ondergrondse) areaal. Het is van belang dat de initiatiefnemer, nadat zijn project is afgerond, de gegevens volgens de eisen aanlevert bij de gemeente zodat ze in het beheersysteem kunnen worden verwerkt.

17.8 Vervanging bruggen

Dit zijn projecten waarbij een brug wordt vervangen. De planning is dat de komende vier jaar ongeveer tien bruggen worden vervangen. Ook deze planning is indicatief en te raadplegen via de activiteitenkaart openbare ruimte.

17.9 Overige projecten

Er zijn een aantal grotere bestuurlijke projecten die niet direct zijn te scharen onder de hiervoor beschreven categorieën. Voor de komende 4 jaar is de verwachting dat de onderstaande projecten hun weerslag op de openbare ruimte zullen hebben.

17.9.1 Herstructurering Wieringerwerf

Wieringerwerf is een van de vier hoofdkernen in Hollands Kroon en heeft een belangrijke regionale functie. Om ervoor te zorgen dat er ook in de toekomst fijn gewoond en geleefd kan worden, worden een aantal delen van het dorp aangepakt en vernieuwd. Dat gebeurt in samenwerking met de inwoners en winkeliers in het dorp. Meer informatie over de voortgang van dit project vindt u [hier](#).

17.9.2 De Kop Werkt!

De Kop Werkt! is het regionale stimuleringsprogramma van de vier Kopp gemeenten Texel, Den Helder, Schagen, Hollands Kroon en de Provincie Noord-Holland. Binnen Hollands Kroon wordt onder andere gewerkt aan de groenblauwe projecten vaarroutenetwerk Amstelmeer-IJsselmeer, knooppunt Kolhorn en versterking IJsselmeerkustbeleving. Hiervoor is onder andere het volgende gerealiseerd:

Knooppunt Kolhorn

- > Camperplaatsen 't Groentje
- > Molen (kunstwerk + recreatieplek)
- > Opknappen bos Kolhorn (wandelpad, strandje etc.)
- > Opknappen steigers (o.a. Pishoek)
- > Boothelling straatwerk 't Groentje

Foto: Nieuwe aanlegsteiger bij het Lutjestransd

Vaarrouthenetwerk Amstelmeer-IJsselmeer

- > Trailerhelling Ulkesluis
- > Opknappen steigers langs de vaarroute
- > Kunstroute
- > Slootdorperbos
- > Zwembassin Lutjestrand en opwaarderen Lutjestrand
- > Douche Lutjestrand (windsurfstrand)

Versterking IJsselmeerkustbeleving

- > Verhalenroute IJsselmeerkust
- > Zuiderstrand (camperplaatsen, speeltoestellen)
- > Waddenbaai onderzoek
- > Recreatiesteiger Oude Zeug
- > Uitkijkpunt Gat in de dijk
- > Ruiterroute Dijkgatsbos

